

Theorie leren

Het theorieboek voor het CBR theorie-examen
onderverdeeld in de 25 CBR categorieën

MOTOR

Inclusief 10 uur theorie-examens
oefenen op dezelfde wijze
als bij het CBR

Online examentraining

www.theorieboek.nl

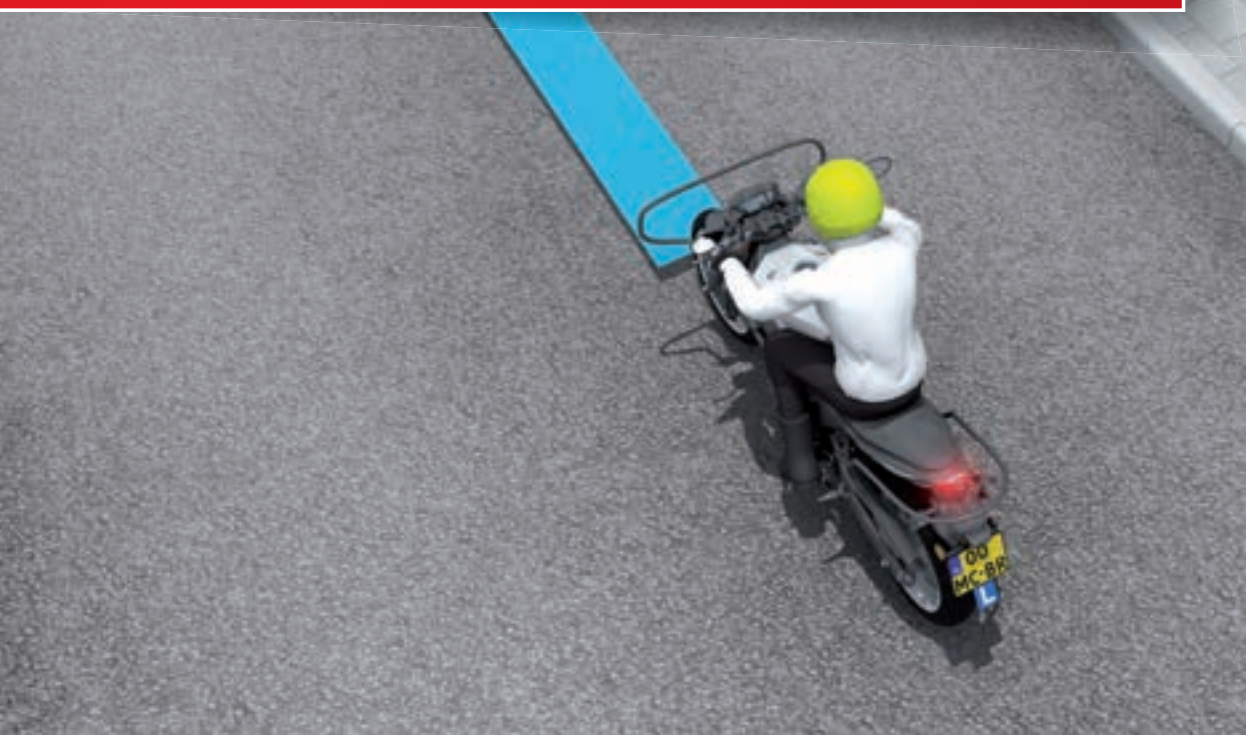
Toegangscode	Rijbewijs	Uren	Geldig tot
183D2A91AB8E5C3F	B	10	1-2022

LENS
VERKEERSLEERMIDDELEN

Theorie leren

Het theorieboek voor het CBR theorie-examen
onderverdeeld in de 25 CBR categorieën

Info over theorie- en praktijkexamens	3
Voorwoord	5
Verkeerskundige begrippen	6
A Algemene bepalingen verkeerswetgeving	23
B Bepalingen rijbevoegdheid en rijbewijzen	39
C Inrichting, lading en slepen	51
D Techniek, onderhoud en controle	59
E Gebruik gordels, zitplaats passagiers en helmen	69
F Milieu en energiezuinig rijden	75
G Toestand van de bestuurder	79
H Eigenschappen en toestand eigen voertuig	89
I <i>Hoofdstuk I ontbreekt binnen de CBR categorie-indeling en is daarom achterwege gelaten.</i>	
J Risico's i.v.m. aanwezigheid en gedrag ander verkeer	101
K Risico's i.v.m. weg-, zicht- en weersomstandigheden	111
Belangrijke geheugensteuntjes afstandsberoeeningen	115
L Handelen bij ongevallen en pech onderweg	119
M Voor laten gaan op kruispunten	127
N Voor laten gaan bij het afslaan	133
O Voor laten gaan van gehandicapten en voetgangers	139
P Voorrangsvoertuigen, militaire colonnes, trams en uitvaartstoeten	143
Q Bijzondere manoeuvres	147
R Plaats op de weg en voorsorteren	151
S Inhalen	161
Spelregels voor motorrijders in de file	166
T Snelheid	169
U Stilstaan en parkeren	175
V Tekens en signalen / Gebruik gevarendriehoek	183
W Gebruik van lichten	189
X Verkeersborden	197
Y Verkeerslichten en aanwijzingen	221
Z Verkeerstekens op het wegdek	227
Tips voor motorrijders	233
Motorexamen voertuigbeheersing	237
Index	242
Colofon	256

Je wilt je motorrijbewijs gaan halen. Je krijgt je rijbewijs als je met succes een theorie-examen motor en twee praktijkexamens (voertuigbeheersing en verkeersdeelneming) aflegt bij het CBR.

Theorie-examen

Het theorie-examen kun je alleen afleggen bij het CBR. Je moet daarvoor een plaats reserveren bij het CBR. Meestal verloopt dat via de rijsschool, maar je kunt dat ook rechtstreeks zelf doen op www.cbr.nl. Boek alleen een CBR theorie-examen bij je rijsschool of rechtstreeks op www.cbr.nl en niet op nep-sites die theorie-examens aanbieden voor veel te hoge prijzen.

Kledingeisen praktijkexamen

Het CBR stelt extra eisen aan kandidaten met betrekking tot kleding en veiligheid. Om het praktijkexamen te mogen afleggen is de volgende kleding noodzakelijk tijdens het examen:

- Een goedgekeurde motorhelm.
- Oogbescherming zoals een vizier of bril.
- Hoge (motor)schoenen of (motor)laarzen.
- (Motor)handschoenen.
- Een (motor)broek die de benen bedekt.
- Een (motor)jas die het bovenlichaam en de armen bedekt.

Praktijkexamen voertuigbeheersing

Tijdens dit examen laat je zien dat je je motor beheerst met verschillende oefeningen. Je vindt alle oefeningen achterin dit boek.

Praktijkexamen verkeersdeelneming

In een rit van ongeveer 35 minuten op de openbare weg bepaalt de examinator of je veilig en zelfstandig kunt rijden. Tijdens de rit krijg je van de examinator (die achter je aanrijdt) aanwijzingen en opdrachten via een zender.

Rijbewijs A1

Als je jonger bent dan 20 jaar, dan mag je alleen het rijbewijs behalen voor een lichte motor (A1). Vanaf 17 jaar mag je daarvoor theorie-examen doen en rijlessen volgen. Je moet om rijlessen te mogen volgen wel het theorie-examen voor de motor hebben behaald of in het bezit zijn van een geldig autorijbewijs. Vanaf 18 jaar mag je de praktijkexamens (voertuigbeheersing en verkeersdeelneming) doen voor het rijbewijs A1.

Rijbewijs A2

Vanaf 20 jaar mag je het rijbewijs halen voor de middelzware motor (A2). Om rijlessen te mogen volgen moet je wel het theorie-examen voor de motor hebben behaald, of in het bezit zijn van een geldig motorrijbewijs (A1) of autorijbewijs. Ben je al minimaal twee jaar in het bezit van rijbewijs A1, dan hoeft je alleen het examen verkeersdeelneming te doen. Is dit niet het geval, dan moet je beide praktijkexamens (voertuigbeheersing en verkeersdeelneming) doen.

Rijbewijs A

Vanaf 21 jaar mag je het rijbewijs halen voor de zware motor (A). Om rijlessen te mogen volgen moet je wel het theorie-examen voor de motor hebben behaald, of in het bezit zijn van een geldig motorrijbewijs (A1 of A2) of autorijbewijs. Ben je al minimaal twee jaar in het bezit van rijbewijs A2, dan hoeft je alleen het examen verkeersdeelneming te doen. Is dit niet het geval, dan moet je beide praktijkexamens (voertuigbeheersing en verkeersdeelneming) doen. Heb je nog geen twee jaar A2 en behaal je je motorrijbewijs A voor je 24^e, dan krijg je code 80 op je rijbewijs. Je mag dan rijden op:

- een motor of driewielig motorrijtuig van de categorie A1.
- een motor van de categorie A2.
- een driewielig motorrijtuig van de categorie A.

Deze code 80 vervalt twee jaar na het behalen van je A of A2 motorrijbewijs, of als je voor die tijd 24 wordt. Pas daarna mag je rijden op een tweewielig motorrijtuig van de categorie A.

Hartelijk dank voor je keuze voor onze leermiddelen. Wij hopen dat je met dit boek de verkeerstheorie snel en adequaat onder de knie krijgt.

Onze leermiddelen zijn tot aan het moment van druk geactualiseerd. Het kan voorkomen dat er zeer recente wijzigingen zijn die nog niet in het boek zijn opgenomen. Voor deze wijzigingen verwijzen wij je naar onze website www.lensmedia.nl.

Dit boek maakt deel uit van een complete serie die je nodig hebt om de verkeerstheorie te leren. Naast dit boek bevat de serie een kaart om via internet examens te kunnen oefenen.

Wij raden je aan om eerst dit theorieboek door te nemen. Dit boek begint met de verkeerskundige begrippen. Het is belangrijk dat je deze verkeerskundige begrippen leert, aangezien er in de rest van de opleiding vanuit wordt gegaan dat je deze begrippen kent.

Dit theorieboek bestaat uit 25 hoofdstukken, elk afgesloten met een samenvatting. Deze 25 hoofdstukken bevatten de volledige theorie en zijn overeenkomstig met de categorieën die het CBR hanteert.

Ga pas na het leren van de verkeerstheorie in dit boek de theorie-examens oefenen. Het heeft geen zin om examens te oefenen als je nog niet de gehele theorie hebt geleerd. Kijk goed naar de motivaties van vragen die je fout hebt beantwoord en bestudeer zonodig opnieuw dit theorieboek.

We wensen je veel succes met het behalen van je theorie-examen!

Om alle regels goed te kunnen toepassen is het nodig om de betekenis te weten van de begrippen die erin genoemd worden. Deze onderstaande begrippen worden ook gebruikt in de examens van het CBR en je zal ze moeten kennen om het examen goed te kunnen maken. Het aanleren van deze begrippen kan tijdrovend en saai zijn, maar het is de basis van de theorie en kun je daarom beter niet overslaan.

Aanhangwagens: Voertuigen die door een voertuig worden voortbewogen of kennelijk bestemd zijn om zo te worden voortbewogen. Hieronder vallen ook opleggers.

Aanliggend fietspad: Een fietspad dat door een smalle voorziening of berm gescheiden is van de hoofdrijbaan.

Achteruitrijden: Met het voertuig naar achteren (achterwaarts) rijden.

ADAS: Advanced Driver Assistance Systems, hulpsystemen die de bestuurder van een voertuig ondersteunen in de rijtaak.

Ademtest: Een test om met behulp van de uitgeademde lucht de aanwezigheid van alcohol te meten in iemands adem.

Adviessnelheid: Een plaatselijk toegepaste snelheid om aan te geven met welke snelheid er veilig kan worden gereden. Dit heeft niet dezelfde wettelijke betekenis als een maximumsnelheid.

Afgesloten rijstrook: Een rijstrook die (tijdelijk) afgesloten is voor verkeer.

Afrit: De weg waarover het verkeer de snelweg kan verlaten.

Alcoholpromillage: De hoeveelheid alcohol die iemands bloed bevat.

Alcohol: Een genotsmiddel dat een bestanddeel is van diverse dranken, zoals bier en wijn, en de rijvaardigheid beïnvloedt.

Algemeen veiligheidsartikel: Dit artikel verbiedt zowel het in gevaar brengen alsmede het hinderen van verkeer op de weg. Zelfs gedrag dat om welke reden dan ook gevaar of hinder kan veroorzaken is strafbaar gesteld (art. 5 Wegenverkeerswet).

Algemene Periodieke keuring (APK): Verplichte autokeuring ingevoerd ter bevordering van de verkeersveiligheid en het milieu.

All-Risk verzekering: Verzekering die alle risico's dekt, dus ook de schade aan het eigen voertuig als deze veroorzaakt is door eigen schuld. Deze verzekering noemt men ook wel een WA-volledigcaso verzekering.

All-Seasonbanden: 4-seizoenenbanden is een compromis tussen een zomer- en winterband.

Ambulance: Een motorvoertuig dat is ingericht om slachtoffers of patiënten te vervoeren naar een ziekenhuis. Ambulances die optische- en geluidssignalen voeren, vallen onder de categorie voorrangsvoertuigen.

Antiblokkeersysteem (ABS): Elektronisch geregelde variant van "pompend remmen", wat voorkomt dat de wielen blokkeren wanneer er krachtig wordt gered.

Anticiperen: Vooruitzien, vooruitdenken en het verwachten van een situatie en/of uit voorzorg al handelen.

Asstreep: Een verkeersstreep die de rijstroken voor het verkeer in deze en in tegengestelde richting scheidt.

Auto: Zie personenauto.

Autobus: Een motorvoertuig dat is ingericht voor het vervoer van meer dan acht personen, waarbij de bestuurder niet is inbegrepen.

Autogordel: Een riem die een inzittende van een auto beschermt bij een ongeluk. Doordat de inzittende vastzit met de autogordel kan deze niet met het hoofd tegen de voorruit komen en niet uit de auto geslingerd worden tijdens een ongeluk. De moderne autogordel bestaat uit een driepuntsgordel en een gordelspanner om de gordel strak te trekken bij een aanrijding. Het gebruik van de autogordel is verplicht.

Autosnelweg: Een weg die wordt aangeduid door het bord G1, waar een maximumsnelheid geldt van 130 km/u tenzij door borden anders aangegeven. De langs autosnelwegen gelegen parkeerplaatsen, tankstations en bushalteplaatsen maken geen deel uit van de autosnelweg.

Autoweg: Een weg die wordt aangeduid door het bord G3, waar een maximumsnelheid geldt van 100 km/u tenzij door borden anders aangegeven. De langs autowegen gelegen parkeerplaatsen, tankstations en bushalteplaatsen maken geen deel uit van de autoweg.

APK: zie algemene periodieke keuring.

APK keuringsbewijs: zie keuringsbewijs.

Aquaplaning: Het verschijnsel van een dunne waterfilm, die ontstaat tussen de banden van het rijdende voertuig en het wegdek, waardoor het contact van het voertuig met het wegdek verbroken is en het voertuig daardoor onbestuurbaar wordt.

Bandenspanning: De overdruk van lucht die aanwezig is in de band. De bandenspanning wordt uitgedrukt in bar of hectopascal (hPa). Onjuiste bandenspanning leidt tot een hoger brandstofverbruik, meer slijtage en een slechtere wegligging. De juiste bandenspanning is te vinden in het instructieboekje, maar in veel gevallen ook in een van de deurstijlen of aan de binnenzijde van het klepje van de brandstoftank. Meet de bandenspanning voorafgaand aan een rit. De temperatuur buiten is ook van invloed op de spanning. Hoe lager de temperatuur, hoe lager de gemeten bandenspanning. Voeg daarom in de winter 0,2 bar extra toe. Controleer ook altijd het reservewiel indien deze aanwezig is.

Bebouwde kom: Een situatie waarbij door het bord H1 aangegeven wordt dat er een dorp of stad wordt binnengereden en door het bord H2 aangegeven wordt dat een dorp of stad weer verlaten wordt. Binnen de bebouwde kom gelden er andere regels dan daarbuiten.

Bedrijfsauto: Een auto die door een bedrijf gebruikt wordt voor het verrichten van bedrijfsactiviteiten en ten dienste van en op naam van een bedrijf.

Beginnende bestuurders: Zie beginnersrijbewijs.

Beginnersrijbewijs: Een rijbewijs voor bestuurders die voor het eerst een rijbewijs halen en waarvoor de eerste vijf jaar (en minimaal tot de 23ste verjaardag) na uitgifte afwijkende en strengere regels gelden.

Besluitvaardig rijgedrag: Doortastend rijgedrag, waarbij beslissingen worden genomen, met betrekking tot het aanpassen van de snelheid in combinatie met het inzicht waarmee verkeerssituaties veilig worden opgelost. Het tegenovergestelde van besluitvaardig rijgedrag heet twijfelend rijgedrag.

Bespannen wagen: Een voertuig op meer dan twee wielen dat wordt voortbewogen door één of meer paarden.

Bestelauto: Een motorvoertuig, bestemd voor het vervoeren van goederen, waarvan de toegestane maximummassa niet meer bedraagt dan 3500 kg.

Bestemmingsverkeer: Verkeer dat bestemming heeft aan of in de directe nabijheid van een weg. De term wordt doorgaans gebruikt op een onderbord bij verkeersborden, bijvoorbeeld "uitgezonderd bestemmingsverkeer".

Bestuurders: Alle weggebruikers behalve voetgangers.

Beveiligde overweg: Een overweg aangeduid met bord J10. Deze overwegen zijn beveiligd met overwegbomen (slagbomen), alarmbellen en overweglichten. J10

Bevoegd gezag: Het bestuursorgaan dat in een bepaalde zaak bevoegd is omtrent die zaak besluiten te nemen of beschikkingen af te geven.

Bijzondere manoeuvres: Manoeuvres waarbij bestuurders het overige verkeer voor moeten laten gaan (ook voetgangers). Voorbeelden van bijzondere manoeuvres zijn inparkeren, uit stilstand wegrijden, invoegen, uitvoegen of keren.

Blokmarkering: Een markering van vierkanten op het wegdek die de verschillende rijstroken van elkaar scheidt, zoals bij een splitsing van wegen van een autoweg en op invoeg- en uitrijstroken.

Bochtschild: Een rechthoekig of vierkant bord met daarop een rode pijl die een scherpe bocht naar links of rechts aangeeft. BB12

Brombakfiets: Een bromfiets op drie symmetrisch geplaatste wielen, met twee voorwielen die alleen gebruikt wordt voor het vervoer van goederen en van een eventueel achter de bestuurder gezeten passagier.

Brandweerauto: Een motorvoertuig van de brandweer die met gebruik van optische- en geluidssignalen onder de categorie voorrangsvoertuigen valt.

Bromfiets: Een voertuig op twee of drie wielen met een verbrandingsmotor (max. cilinderinhoud 50 cm³) dan wel een elektromotor (nominaal continu maximumvermogen 4 kW) met een maximum constructiesnelheid van 45 km/u.

Brommobiel: Een bromfiets op meer dan twee wielen, voorzien van een carrosserie, herkenbaar aan een ronde plaat met rode rand met daarop het getal 45.

Bufferstrook: Een extra rijstrook die kan worden opengesteld om te voorkomen dat een file vóór een knelpunt zo lang wordt dat hij andere verkeersstromen gaat blokkeren. De file wordt breder en over meer stroken verdeeld en daardoor korter. De snelheid op een rijstrook ligt lager (in vergelijking tot de oorspronkelijke situatie), voertuigen kunnen hierdoor dichter op elkaar rijden.

Bus: Zie autobus.

Busbaan: Een rijbaan met daarop aangebracht het woord 'BUS' of 'LIJNBUS' en/of aangeduid met bord F13. Het gebruik daarvan is alleen toegestaan voor bestuurders van lijnbussen en autobussen. F13

Busstrook: Door een doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan waarop het woord 'BUS' of 'LIJNBUS' is aangebracht en/of aangeduid met bord F13. Het gebruik daarvan is alleen toegestaan voor bestuurders van lijnbussen en autobussen.

F13

Bus/tramhalte: Halteplaats voor bussen en trams van het openbaar vervoer.

L03

Carpoolen: Het deelgebruik van de auto, voornamelijk voor het woon-werkverkeer. Het verdelen van de reiskosten over de inzittenden is een belangrijk kostenvoordeel. Carpoolen wordt ook vaak gezien als een oplossing voor het fileprobleem.

Centrifugaalkracht: Een kracht die lijkt te werken op voorwerpen die een gekromde baan volgen. Als een voertuig bijvoorbeeld een bocht maakt, moeten de banden de grip leveren om het voertuig te doen afwijken van een rechte lijn; Hoe scherper de bocht of hoe groter de snelheid, hoe meer grip er nodig is.

Claxon: Een apparaat dat een geluidsignaal met een vaste toonhoogte afgeeft.

CO₂ uitstoot: Uitstoot van koolstofdioxide van een verbrandingsmotor. CO₂ zorgt voor opwarming van de aarde (broeikas effect).

Controlelamp: Geeft aan dat iets in of aan het voertuig niet naar behoren functioneert.

Cruisecontrol: Een middel om de snelheid van de motor vast te zetten, zodat men zelf geen gas hoeft te geven. Het wordt uitgeschakeld door te remmen, te ontkoppelen of door de cruisecontrol uit te schakelen.

Dag: De periode tussen zonsopgang en zons-
ondergang.

Dagrijverlichting: Verlichting op een voertuig dat gevoerd wordt met daglicht om beter op te vallen.

Dashboard: Bedieningspaneel in of op het voertuig.

Deelstreep: Verkeersstreep die de rijstroken voor het verkeer in dezelfde richting scheidt.

Defensief rijgedrag: Rijgedrag van bestuurders die rekening houden met fouten van anderen.

Diensten voor spoedeisende medische hulpverlening: Zie ambulance.

Dierenambulance: Een motorvoertuig, ingericht en bestemd om te worden gebruikt voor het vervoer van zieke en gewonde dieren. Dierenambulances vallen nooit onder de categorie voorrangsvoertuigen.

Dimlicht: Verlichting op een voertuig waar normaal gesproken mee gereden wordt. Het is verplicht dimlicht te voeren bij nacht, in tunnels en overdag bij slecht zicht.

Dode hoek: Delen van het totale gezichtsveld die vanuit de positie van de bestuurder slechts beperkt of niet zichtbaar zijn, zoals naar achteren en opzij, zelfs niet met behulp van spiegels.

Doelgroepstrook: Een rijstrook bedoeld voor een bepaalde groep wegdeelnemers. In Nederland zijn er de volgende doelgroepstroken op autosnelwegen: de vrachtautostrook, de busstrook en de carpoolstrook.

Doorgaande rijbaan: Rijbaan zonder de invoegen uitrijstroken.

Doorgetrokken streep: Een verkeersstreep die is aangebracht tussen rijstroken of paden met verkeer in beide richtingen. Bestuurders mogen een doorgetrokken verkeersstreep niet overschrijden.

Doorstroming: De mate waarin verkeer zich vlot kan verplaatsen over de weg. De doorstroming wordt beperkt door de intensiteit van het verkeer (drukke), de verschillende richtingen van het verkeer (zoals invoegen, ritsen, weven of kruisen) en de inrichting van de weg (zoals versmallingen of drempels).

Driewielig motorrijtuig: Een driewielig motorrijtuig zonder carrosserie, ook wel een trike genoemd. Een trike kan zijn uitgerust met en zonder veiligheidsgordels. Als deze ontbreken is een helm verplicht.

Douanebeambte: Een ambtenaar die toezicht houdt op de in-, uit- en doorvoer van goederen en grensbewaking.

Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (EMA): Cursus die wordt opgelegd aan bestuurders die teveel alcohol hebben gedronken.

Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer (EMG): Cursus die wordt opgelegd aan bestuurders die de verkeersregels herhaaldelijk hebben overtreden.

Eenrichtingsweg: Een weg waarop het verkeer zich slechts in één richting voortbeweegt.

Eenzijdig fietspad: Fietspaden die aan één zijde van de weg liggen en in beide richtingen kunnen worden bereden.

Erf: Een gebied gelegen binnen de bebouwde kom aangeduid met bord G5, waar wonen en spelen voorop staan. De maximumsnelheid bedraagt 15 km/u.

Europees schadeformulier: Een formulier ter afhandeling van een ongeval met schade.

Evenwichtsvoertuigen: Fietsers, en in iets mindere mate brom- en snorfietsers en motoren, zijn evenwichtsvoertuigen. Zij hebben snelheid nodig om in evenwicht te blijven en niet te slingeren.

Fiets: Een voertuig dat door spierkracht wordt voortbewogen. Sommige fietsen hebben een elektrische hulpmotor (trapondersteuning). Zo'n fiets wordt een pedelec (samentrekking van de Engelse woorden pedal en electric) genoemd.

Fiets-/bromfietspad: Een pad aangeduid door het bord G12a, dat verplicht gebruikt moet worden door: fietsers, bromfietsers en snorfietsers en eventueel door bestuurders van een gehandicapt voertuig. Het pad is verboden voor alle andere bestuurders.

Fietsdrager: Een bagagerek voor fietsen aan dat aan de achterzijde van de auto wordt gemonteerd.

Fietsen met trapondersteuning: Fietsen die zijn voorzien van een elektrische hulpmotor met een nominaal continu vermogen van maximaal 0,25 kW en waarvan de aandrijfkracht geleidelijk vermindert en tenslotte wordt onderbroken wanneer het voertuig een snelheid van 25 km/u bereikt, of eerder, indien de bestuurder ophoudt met trappen.

Fietsstraat: ingericht als fietsroute, maar waarop tevens andere voertuigen zijn toegestaan.

Fietsstrook: Een door een doorgetrokken dan wel onderbroken verkeersstreep gemarkeerd gedeelte van de rijbaan, waarop afbeeldingen van een fiets zijn aangebracht. Fietsstroken mogen alleen bereden worden door fietsers en snorfietsers.

File: Een rij voertuigen van een behoorlijke lengte die met gelijke snelheid achter elkaar rijden en waarvan de rijnsnelheid wordt bepaald door het verkeer ter plaatse.

Filevorming: Het ontstaan van een file.

Functionlampen: Lampen die gaan branden als het voertuig wordt gestart en die aangeven welke functies in gebruik zijn zoals groot licht en dimlicht of welke waarschuwingen er zijn zoals een te laag oliepeil.

Gehandicapten: Blinden, slechtzienden, rolstoelgebruikers, moeilijk lopende personen, doven en slechthorenden en verstandelijk gehandicapten.

Gehandicaptenvoertuig: Voertuig dat is ingericht voor het vervoer van een gehandicapte, niet breder is dan 1,10 meter en niet is uitgerust met een motor, dan wel is uitgerust met een motor waarvan de door de constructie bepaalde maximumsnelheid niet meer dan 45 km/u bedraagt, en geen bromfiets is.

Gele doorgetrokken kantstreep: Een verkeersstreep die een verbod aangeeft om stil te staan.

Gele onderbroken kantstreep: Een verkeersstreep waar stilstaan is toegestaan, maar parkeren verboden is.

Gelijkvloerse kruising: Een kruising waarbij geen kunstwerken (zoals bruggen, viaducten en tunnels) gebruikt zijn om de kruisende vervoersstromen te scheiden. De meeste stedelijke kruisingen zijn gelijkvloers, op autosnelwegen zijn in principe alle kruisingen ongelijkvloers (afgezien van weefvakken).

Gelijkwaardige bestuurders: Bestuurders die voor wat betreft de voorrangsregels in dezelfde categorie vallen, zoals: bestuurders van motorvoertuigen onderling, bestuurders van trams onderling en overige bestuurders onderling.

Gelijkwaardige wegen: Wegen waar het verkeer niet geregeld wordt door verkeerslichten, verkeersborden of verkeerstekens en die allemaal verhard of onverhard zijn (geen combinatie).

Geslotenverklaring: Verbod om de betrokken weg in te rijden of in te gaan, alsmede de betrokken weg te gebruiken.

Gevaarlijke stoffen: Stoffen gevaarlijk zijn voor mens of milieu, omdat ze bijvoorbeeld explosief, giftig of kankerwekkend zijn.

Gevarendriehoek: Rood reflecterende driehoek om achteropkomend verkeer te waarschuwen bij pech.

Gezichtsveld: Het gebied dat bekeken kan worden zonder het hoofd of de ogen te bewegen.

Groene golf: Gecoördineerde verkeersregeling, die inhoudt dat automobilisten op een verkeersweg met meerdere verkeerslichten met een bepaalde snelheid kunnen doorrijden zonder dat zij hoeven te stoppen, omdat elk licht bij het passeren op groen staat.

Groot licht: De verlichting van een voertuig dat bedoeld is om de weg voor het voertuig te verlichten over een grote afstand.

Haaientanden: Voorrangs-driehoeken op het wegdek met dezelfde betekenis als het bord B6. Hier moet voorrang worden verleend aan bestuurders op de kruisende weg.

Halte: Een stopplaats voor voertuigen van het openbaar vervoer.

Hectometerbord: Bordjes langs de weg met plaatsaanduiding voor eventuele hulpdiensten om zeer nauwkeurig de ongevalsplaats aan te geven. Op de hectometerbordjes staat een wegnummer, de hectometeraanduiding en de zijde van de rijbaan (Links-Li, of rechts -Re) aangegeven.

Hoofdweg: Een weg waarop het verkeer voorrang heeft op de zijwegen.

Houder van een motorrijtuig of een aanhangwagen: Degene die het voertuig op grond van een overeenkomst van huurkoop onder zich heeft, in vruchtgebruik heeft, of anderszins, anders dan als eigenaar of bezitter, tot duurzaam gebruik onder zich heeft.

Hulpkoppeling: Een koppeling die is bedoeld om een aanhangwagen of caravan aan het voertuig te laten hangen, ook al zou de trekhaak afbreken. De hulpkoppeling is vereist bij aanhangwagens waarvan de toegestane maximummassa niet meer bedraagt dan 1500 kg en niet voorzien zijn van een losbreekreminrichting. Een hulpkoppeling mag nooit gebruikt worden in combinatie met een losbreekreminrichting.

Inhaalweg: De voor het inhalen noodzakelijke weglengte om veilig te kunnen inhalen.

Inhaalzicht: Het zicht dat nodig is om veilig te kunnen inhalen.

Inhalen: Het voorbijrijden van andere aan het verkeer deelnemende voertuigen. Stilstaande voertuigen die niet aan het verkeer deelnemen worden niet ingehaald, maar voorbijgereden dan wel gepasseerd.

Integraalhelm: Een valhelm die het hoofd helemaal omsluit.

Inrit: Een aansluiting van een weg op een andere weg, die door een doorlopend trottoir of een doorlopende trottoirband van de kruisende weg is afgescheiden. Het inrijden van een inrit of het verlaten van een uitrit is een bijzondere manoeuvre.

Invoegen: Het oprijden van een autoweg of autosnelweg via de invoegstrook.

Invoegstrook: Een door een blokmarkering van de doorgaande rijbaan afgescheiden weggedeelte dat is bestemd voor bestuurders die de doorgaande rijbaan willen oprijden.

Kanalisatiestrepen: Onderbroken breedtestrepen die aangeven dat personen en bestuurders er kunnen oversteken. Deze oversteekplaatsen hebben geen wettelijke bescherming.

Kantstreep: Een verkeersstreep die de zijkant van de weg markeert.

Kenteken: Een identificatiemiddel voor een Nederlands motorvoertuig.

Kentekencard: Een kaart waarop de kentekengegevens vermeld staan.

Kentekenplaat: Een nummerplaat met een uniek uitgegeven combinatie van letters en/of cijfers.

Keuringsbewijs: Wordt uitgereikt nadat het voertuig een technische (APK) keuring heeft ondergaan.

Kilometerteller: Een instrument dat de afgelegde afstand meet en aangeeft. Dit is niet hetzelfde als een snelheidsmeter.

Knelpunt: Een bepaald punt of wegvlak waar de diverse verkeerssoorten elkaar hinderen en waar de verkeersintensiteit groter is dan de capaciteit van de weg, zodat er regelmatig filevorming kan ontstaan.

Knooppunt: Een ongelijkvloers kruispunt gelegen tussen twee autosnelwegen. De meeste stedelijke kruispunten zijn gelijkvloers en op autosnelwegen zijn alle kruispunten ongelijkvloers.

Kruising: Een ontmoetingspunt van wegen waar het verkeer niet van richting mag of kan veranderen.

Kruisingsvlak: Gedeelte van een kruispunt waar de toeleidende wegen op samenkomen. Het is niet toegestaan om een kruisingsvlak te blokkeren.

Kruispunt: Een kruising of een splitsing van wegen, waar het verkeer van richting kan veranderen. Er is sprake van een kruispunt als er verschillende wegen zijn die elkaar kruisen dan wel op elkaar aansluiten op het kruisingsvlak.

Landbouwtrekker: Een voertuig dat speciaal ontwikkeld is voor gebruik in de landbouw.

Landbouwvoertuig: Een voertuig dat wordt gebruikt in de landbouw, zoals een tractor.

Lichte Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (LEMA): zie Educatieve Maatregel Alcohol en Verkeer.

Lijnbus: Een motorvoertuig, gebruikt voor het verrichten van openbaar vervoer.

Losbreekreminrichting: Een reminrichting die ervoor zorgt dat de rem van de aanhangwagen vanzelf in werking treedt als de aanhangwagen of caravan losraakt van het trekkende voertuig. Een losbreekreminrichting is vereist voor aanhangwagens waarvan de toegestane maximummassa meer bedraagt dan 1500 kg.

Markeringsbord: Een bord, voorzien van rode en witte diagonale strepen, die aan uitstekende lading wordt bevestigd, zodat deze voor het overige verkeer goed zichtbaar is.

Matrixbord: Een verkeersbord dat op portalen boven de auto(snel)wegen is bevestigd en verschillende symbolen, teksten en (einde van) maximumsnelheden kan tonen.

Maximummassa: Gewicht van het ledige voertuig, waarbij opgeteld het gewicht van de maximaal toegestane lading.

Maximumsnelheid: Hoogste snelheid die op een wegvak is toegestaan of op een bepaald gedeelte van een wegvak is toegestaan onder gunstige omstandigheden.

Middelpuntvliedende kracht: Zie centrifugaalkracht.

Militaire colonne: Een aantal zich achter elkaar bevindende militaire voertuigen, dat door de Minister van Defensie vastgestelde herkenningstekens voert. Het eerste voertuig heeft twee blauwe vlaggen en een blauw doorschijnende kap op de rechterkoplamp. De volgvooertuigen hebben één blauwe vlag rechts en een blauw doorschijnende kap voor de rechterkoplamp. Het laatste voertuig heeft een groene vlag aan de rechtervoorzijde en een groen doorschijnende kap voor de rechterkoplamp.

Minimumsnelheid: Er geldt geen wettelijke minimumsnelheid. Maar te langzaam rijden en ander verkeer in gevaar brengen is wel strafbaar (zie algemeen veiligheidsartikel).

Misdrijf: Ernstig strafbaar feit waarvoor je voor de rechter moet verschijnen.

Mist: Een weersomstandigheid waarbij er veel vocht in de lucht is waardoor het zicht beperkt is. Bij een zicht minder dan 1000 meter spreken we van mist, bij minder dan 200 meter van dichte mist en bij minder dan 50 meter van zeer dichte mist.

Mistlicht achter: Roodlicht dat het voertuig bij dichte mist van achteren beter waarneembaar maakt. Mistlicht achter mag pas gebruikt worden als het zicht minder is dan 50 meter en mag niet gebruikt worden bij regenval omdat het dan verblindend werkt.

Mistlicht voor: Wit licht dat bij slecht zicht (minder dan 200 meter) gebruikt mag worden.

Motor: Een machine die een motorvoertuig aandrijft.

Motorfiets: Motorvoertuig op twee wielen al dan niet met zijspan of aanhangwagen.

Motorolie: Smeermiddel voor een motor dat wrijving vermindert en slijtage tegengaat.

Motorrijtuigen: Alle voertuigen, bestemd om anders dan langs spoorstaven te worden voortbewogen, uitsluitend of mede door een mechanische kracht, op of aan het voertuig zelf aanwezig, dan wel door elektrische tractie met stroomtoevoer van elders, met uitzondering van fietsen met trapondersteuning.

Motorvoertuig: Alle gemotoriseerde voertuigen, behalve brom- en snorfietzen, fietsen met trapondersteuning en gehandicaptenvoertuigen, bestemd om anders dan langs rails te worden voortbewogen.

Nabocht: Een normale bocht die daarna overgaat in een scherpe(re) bocht.

Nacht: De periode tussen zonsondergang en zonsopgang.

Navigatiesysteem: Een GPS-navigatiesysteem wijst de bestuurder de weg door middel van aanwijzingen op een display en gesproken instructies.

Onbespannen wagen: Een voertuig op meer dan twee wielen die wordt bewogen door iemand te voet, eventueel met motorondersteuning. Een wagen heeft een bepaalde (niet nauwkeurig gespecificeerde) minimum afmetingen. Een kinderwagen is te klein om een wagen genoemd te worden.

Onderstuurd: Stuurkarakter van een auto waarbij het zwaartepunt voor het midden van het voertuig ligt, zoals bij de meeste voertuigen met voorwiel aandrijving.

Ongeldig verklaring: Wanneer het rijbewijs wordt ingenomen door het CBR. Het rijbewijs dient dan eventueel opnieuw gehaald te worden.

Ongelijkvloerse kruising: Een kruising van twee of meer vervoersstromen (weg, waterweg, spoorweg) waarbij gebruikgemaakt wordt van kunstwerken (zoals bruggen, viaducten en tunnels) zodat de stroom of het verkeer niet gehinderd wordt. Dit dus in tegenstelling tot een gelijkvloerse kruising.

Ongelijkwaardige wegen: Wegen waar het verkeer geregeld wordt door verkeerslichten, verkeersborden, verkeerstekens of waar er een combinatie is van verharde of onverharde wegen.

Ongeval: Een ongeluk waarbij (meestal) schade optreedt. Dat kan letselschade en/of materiële schade zijn.

Ontzegging van de rijbevoegdheid: Een verbod voor het besturen van een voertuig voor een bepaalde tijd.

Onverplicht fietspad: Een door het bord G13 aangegeven pad, waar brom- en snorfietzers met ingeschakelde motor en bestuurders van motorvoertuigen niet mogen rijden.

 fietspad G13

Openbare weg: Een weg waar iedereen altijd gebruik van mag maken. De meeste openbare wegen zijn in eigendom van de overheid. Maar ook een parkeerterrein, in eigendom van een supermarkt, dat voor iedereen toegankelijk is, behoort tot de openbare weg.

Opgeblazen fietsopstelstrook (OFOS): Een opstelvak, voorzien van twee afzonderlijke stopstrepen achter elkaar. De streep die het dichtst bij het verkeerslicht ligt, is bestemd voor fietsers en snorfietzers en gehandicaptenvoertuigen. De tweede streep is voor het overige verkeer.

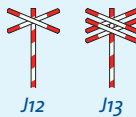
Optische- en geluidssignalen: Signalen die worden gevoerd door voorrangsvoertuigen van politie, brandweer en ambulancediensten en andere door de Minister aangewezen hulpverleningsdiensten.

Oversteekplaats: Een wettelijk beschermde en als zodanig aangegeven oversteekplaats voor voetgangers en fietsers, die wordt aangegeven door verkeersborden.

Overstuurd: Stuurkarakter van een auto waarbij het zwaartepunt achter het midden van het voertuig ligt, meestal het geval bij voertuigen waarbij de motor achterin ligt.

Overtreding: Een licht strafbaar feit welke wordt afgedaan met een boete.

Overweg: Kruising van een weg en een spoorweg die wordt aangeduid door middel van bord J12 of J13.

Overweglichten: Lichten die aangeven of er al dan niet een trein in aantocht is. Een wit knipperlicht betekent: er nadert geen trein. Een rood knipperlicht betekent: stop, er nadert een trein.

OV-verkeerslichten: Speciale verkeerslichten die alleen gelden voor bestuurders van trams, lijnbussen en autobussen die gebruik maken van de tram- of busstrook.

Parkeergelegenheid: Zie parkeerplaats.

Parkeerhaven of parkeerstrook: Een langs de rijbaan gelegen verharding, bestemd voor stilstaande of geparkeerde voertuigen.

Parkeerplaats: Een plek of gebied waar voertuigen geparkeerd mogen worden.

Parkeerschijf: Een schijf die bij het parkeren langs een blauwe kantstreep of in een parkeerschijfzone gebruikt moet worden. Deze schijf dient na het instellen van de aankomsttijd zichtbaar achter de voorruit te worden geplaatst. De toegestane maximum parkeertijd mag niet worden overschreden.

Parkeervak: Een (met lijnen) gemarkeerde parkeergelegenheid voor één voertuig.

Parkeerverbod: Verbod om een voertuig te parkeren.

Parkeren: Het laten stilstaan van een voertuig, anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen, dan wel op- of afstappen van passagiers, of het onmiddellijk laden of lossen van goederen.

Pech: Een situatie waarin men tijdens een rit het voertuig onvrijwillig tot stilstand moet brengen omdat het onmogelijk of gevaarlijk is om verder te rijden.

Personenauto: Motorrijtuig op drie of meer wielen met uitzondering van autobussen, bestelauto's en motorrijtuigen die niet zijn ingericht voor het vervoer van personen en met een toegestane maximummassa van meer dan 3500 kg.

Plusstrook: Een extra linkerrijstrook op de autosnelweg, die mogelijk is gemaakt door het smaller maken van de oorspronkelijke rijstroken. De plusstrook is onderdeel van de wet 'wegverbreding', die is ingesteld om de fileproblematiek in Nederland te verminderen.

Politieagent: Een persoon die in dienst is bij de politie.

Politieauto: Een motorvoertuig van de politie die met gebruik van optische- en geluidssignalen onder de categorie voorrangsvoertuigen valt.

Politiecontrole: Een controle op strafbare feiten door de politie.

Puntstuk: Meerhoekig wit vlak op het wegdek, opgenomen bij splitsingen of samenvoegingen van wegen, rijstroken of rijbanen. Overschrijden van het puntstuk is verboden.

Rails: Een ijzeren staaf waarover de wielen van een voertuig zoals een tram, trein of metro lopen.

Reactieafstand: De afstand die wordt afgelegd tussen het moment van zien en handelen.

Reactietijd: De tijd tussen waarnemen en handelen.

Redresseerstrook: Een verharde strook die aanwezig kan zijn langs de buitenste rijstroken van een rijbaan en als doel heeft om uit de koers geraakte voertuigen op te vangen en terug op koers te brengen. Op autosnelwegen ligt de redresseerstrook direct naast de vangrail.

Reflector: Een voorwerp dat licht terugkaatst.

Reglement Rijbewijzen (RR): Wetgeving waarin de rijbewijscategorieën zijn vastgelegd. Maar ook de rijvaardigheids, geschiktheids- en vakbekwaamheidseisen zijn hierin vastgelegd.

Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV): Wetgeving waarin de betekenis van verkeersborden en verkeerstekens is vastgelegd.

Remafstand: De afgelegde afstand gedurende het remmen.

Remweg: Zie remafstand.

Richtingaanwijzer: Een (knipper)licht op een voertuig dat wordt gebruikt om andere verkeersdeelnemers duidelijk te maken dat een voertuig van richting gaat veranderen of een zijdelingse verplaatsing gaat maken.

Rijbaan: Een voor rijdende voertuigen bestemd weggedeelte, met uitzondering van fiets- en bromfietspaden.

Rijbevoegdheid: De bevoegdheid om een motorrijtuig te mogen besturen.

Rijgedrag: De manier waarop een bestuurder zich gedraagt in het verkeer.

Rijles: Een onderdeel van een rijopleiding voor het behalen van een rijbewijs.

Rijontzegging: Het (tijdelijk) ontnemen van het recht om een voertuig te besturen.

Rijsnelheid: De snelheid waarmee wordt gereden.

Rijstrook: Door doorgetrokken of onderbroken verkeersstrepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan van een zodanige breedte dat bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen daarvan gebruik kunnen maken.

Rijstrooklicht: Zie matrixbord.

Rijstrooksignalering: Een elektronisch verkeersbord aangebracht op portalen boven de weg.

Rijvaardigheid: De vaardigheid die nodig is voor het besturen van een voertuig.

Rijverbod: Het (tijdelijk) verbod om een voertuig te besturen.

Rijzicht: De afstand waarover bestuurders de weg kunnen overzien.

Ritsen: Het om en om invoegen van voertuigen.

Rode reflector: Zie reflector.

Rotonde: Een plein waar meerdere wegen samenkomen en dat voorzien is van het bord D1, waarvan de betekenis luidt: rotonde, verplichte rijrichting.

Ruitensproeierinstallatie: Een installatie om de voor- en achterruiten van een auto in combinatie met de ruitenwisser schoon te sproeien.

Ruitensproeiervloeistof: Een (schoonmaak) vloeistof dat wordt gebruikt bij een ruitensproeierinstallatie.

Ruitenwisserinstallatie: Een installatie om de voor- en achterruiten te ontdoen van (regen) water met behulp van een rubberen strip die over de ruit heen wordt bewogen.

Ruiters: Ruiters en geleiders van rij-, trekdiere en vee vallen onder de categorie bestuurders.

Shared Space kruispunt: Een plein waar wegen op uitkomen en waarbij bestuurders elkaar kruisen en van richting kunnen veranderen. De voorrang is niet geregeld door borden of tekens en de samenkomst van de wegen heeft een onduidelijke indeling. Het beoogde doel is dat de gemiddelde bestuurder zijn snelheid omlaag zal brengen.

Signaleringsbord: Zie matrixbord.

Slaap- en kalmeringsmiddelen: Geneesmiddelen die slaap veroorzaken of slaapbevorderend werken.

Slaaprijder: Iemand die vermoeid gaat rijden of vermoeid is geraakt tijdens het rijden.

Slechthorende bestuurder: Een bestuurder die is te herkennen aan een SH-bord achterop het voertuig.

Slepen: Een motorvoertuig dat een ander motorvoertuig sleept, waarbij de afstand tussen beide voertuigen niet meer mag bedragen dan vijf meter.

Snelheidsbegrenzer: Een voorziening in voertuigen die de maximumsnelheid reguleert.

Snelheidscontrole: Een controle op het overschrijden van de maximumsnelheid.

Snelheidsmeter: Een instrument dat de gereden snelheid meet en aangeeft. Dit is niet hetzelfde als een kilometerteller.

Snorfiets: Een bromfiets die is geconstrueerd voor een maximumsnelheid van 25 km/u.

Speed pedelec: Een hoge snelheid elektrische fiets die maximaal 45 km/u mag rijden. Een speed pedelec moet voorzien zijn van een bromfietskenteken. Er gelden dan de regels voor een bromfiets. De fiets moet verzekerd zijn als bromfiets en je bent verplicht om een goedgekeurde bromfiets of speed pedelec helm te dragen. Een gewone fietshelm is niet toegestaan.

Spitsstrook: Een vluchtstrook die op bepaalde tijden is aangewezen om te fungeren als rijstrook. Na sluiting zal de spitsstrook weer de functie van vluchtstrook vervullen.

Splitsing: Een vertakking van twee wegen, veelal auto(snel)wegen. Op auto(snel) wegen wordt een splitsing aangegeven met een chevronbord

Spoorvorming: Beschadigingen aan het wegdek door intensief (vracht)verkeer, meestal voorkomend op de rechterraijstrook. Bij regenval zal dit leiden tot plassen en daardoor tot aquaplaning.

Spoorwegovergang: Kruising tussen een weg en een spoorweg.

Stadslicht: De lichten die gebruikt worden bij het parkeren, daarom ook wel parkeerlicht genoemd. Stadslicht is verplicht als men 's nachts of overdag bij slecht zicht buiten de bebouwde kom op of naast de rijbaan geparkeerd staat.

Stapvoets: Een snelheidsaanduiding uit de tijd van vervoer met paarden die rond de 6 km/u lag. Tegenwoordig wordt met deze aanduiding een voorzichtige, lage snelheid bedoeld.

Steenslag: Kleine stukken steen die lakschade aan het voertuig toebrengen of putjes en scheuren in de voorruit.

Stopafstand: De afstand die nodig is om een voertuig tot stilstand te brengen. De stopafstand bestaat uit de reactieafstand en de remafstand.

Stopteken: Een aanwijzing door het bevoegd gezag om te stoppen.

Stopzicht: De afstand waarover een weggebruiker de weg moet kunnen overzien om eventuele obstakels vroegtijdig waar te nemen, zodat tijdig stoppen mogelijk is.

Suggestie-fietsstrook: Een wegedeelte lijkend op een gewone fietsstrook, waar de afbeelding van een fiets ontbreekt. Een suggestie-fietsstrook heeft niet dezelfde wettelijke betekenis als een fietstrook.

Symbol: Een verkeerskundig teken dat iets uitbeeldt.

T-splitsing: Een kruispunt waarbij één van de beide wegen doorloopt en de andere met een hoek van 90 graden aansluit.

Tapers: Bij toeritten of afritten met twee rijstroken is het wegedeelte dat direct overgaat van de toerit in de doorgaande rijbaan of van de doorgaande rijbaan in de afrit een taper. Een taper heeft dus geen in of uitvoegstrook. Een taper is te herkennen aan bord L101.

L101

Tijdelijke gele verkeersstrepen: Verkeersstrepen die tijdelijk zijn aangebracht, zoals bij wegwerkzaamheden en waarbij de maximumsnelheid meestal verlaagd is.

Toerit: Via een toerit kan het verkeer de snelweg bereiken.

Toerenteller: Een instrument dat de omwentelingsnelheid van een as meet en aangeeft.

Touringcar: Een luxueuze autobus die gebruikt wordt voor personenvervoer over korte en grotere afstanden.

Tractor: Zie landbouwtrekker.

Tram: Een aan rails gebonden voertuig, waarvoor afwijkende voorrangregels gelden.

Trike: Zie driewielig motorvoertuig.

Trolleybus: Een door een elektrische motor aangedreven bus die via twee draden boven de weg elektriciteit afneemt.

Turbo-rotondes: De turborotonde is een speciaal vormgegeven meerstrooks-rotonde met de rijbaanscheiding op de rotonde zelf. Voor het oprijden van de rotonde moet men de juiste rijstrook kiezen, zodat er op de rotonde geen weef- en snijconflicten meer voorkomen.

Tweezijdig fietspad: Fietspaden die aan weerszijden van de weg zijn gelegen.

Typegoedkeuring: Goedkeuring van tot een bepaald type behorende voertuigen, systemen, onderdelen, technische eenheden, uitrustingsstukken en voorzieningen ter bescherming van weggebruikers en passagiers.

T-100 bus: Een autobus die zodanig is ingericht en door die inrichting in aanmerking komt voor een maximumsnelheid van 100 km/u. Een T-100 bus heeft alleen zitplaatsen en geen staanplaatsen. De meeste touringcars zijn T-100 bussen.

Uitrijstrook: Een door een blokmarkering van de doorgaande rijbaan afgescheiden weggedeelte dat bestemd is voor bestuurders die de doorgaande rijbaan willen verlaten.

Uitrit: Een aansluiting van een weg op een andere weg, die door een doorlopend trottoir of een doorlopende trottoirband van de kruisende weg is afgescheiden. Het inrijden van een inrit of het verlaten van een uitrit is een bijzondere manoeuvre.

Uitvaartstoet: Een stoet, bestaande uit motorvoertuigen, die een overledene naar zijn laatste rustplaats brengt. De motorvoertuigen moeten zijn voorzien van wettelijke herkenningstekens. Het doorsnijden van een uitvaartstoet is verboden.

Uitvoegen: Het verlaten van een auto of autosnelweg via de uitvoegstrook.

Uitwijkroute: Een vooraf gedefinieerde omleidingsroute wanneer er een incident is op een autosnelweg.

Veiligheidscel: Onderdeel van de constructie van een bromfiets, een motorfiets of een driewielig motorvoertuig dat de bestuurder of passagier beschermt tegen hoofdletsel.

Verdrijvingsvlak: Gedeelte van de rijbaan waarop schuine witte verkeersstrepen (sergeantstrepen) zijn aangebracht en waarop niet mag worden gereden.

Verkeer: Alle weggebruikers.

Verkeersagent: Een politieagent die het verkeer regelt.

Verkeersbord: Verkeersborden zijn tekens op borden waarmee het verkeer op de weg geregeld wordt. Daarnaast kan het verkeer geregeld worden met verkeerstekens op het wegdek en verkeerslichten.

Verkeersdrempel: Een verhoging in de weg om het verkeer af te remmen.

Verkeerslicht: Voorziening die met behulp van lichtsignalen het verkeer regelt.

Verkeersregelaar: Verkeersregelaars regelen het verkeer en zorgen voor de veiligheid van weggebruikers. Aanwijzingen van verkeersregelaars moeten worden opgevolgd.

Verkeersdeelnemers: Iedereen die aan het verkeer deelneemt.

Verkeersinzicht: Een noodzakelijk inzicht voor bestuurders om veilig aan het verkeer te kunnen deelnemen.

Verkeersplein: Een verkeersknooppunt in de vorm van een grote rotonde, meestal met verkeerslichten.

Verkeersspiegels: Deze wordt geplaatst in verkeerssituaties waar het zicht ontnomen wordt. Zo kan men in de spiegel zien of er verkeer aankomt.

Verlicht transparant: Verlichting op een voertuig dat uitsluitend informatie biedt over de bestemming of het gebruik van het voertuig, dan wel aanwijzingen weergeeft voor het overige wegverkeer, zoals de tekst 'STOP POLITIE'.

Verplicht fietspad: Een pad dat verplicht gebruikt moet worden door fietsers en snorfietsers en eveneens gebruikt mag worden door bestuurders van een gehandicaptenvoertuig en verboden is voor alle andere weggebruikers.

Viaduct: Een verkeersbrug die meestal uit meerdere overspanningen bestaat.

Vluchthaven of vluchtstrook: Een door een doorgetrokken verkeersstreep van de rijbaan van de autosnelweg of autoweg afgescheiden weggedeelte, dat bestemd is voor gebruik in noodgevallen, behoudens voor de duur van openstelling als spitsstrook.

Vluchtstrook: Een weggedeelte rechts naast de autosnelweg waar bestuurders naar kunnen uitwijken in geval van nood of pech.

Voertuig: Een vervoersmiddel zoals een fiets, bromfiets, gehandicaptenvoertuig en motorvoertuig.

Voertuig reglement (VR): Wetgeving waarin de technische eisen aan voertuigen is vastgesteld.

Voetgangers: Alle personen die te voet aan het verkeer deelnemen. (eventueel met een voertuig aan de hand)

Voetgangersoversteekplaats: Een gemarkeerd gedeelte van de rijbaan dat bestemd is om over te steken en als zodanig gemarkeerd is. Bestuurders moeten voetgangers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig die op een voetgangersoversteekplaats oversteken of kennelijk op het punt staan dit te doen, voor laten gaan.

Volgafstand: De afstand die je minimaal moet aanhouden om bij calamiteiten tijdig te reageren.

Voor laten gaan: De betrokken voetganger en/of bestuurder in staat stellen ongehinderd zijn weg te vervolgen.

Voorrang verlenen: Het de betrokken bestuurders in staat stellen ongehinderd hun weg te vervolgen.

Voorrangskruispunt: Een kruispunt van twee of meer niet-voorrangswegen waar door middel van verkeersborden en/of haaientanden is geregeld welke bestuurder voorrang heeft.

Voorrangsvoertuig: Een motorvoertuig van politie, brandweer, ambulance of andere door de Minister aangewezen hulpverleningsdiensten dat optische en geluidssignalen voert om kenbaar te maken dat zij bezig zijn om een dringende taak te vervullen.

Voorsorteerstrook: Rijstroken waar bestuurders zich kunnen opstellen om een bepaalde rijrichting te volgen.

Voorsorteervakken: Een voorsorteerstrook of voorsorteervak is een gedeelte van de weg dat op wegen nabij kruispunten aanwezig kan zijn. Verkeersdeelnemers kiezen de juiste strook voor de gewenste richting (linksaf, rechtdoor, rechtsaf).

Voorsorteren: Het kiezen van een bepaalde rijstrook of deel van de rijstrook, voordat een voertuig op een kruispunt of verkeersknooppunt van richting verandert.

Vrachtauto: Een motorvoertuig dat niet is ingericht voor het vervoer van personen en waarvan de maximummassa meer bedraagt dan 3500 kg.

Vrijliggend fietspad: Een fietspad dat evenwijdig loopt met de hoofdrijbaan en door een tussenberm wordt afgescheiden.

Vrijwaringsbewijs: Een bewijsstuk voor de verkoper, dat het voertuig niet meer op zijn/haar naam staat.

Waarborgfonds motorverkeer: Het komt voor dat schade wordt aangebracht door motorrijtuigen (waaronder bromfietsen), terwijl er geen veroorzaker of verzekeringsmaatschappij is die voor de schadevergoeding kan worden aangesproken. Soms kan het Waarborgfonds Motorverkeer dan uitkomst bieden.

Waarnemingsvermogen: Een getrouwe registratie van wat via onze zintuigen tot ons komt en zeer belangrijk is bij het besturen van een voertuig. Waarnemen is het zien en horen van informatie van het verkeer, de weg en de omgeving.

Waarschuwinglichten: Verlichting die gebruikt dient te worden in geval van pech of gevaarlijke situaties.

Waarschuwingstrepen: Onderbroken as- of deelstrepen, waarbij de lengte van de strepen drie maal zo lang is als de onderbreking, dit om aan te geven dat overschrijding daarvan gevaarlijk en risicovol is. Waarschuwingstrepen gaan vaak over in een doorgetrokken verkeersstreek.

WA-verzekering: Verplichte verzekering die de schade van de tegenpartij dekt, maar niet de eigen schade (wettelijke aansprakelijkheid). Een WA met beperkte casco verzekering dekt ook de eigen schade voor zover dit niet het gevolg is van eigen schuld.

Wegas: Het midden van de weg.

Wegen: Alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.

Wegenverkeerswet (WVW): Wetgeving waarin regels die gelden in het verkeer zijn vastgelegd.

Weggebruikers: Iedereen die gebruikt maakt van de weg.

Wegligging: Het contact van een voertuig met de weg. Een voertuig met een goede wegligging verliest niet gauw het contact met de weg.

Wegverkanting: Een dwarshelling in een wegdek ter plaatse van een bocht die ten doel heeft om de centrifugale krachten van het verkeer te verminderen.

Wegversmalling: Plaats waar de rijbaan smaller is.

Wegwerkzaamheden: Werkzaamheden die worden uitgevoerd aan een weg, bijvoorbeeld om onderhoud uit te voeren of uitbreidingen tot stand te brengen.

Weven: Gelijktijdig in- en uitvoegen van verschillende verkeersstromen.

Wildspiegels: Spiegels die worden aangebracht op paaltjes in de berm om het wild af te schrikken om aanrijdingen te voorkomen.

Winterband: Een band die onder winterse omstandigheden goede grip biedt. Een winterband is te herkennen aan een sneeuwvlok symbool. Voor winterbanden wordt tenminste 4 mm profieldiepte aanbevolen.

Wisselstrook: Een rijstrook die afhankelijk van de drukte geopend wordt voor een bepaalde rijrichting. Een wisselstrook is daarmee een economische manier om weginfrastructuur te benutten en is alleen tijdens piekuren geopend.

Witte reflector: Zie reflector.

Woongebied: Een gebied waar het wonen, spelen en de leefbaarheid voorop staat. Vaak met een sociaal en recreatief aspect, waar het verkeer een ondergeschikte rol speelt, zoals in 30km-zones en op erven.

Y-splitsing: Een kruispunt waarbij drie wegen elkaar onder een bepaalde hoek kruisen.

Zebrapad: Zie voetgangersoversteekplaats.

Zitplaats: Een plaats waar men kan zitten en als zodanig bedoeld is.

Zone: Een gebied begrensd door een zonebord en een einde zone-bord.

Zone-bord: Een bord waarboven het woord 'Zone' is aangebracht en waarvan de betekenis geldig is in de gehele zone.

30km-zone: Een gebied binnen de bebouwde kom met een duidelijke woonfunctie waar een maximumsnelheid geldt van 30 km/u. Dit is geen erf.

60km-zone: Een gebied buiten de bebouwde kom waar 80 km/u te snel is. Hier geldt een maximumsnelheid van 60 km/u.

Download de Verkeersborden App
www.verkeersbordenboek.nl

The advertisement features a smartphone and a tablet on a wooden surface. The smartphone displays a grid of various traffic signs. The tablet displays the app's interface, showing a large red circular sign with the number '15' and the text 'A - Snelheid' and 'Maximumsnelheid 15 km/h'. The app's title 'Verkeersborden overzicht' and the 'LENS' logo are also visible on the tablet screen.

Verkeersdeelnemers

Als je aan het verkeer wilt deelnemen, moet je in veel gevallen een rijbewijs halen. Voor de auto is dat rijbewijs B, voor de motor rijbewijs A en voor de bromfiets rijbewijs AM. Afhankelijk van hoe iemand aan het verkeer gaat deelnemen, gelden er verschillende regels voor verschillende soorten weggebruikers, zoals: bestuurders van motorvoertuigen, voetgangers, fietsers, bromfietzers en ruiters. Iedereen die aan het verkeer deelneemt, noemen we verkeersdeelnemers.

Iedereen die gebruik maakt van de weg, noemen we weggebruikers of verkeersdeelnemers.

A. Verkeer

Als er over verkeer wordt gesproken, bedoelen we alle weggebruikers. Dus iedereen die gebruik maakt van de weg.

B. Weggebruikers

Iedereen die gebruik maakt van de weg noemen we 'weggebruikers', zoals: voetgangers, fietsers, bromfietzers, ruiters, bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, van een motorvoertuig of een tram, maar ook geleiders van rij- of trekdieren of vee en bestuurders van bespannen of onbespannen wagens. Er zijn verschillende categorieën weggebruikers, zoals: voetgangers en bestuurders.

C. Voetgangers

Voetgangers zijn personen te voet. De regels voor voetgangers zijn ook van toepassing op personen die te voet een motorfiets, een bromfiets of een fiets aan de hand meevoeren of zich voortbewegen door middel van skeelers, een skateboard of een step. Dit geldt ook voor rolstoelgebruikers, scootmobielen en andere gehandicaptenvoertuigen als zij gebruik maken van voetpad of trottoir.

VERKEERSDEELNEMERS

VERKEER
WEGGEBRUIKERS
BESTUURDERS
BESTUURDERS VAN MOTORVOERTUIGEN
BESTUURDERS VAN TRAMS EN TROLLEYBUSSEN
BESTEMMINGSVRKEER

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Dit is een 100 km-weg met dubbele doorgetrokken asstrepen, doorgetrokken kantstrepen en een groene vulling tussen de asstrepen. Op deze wegen zul je geen fietsers, bromfietzers, brommobielen of landbouwverkeer tegenkomen. De doorgetrokken asstreep geeft aan, dat inhalen niet is toegestaan.

B. Dit is een 100 km-weg met dubbele onderbroken asstrepen, doorgetrokken kantstrepen en een groene vulling tussen de asstrepen. Op deze wegen zul je geen fietsers, bromfietzers, brommobielen of landbouwverkeer tegenkomen. De onderbroken asstreep geeft aan, dat inhalen is toegestaan, mits de inhaalmanoeuvre veilig kan worden uitgevoerd.

C. Dit is een 80 km-weg met dubbele doorgetrokken asstrepen, onderbroken kantstrepen, zonder groene vulling tussen de asstrepen. Op deze wegen kom je geen fietsers, bromfietzers of landbouwverkeer tegen. De doorgetrokken asstreep geeft aan, dat inhalen niet is toegestaan.

D. Dit is een 80 km-weg met onderbroken asstrepen en kantstrepen, zonder groene vulling tussen de asstrepen. Op deze wegen kom je op de rijbaan geen fietsers of bromfietzers tegen, maar kun je soms wel landbouwverkeer verwachten. De onderbroken asstreep geeft aan dat inhalen is toegestaan, mits de inhaalmanoeuvre veilig kan worden uitgevoerd.

E. Dit is een 60 km-weg met onderbroken kantstrepen en geen asstrepen. Op deze wegen kun je zowel fietsers, bromfietzers, brommobielen als landbouwverkeer verwachten. Soms zijn deze wegen nog voorzien van rode suggestie-fietsstroken. Staan er langs deze wegen geen snelheidsborden of een zone 60-bord dan mag je hier 80 km/u gaan rijden.

F. Dit is een 60 km-weg zonder asstrepen en kantstrepen. Op deze wegen kun je op de rijbaan ook fietsers, bromfietzers, snorfietzers en landbouwverkeer verwachten, maar soms ook voetgangers.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Uittreksel Hoofdstuk A.

Verkeer: alle weggebruikers, dus iedereen die gebruik maakt van de weg. Let op: ook voetgangers.

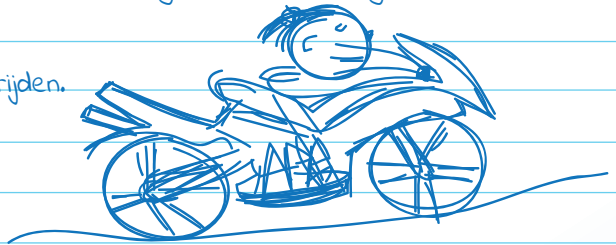
Voetgangers: onder voetgangers verstaan we o.a. rolschaatsers, skate boarders, iemand op de step, personen met een kinderwagen, iemand met een hond aan de lijn etc.

Bestuurders: alle weggebruikers, uitgezonderd voetgangers. Let op: iemand die met een paard of pony aan de hand loopt, is wel een bestuurder, maar iemand met een fiets aan de hand is weer een voetganger.

Bestuurders van motorvoertuigen: zijn personen die een motorvoertuig besturen. Let op: een bromfiets heeft wel een motor maar is geen motorvoertuig.

Busbaan of busstrook: mag je niet berijden.

verdringingsvlak: mag je niet berijden.

Haaiantanden: hierbij hoef je niet te stoppen, maar bestuurders op de kruisende weg moet je wel voor laten gaan. Let op: voetgangers zijn geen bestuurders en hoef je niet voor te laten gaan, tenzij er een voetgangersoversteekplaats is.

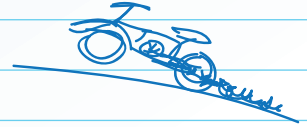
gelijkvloerse kruising: hier mag je niet links of rechts afslaan, dus alleen maar rechtdoor.

ongelijkvloerse kruising: hier kruisen de wegen elkaar d.m.v. een viaduct of een tunnel. Dus wegen die elkaar kruisen maar niet op dezelfde hoogte liggen.)

verschil kruispunt en kruising op een kruispunt mag je links of rechts afslaan en op een kruising mag dat niet. Een kruising kan zowel gelijkvloers als ongelijkvloers zijn.

verplicht fietspad hier moeten fietsers en snorfietsers gebruik van maken.

onverplicht fietspad dit fietspad is alleen voor fietsers.

Autoweg max. snelheid 100 km/u buiten de bebouwde kom en 50 km/u binnen de bebouwde kom. Let op hier kun je tegenliggers verwachten.

autoweg

Autosnelweg max. snelheid 130 km/u. Je kunt hier geen tegenliggers verwachten. De rijrichtingen zijn gescheiden door vangrails en/of bossages.

autosnelweg

Plusstrook: een extra linkerrijstrook die tijdelijk wordt opgesteld als rijstrook bij intensief verkeer.

Spitsstrook: een vluchtstrook die tijdelijk wordt opgesteld als rijstrook bij intensief verkeer.

vluchtstrook/vluchthaven: te gebruiken bij pech, maar niet om te bellen, te eten of kaart te lezen.

130

- Autoweg: 100 km/u

- Autosnelweg: 130 km/u

- Bromfiets: geen motorvoertuig

- Iemand met een pony of paard → bestuurder

- Haaiantanden

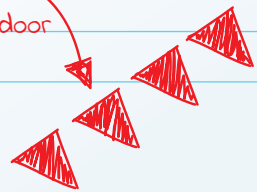
→ voorrangs driehoeken

- gelijkvloerse kruising

→ niet afslaan → alleen rechtdoor

- ongelijkvloerse kruising

→ wegen niet op dezelfde hoogte

Geldig Nederlands rijbewijs

Alle bestuurders van een kentekenplichtig motorrijtuig, dus ook van een bromfiets, moeten in het bezit zijn van een geldig Nederlands rijbewijs. Als het rijbewijs is gehaald, heeft de houder van het rijbewijs de bevoegdheid om een motorvoertuig of een motorrijtuig te besturen, waarvoor een rijbewijs geldig is. Dit geldt ook voor aanhangwagens van een bepaalde massa. Echter, alleen als daarvoor geen apart rijbewijs nodig is.

Het rijbewijs mag zijn geldigheid niet hebben verloren en moet voldoen aan de door de Minister gestelde eisen. Je mag dus alleen gaan rijden als je de originele en onbeschadigde documenten bij je hebt. Dat mogen geen kopieën zijn.

Beperkingen

Soms kunnen er beperkingen aan een rijbewijs verbonden zijn, zoals:

- Gebruik van een automatische koppeling.
- Beperking van het rijden op een lichte motorfiets.
- Verplichting tot het dragen van een bril of lenzen.

Rijbewijs categorieën A t/m E en T

Rijbewijzen zijn onderverdeeld in de categorieën A t/m E en T en worden afgegeven voor het besturen van de onderstaande categorieën, te beginnen bij:

Rijbewijs AM*

Iedereen die op een bromfiets wil rijden, en geen rijbewijs A (motor) of B (personenauto) heeft, moet in het bezit zijn van het rijbewijs AM, waarvoor een theorie- en praktijkexamen moet worden afgelegd. Dit rijbewijs geldt dus voor bromfietsen, snorfietsen, brommobielen en speed pedelecs. Voor bestuurders van gehandicaptenvoertuigen en fietsen met trapondersteuning die maximaal 25 km/u kunnen rijden is geen rijbewijs AM noodzakelijk.

* Slaag je voor rijbewijs A of B dan krijg je rijbewijs AM (bromfiets) er gratis bij.

Motorrijbewijs A1

Op 17 jarige leeftijd kun je beginnen met motorrijlessen voor de categorie A1, maar je mag pas praktijkexamens (voertuigbeheersing en verkeersdeelneming) doen vanaf je 18^e verjaardag. Je moet voor het nemen van lessen wel in het bezit zijn van een autorijbewijs (B) of geslaagd zijn voor de theorie van de motor. Je moet voordat je het laatste praktijkexamen (verkeersdeelneming) doet geslaagd zijn voor de theorie van de motor.

Je mag na het behalen van je rijbewijs A1 een motorfiets besturen met:

- een maximale cilinderinhoud van 125 cc, maximaal 11 kW en minder dan 0,1 kW per kg gewicht van de motorfiets.
- een volledig elektrische aandrijving, maximaal 11 kW, minder dan 0,1 kW per kg gewicht van de motorfiets.

Daarnaast mag je ook een gemotoriseerde driewieler met maximaal 15 kW besturen.

Motorrijbewijs A2

Op 19 jarige leeftijd kun je beginnen met motorrijlessen voor de categorie A2, maar je mag pas praktijkexamen doen vanaf je 20^e verjaardag. Wanneer je reeds twee jaar in het bezit bent van motorrijbewijs A1, dan hoef je slechts een praktijkexamen (verkeersdeelneming) te doen. Anders moet je zowel een theorie- als twee praktijkexamens (voertuigbeheersing en verkeersdeelneming) afleggen. Je moet voor het nemen van lessen wel in het bezit zijn van een autorijbewijs (B), motorrijbewijs (A1) of geslaagd zijn voor de theorie van de motor.

Je mag na het behalen van rijbewijs A2 een motorfiets besturen met maximaal 35 kW, minder dan 0,2 kW per kg gewicht van de motorfiets en niet afgeleid van een voertuig met meer dan het dubbele vermogen. Je mag met rijbewijs A2 ook de motoren die onder rijbewijs A1 vallen besturen.

Motorrijbewijs A

Dit rijbewijs is voor motorfietsen met onbeperkt vermogen. Vanaf 21 jaar mag je les nemen en examen doen op een motorfiets met onbeperkt vermogen. Je moet voor het nemen van lessen wel in het bezit zijn van een autorijbewijs (B), motorrijbewijs (A1 of A2), of je theorie-examen voor de motor hebben gehaald. Wanneer je al minimaal twee jaar in het bezit bent van rijbewijs A2, dan hoef je slechts een praktijkexamen (verkeersdeelneming) te doen. Anders moet je zowel een theorie- als twee praktijkexamens (voertuigbeheersing en verkeersdeelneming) afleggen. Ben je nog geen 24 jaar en nog niet minimaal twee jaar in het bezit van je rijbewijs A2 bij het behalen van je rijbewijs A, dan wordt je rijbewijs voorzien van code 80. Met dit rijbewijs mag je rijden op de voertuigen vallend onder categorie A2, daarnaast mag je rijden op driewielige motorrijtuigen met meer dan 15 kW.

Code 80 vervalt vanaf het moment dat je 24 jaar bent of voor die tijd zodra je twee jaar in het bezit bent van rijbewijs A of A2. In dit laatste geval moet je wel je rijbewijs vernieuwen na deze twee jaar.

Rijbewijs B

Rijbewijs B (ook voor 2toDrive) geeft de bevoegdheid om een personenauto tot en met 3500 kg te besturen en daarin maximaal 8 personen te vervoeren exclusief jezelf. Je mag met rijbewijs B een auto met aanhangwagen besturen, als de toegestane maximummassa van de aanhangwagen niet meer bedraagt dan 750 kg. Is de toegestane maximummassa meer dan 750 kg, dan mag dat indien de toegestane maximummassa van de auto én de aanhangwagen (de combinatie) niet zwaarder is dan 3500 kg.

Rijbewijs BE

Indien de toegestane maximummassa van de auto en de aanhangwagen samen (de combinatie) meer is dan 3500 kg en de maximummassa van de aanhangwagen is meer dan 750 kg, dan volstaat alleen rijbewijs B niet meer. Deze combinaties mag je wel besturen als je in het bezit bent van rijbewijs E achter B (ook wel BE genoemd). De maximummassa van de aanhangwagen mag echter niet meer zijn dan 3500 kg. Is dit wel het geval dan moet je minimaal in het bezit zijn van rijbewijs C1E.

NB: Ben je geslaagd voor het rijbewijs BE, dan kun je bij de gemeente ook kiezen voor rijbewijs B met code 96 in plaats van BE.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

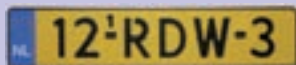
INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

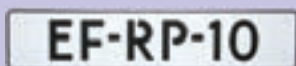

Formaat: 52x11 cm of 34x21 cm.

Kenteken personenauto's, bedrijfswagens, aanhangwagens en caravans

De kentekenplaat voor voertuigen is voorzien van het EU-symbool. Per voertuig mag de kentekenplaatfabrikant niet meer dan twee kentekenplaten verstrekken (voor aanhangwagens één). De kentekenplaten moeten volledig zichtbaar zijn.

Standaard formaat: 52x11 cm of 34x21 cm. *Formaat achter motorfiets: 21x14,3 cm. Formaat achter bromfiets: 10x17,5 cm of 14,5x12,5 cm.*

Kenteken aanhangwagen en caravan

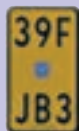
De witte kentekenplaat is voor aanhangwagens en caravans, waarvan de zogenoemde 'massa leeg voertuig' plus het maximum laadvermogen lager is dan of gelijk is aan 750 kg. De witte kentekenplaat geldt ook voor fietsdragers.

Formaat: 21x14,3 cm.

Kenteken motorfiets

De motorkentekenplaat is voorzien van het EU-symbool met daarin het NL-teken opgenomen in de folie. Per motor wordt één nieuwe kentekenplaat verstrekt.

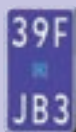

Formaat: 14,5x12,5 cm of 10x17,5 cm

Kenteken bromfiets

De bromfietskentekenplaat is voorzien van het NL-teken

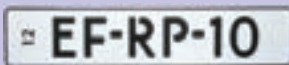
opgenomen in de folie. Dit kenteken is ook voor bromscooters, brommobielen, fietsen met hulpmotor en elektrische fietsen die onder de categorie bromfiets vallen (speed pedelec).

Formaat: 14,5x12,5 cm of 10x17,5 cm

Kenteken snorfiets

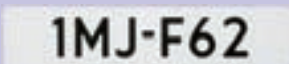
De snorfietskentekenplaat is voorzien van het NL-teken opgenomen in de folie. Dit kenteken is blauw van kleur en onderscheidt zich daarmee van het bromfiets kenteken.

Standaard formaat: 52x11 cm of 34x21 cm. *Formaat motorfiets: 21x14,3 cm. Formaat bromfiets: 10x17,5 cm of 14,5x12,5 cm.*

Tijdelijke kentekenplaat

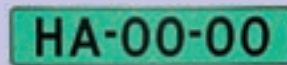
Deze kentekenplaat is uitgevoerd zonder het EU-embleem en het NL-teken en heeft een beperkte geldigheidsduur. Links op de kentekenplaat staat een maandnummer. Tot en met die maand is de kentekenplaat geldig.

Standaard formaat: 52x11 cm of 34x21 cm. *Formaat motorfiets: 21x14,3 cm. Formaat bromfiets: 10x17,5 cm of 14,5x12,5 cm.*

Uitvoer kenteken

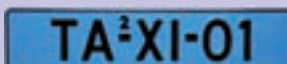
Voertuigen die je naar het buitenland exporteert moeten witte exporkentekenplaten met zwarte tekens voeren als ze rijdend over de weg het land verlaten. Het exporkenteken wordt verstrekt onder voorwaarde dat het (APK-plichtige) voertuig nog APK goedgekeurd is. Het kenteken is 14 dagen geldig.

Standaard formaat: 52x11 cm of 34x21 cm. *Formaat motorfiets: 21x14,3 cm. Formaat bromfiets: 10x17,5 cm of 14,5x12,5 cm.*

Kenteken handelaren

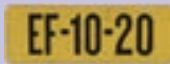
Alleen verkrijgbaar voor erkende bedrijven in de auto- of motorbranche. Deze platen worden o.a. gebruikt om klanten in de gelegenheid te stellen proefritten te maken.

Standaard formaat: 52x11 cm of 34x21 cm. *Amerikaans formaat: 31x11 cm.*

Kenteken taxi

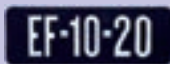
De taxikentekenplaat is lichtblauw met zwarte letters en cijfers.

Formaat: 31x11 cm.

Kleine Amerikaanse kentekenplaat

Op sommige (veelal Amerikaanse) auto's past de Nederlandse kentekenplaat niet. Op deze auto's zijn de kleinere zogenoemde Amerikaanse kentekenplaten toegestaan.

Standaard formaat: 52x12 cm of 34x24 cm. *Amerikaans formaat: 31x11 cm.*

Kenteken oldtimers

Historische voertuigen met een datum van toelating voor 1 januari 1978 mogen de donkerblauwe kentekenplaten met witte letters voeren. Het kenteken bestaat uit een combinatie van 4 cijfers en 2 letters.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

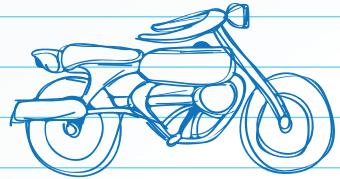
uittreksel hoofdstuk B.

Beperkingen op het rijbewijs kunnen beperkingen gelden zoals: gebruik van automaat, verplicht dragen van een bril of lenzen etc.

Rijbewijs Am: bromfietsrijbewijs (als je het rijbewijs voor de motor of auto haalt krijg je het rijbewijs voor de bromfiets) erbij.

Rijbewijs A, A1 en A2: motorrijbewijs.

Theoriecertificaat is anderhalf jaar geldig en te behalen vanaf je 17^e jaar.

Rijbewijs B: autorijbewijs.

Rijbewijs BE & B+: rijden met een aanhangwagen.

Rijbewijs C: rijbewijs voor het besturen van een voertuig dat meer dan 3500 kg weegt (grote bestel- en vrachtauto's).

geldigheidsduur rijbewijs: 10 jaar en kan daarna steeds met 10 jaar verlengd worden tot 65 jaar. vanaf 65 jaar wordt hij maximaal verlengd tot je 75^e jaar. vanaf 70 jaar wordt een rijbewijs met maximaal 5 jaar verlengd. vanaf 75 jaar wordt het rijbewijs met 5 jaar verlengd en moet je een geneeskundige verklaring hebben (behalve voor het bromfietsrijbewijs).

Alcohol, drugs en medicijnen: niemand mag een voertuig besturen als hij of zij onder invloed is. Let op: dus je mag ook niet met de fiets de weg op.

geneesmiddelen voorzien van een gele sticker beïnvloeden het rijvermogen. →

Het **alcoholgehalte** van beginnende bestuurders mag de eerste 5 jaar na het behalen van het eerste rijbewijs niet hoger zijn dan 0,2 promille (88 µg/l) voor 16 en 17-jarigen is de termijn 7 jaar nadat ze hun eerste rijbewijs hebben gehaald, behalve in het geval van 2toDrive.

Eén glas alcohol in je lichaam is na ongeveer 1,5 uur verwerkt. De afbraak van alcohol kan niet versneld worden door bijvoorbeeld zwarte koffie te drinken, springen, fietsen of hardlopen. **NIETS HELPT**

Een alcoholtest mag je niet weigeren. Op verzoek van de politie ben je verplicht je medewerking te verlenen aan een alcoholtest.

Rijden met een kopie van het rijbewijs of de kentekencard is niet toegestaan. Op verzoek van het bevoegd gezag moet je altijd de gevraagde documenten in originele en onbeschadigde staat kunnen overleggen. →

µg/l	promille	glazen	
88	0,2	Ca. 1	Maximum beginnend bestuurder
220	0,5	Ca. 2,5	Maximum ervaren bestuurder
220-350	0,5-0,8	Ca. 2,5- 4	LEMA beginnend bestuurder
350-435	0,8-1,0	Ca. 4-5	LEMA ervaren bestuurder
345-570	0,8-1,3	Ca. 4-6,5	EMA beginnend bestuurder en personen die al eerder een EMA cursus hebben gevolgd
435-785	1,0-1,8	Ca. 5-9	EMA ervaren bestuurder

Het effect van alcohol verschilt van persoon tot persoon. Dit hangt ondermeer af van het soort drank dat je drinkt, het geslacht, lichaamsgewicht en of je voor die tijd gegeten hebt. Gemiddeld zorgt één consumptie bij een man van 75 kilogram voor een alcoholgehalte van ongeveer 0,2 promille.

Algemene eisen

Een motorfiets moet:

- Overeenstemmen met de gegevens op de kentekencard en het kentekenregister.
- Een op een vast voertuigdeel ingeslagen identificatienummer hebben.
- Een goed bevestigde en goed leesbare niet afgedekte kentekenplaat met keurmerk en een unieke code hebben.

Bijzonderheden:

- Een motorfiets mag geen motorrijtuig slepen.
- Het is verboden om met een motorfiets te rijden als deze in onvoldoende staat van onderhoud verkeert.
- Eventuele uitzonderingen en/of beperkingen moeten op het kenteken vermeld staan. Deze moeten altijd in acht worden genomen. Indien een motorfiets is toegelaten vóór 1 januari 1978, zijn blauwe kentekenplaten toegestaan.
- Een bestuurder van een motorfiets mag tijdens het rijden niet worden gehinderd door passagiers en/of bagage.
- Een bestuurder van een motorfiets moet voldoende zicht hebben naar voren en opzij, evenals voldoende uitzicht door de spiegels op het achter hem gelegen linker- en rechter wegdek.
- Bagage moet goed zijn afgedekt en geen scherpe delen hebben die bij een botsing gevaar kunnen opleveren.
- Bij het vervoeren van lading, zoals in een aanhangwagen of zijspan, moet aan de volgende wettelijke bepalingen worden voldaan:
  - Het voertuig mag niet te zwaar beladen zijn.
  - Er moet voldoende zicht naar voren en opzij zijn.
  - Je moet ongehinderd kunnen rijden.
  - De lading kan niet verschuiven.

Rijden met een zijspan

Wat is een zijspan?

Een zijspan is een aan een motorfiets gemonteerd wagen, meestal voorzien van een zitplaats, maar dat soms ook dienst doet als bagageruimte.

Een zijspan kan demontabel zijn, waardoor men spreekt van een 'motor met zijspan', maar ook één geheel vormen met de motorfiets. Men spreekt dan van een zijspancombinatie.

Bevestiging zijspan

Er zijn bijna geen leveranciers meer die motoren met zijspan leveren. Niet aan iedere motorfiets is een zijspan te monteren. Het frame van een normale motorfiets is niet berekend op de krachten die een zijspan met zich meebrengt. Om toch een motor met zijspan te rijden, moet het bestaande frame worden verstevigd of zelfs worden vernieuwd. Het wordt echter nooit een erg goede (stijve) constructie.

Rijden met een zijspan

Doordat een zijspan zorgt voor een hoger gewicht en een minder aerodynamisch geheel, zullen de prestaties van de motorfiets afnemen. Vaak wordt daarom de overbrenging of de wielmaat aangepast. Het 'derde wiel' van de zijspan kan zowel beremd als onberemd zijn.

Het rijden met een zijspan is wezenlijk anders dan het rijden met een motorfiets. Het is dan ook aan te raden hiervoor apart les te nemen. Een zijspan wordt uitsluitend bestuurd met het stuur, in tegenstelling tot een motorfiets waarbij het verplaatsen van het lichaamsgewicht voor het merendeel zorgt voor het van richting veranderen. Daarnaast trekt een zijspan zowel bij het versnellen, vertragen en ontkoppelen zijdelings weg.

Ook kan er door het relatieve lage gewicht in combinatie met de bredere banden van een zijspan eerder aquaplaning ontstaan.

Een zijspancombinatie wordt zodanig afgesteld, dat deze bij een lege zijspan naar rechts, en bij een beladen zijspan naar links trekt.

Rijden met een aanhangwagen

Uitrusting en verlichting (verplichte lichten)

Aanhangwagens achter een motorfiets moeten voorzien zijn van:

- Twee richtingaanwijzers op de achterzijde van de aanhangwagen, of één richtingaanwijzer aan elke zijkant van de aanhangwagen indien de trekkende motorfiets ook van richtingaanwijzers is voorzien. De richtingaanwijzers mogen uitsluitend ambergeel gekleurd licht uitstralen.
- Eén of twee achterlichten. De achterlichten mogen alleen rood stralen en moeten op een minimale hoogte van 25 cm boven het wegdek worden aangebracht.
- Eén of twee remlichten, indien de trekkende motor van remlichten is voorzien. De remlichten mogen alleen rood stralen en moeten op een minimale hoogte van 25 cm boven het wegdek worden aangebracht. Indien er sprake is van slechts één remlicht dan moet dat in het midden of links van het midden worden gemonteerd.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk C.

Belangrijk!

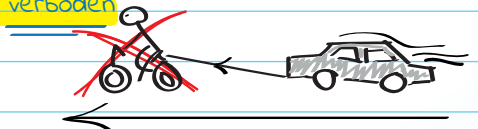
Een motorfiets moet overeenstemmen met de gegevens op de kentekencard, het kentekenregister en het identificatienummer. Dit alles moet goed leesbaar zijn.

De kentekenplaat moet voorzien zijn van een goedkeuringsmerkje moet duidelijk zichtbaar aan de achterzijde van de motor bevestigd zijn.

Gekoppelde aanhangwagens moeten voorzien zijn van een witte kentekenplaat waarvan het nummer gelijk is aan die van de motorfiets.

Je moet weten wat de regels zijn omtrent aanhangwagens, zijspanwagens en slepen, wat de afmetingen van verschillende voertuigen en aanhangwagens behoren te zijn. Ook moet je voldoende kennis hebben over de banden, wielen en brandstof.

Let wel: Het slepen met of van een motorfiets is verboden

Rijden met zijspan of aanhangwagen!

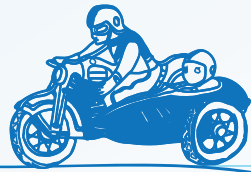
Lading vervoeren met een aanhangwagen of een zijspan?

Let op de wettelijke bepalingen zoals:

- voldoende zicht naar voren en opzij.
- Altijd ongehinderd kunnen rijden.
- voorkomen dat de lading kan gaan verschuiven.

Motorrijden met een zijspan vereist een speciale techniek. Zijspan combinatie trekt bij een lege zijspan naar rechts en bij een beladen zijspan naar links.

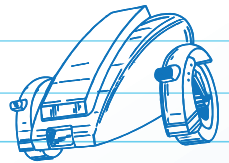

Zijspan rijden? Laat je altijd even voorlichten door een ervaren zijspanbestuurder.

- De as van aanhangwagens moet deugdelijk aan het voertuig zijn bevestigd en mag geen breuken of scheuren vertonen.
- De as mag niet zodanig vervormd zijn dat de sterkte ervan in gevaar komt.
- De as mag niet zodanig zijn beschadigd dat het weggedrag nadelig wordt beïnvloed.
- De as mag niet zodanig door corrosie zijn aangetast, dat de sterkte ervan in gevaar wordt gebracht.

Hieraan wordt voor wat betreft wielgeleidingselementen voldaan indien deze niet zijn doorgeroest. Indien een wielgeleidingselement is doorgeroest mag deze niet zijn gerepareerd.

- De wielen, alsmede de onderdelen daarvan, van aanhangwagens mogen geen breuken, scheuren, ondeugdelijk laswerk, ernstige corrosie of ernstige vervorming vertonen. Onderdelen mogen niet loszitten of ontbreken.
- De wielen/velgen moeten met alle daarvoor bestemde bevestigingsmiddelen deugdelijk zijn bevestigd.

Afmetingen motorfiets met aanhangwagen.

- de breedte van het voertuig mag met incl. de lading niet meer bedragen dan 2,00 m
- de hoogte van het voertuig mag incl. de lading niet meer bedragen dan 1,00 m;
- de totale massa van het voertuig mag niet meer bedragen dan de helft van de ledig massa van de trekkende motorfiets.
dus (ledig massa motorfiets 250 kg) = totaal massa aanhangwagen (125 kg)
- de afstand van de achteras van de trekkende motorfiets tot de achterzijde van de aanhangwagen met inbegrip van de lading mag niet meer bedragen dan 2,50 m.

Permanente technische eisen

Een motorvoertuig moet volgens de regeling voertuigen voldoen aan de permanente (technische) eisen:

Verlichting

Een motorfiets moet voorzien zijn van:

- één groot licht (maximaal twee).
- één dimlicht (maximaal twee).
- twee richtingaanwijzers aan de voorzijde en twee richtingaanwijzers aan de achterzijde.
- één stadslicht.
- één achterlicht (maximaal twee).
- één remlicht aan de achterzijde (maximaal twee).
- kentekenplaatverlichting.
- één rode retroreflector aan de achterzijde.

Een motorfiets mag voorzien zijn van:

- één of twee mistvoorlichten.
- één of twee mistachterlichten.
- waarschuwingsknipperlichten.
- één of twee parkeerlichten.
- ambergele retroreflectoren aan de voorste en/of achterste zijkanten van het voertuig.
- één witte retroreflector aan de voorzijde.
- werklichten.
- één of twee dagrijlichten.

Reminrichting

De remmen zijn het belangrijkste onderdeel van de motorfiets. Vandaar dat controle zeer belangrijk is. Zo moet een motorfiets altijd voorzien zijn van een probleemloos werkende voorrem (de handrem) en een perfect werkende achterrem (de voetrem).

Remcontrole:

- Controleer de remmen voor je vertrekt, maar pas nadat de motor is gestart. Ga na of op de voor- en achterrem voldoende druk aanwezig is.
- Controleer of de remplaatjes nog voldoende dik zijn (merktekens). Kijk ook of de remschijven nog perfect recht zijn.
- Controleer de remvloeistof. Deze moet zich tussen het minimum- en maximumteken bevinden.
- Controleer regelmatig het rempedaal en de remhendel. Deze mogen geen zodanige slag hebben dat het pedaal en/of de remhendel geheel kan worden ingedrukt of ingetrapt.
- Controleer regelmatig de remkabels. Zij mogen niet gerafeld en/of versleten zijn.
- Controleer het hydraulisch remsysteem. Deze mag geen lekkage vertonen en er moet altijd voldoende remvloeistof in het reservoir aanwezig zijn.

Antiblokkeersysteem (ABS) en gecombineerd remsysteem

Het remmen op een motorfiets is een gecombineerde rem op het voor- en het achterwiel, waarbij de remming op het voorwiel de belangrijkste is. De rem op het voorwiel wordt bediend met de remhendel en de rem op het achterwiel met het rempedaal. Tegenwoordig zijn er motorfietsen te verkrijgen met een gecombineerd remsysteem. Dit systeem verdeelt de remkracht in de juiste verhouding over de voor- en achterrem. Afhankelijk van het systeem is dit alleen het geval bij het remmen met de achterrem, of bij zowel de voor- als achterrem. Een dergelijk systeem wordt vaak gecombineerd met een ABS. Een ABS voorkomt dat de wielen tijdens het remmen blokkeren. Een ABS is bij motorfietsen nog belangrijker dan bij auto's, want als het voorwiel van de motorfiets blokkeert, betekent dit meestal dat de motorfiets onderuit gaat. Ook op motorfietsen zonder gecombineerd remsysteem zit tegenwoordig steeds vaker een ABS.

Banden

Een motorfiets moet voorzien zijn van goede banden. De banden mogen geen beschadigingen vertonen waarbij het karkas zichtbaar wordt en mogen eveneens geen uitstulpingen hebben. Over de gehele omtrek van het loopvlak van de band moet het profiel van de hoofdgroeven minimaal 1 mm bedragen. Verder is het gebruik van opgesneden banden niet toegestaan.

Kortom, controleer de banden op profieldiepte, haarscheurtjes in het rubber (uitdroging), insnijdingen, slijtagepatroon en kijk of het ventieldopje aanwezig is. Zo kan eenzijdige slijtage op onbalans wijzen, die veroorzaakt kan worden door versleten schokbrekers dan wel door een slechte wielsporing. Op de banden vind je ook altijd een zogenaamde bandaanduiding, zoals: 180/55 ZR 17.

Dat betekent dan:

- 180=bandbreedte in mm.
- 55=hoogte/breedteverhouding (=> 55%).
- Z=snelheidsindex (Z 240 km/h).
- R=radiaalband.
- 17=velgdiameter (in inches).

Bandenspanning

De ideale bandenspanning wordt opgegeven door de constructeur en is afhankelijk van het gewicht en de belading (eventueel passagier) van de motorfiets. Zowel een te hoge als een te lage bandenspanning heeft een negatieve invloed op de grip en de slijtage van de banden.

Controleer de bandenspanning dan ook regelmatig. Doe dit als de banden koud zijn. Breng ze op de juiste druk, rekening houdende met het gewicht en de eventuele bagage van de motorfiets. Zorg ervoor dat je de ventielen goed afgedekt hebt met rubberen dopjes om vuil en stof buiten te houden. De bandenspanning moet dus met enige regelmaat gecontroleerd worden. Gebruik daarvoor bij voorkeur je eigen bandenspanningsmeter. Ook al is deze niet geijkt, je rijdt altijd met dezelfde 'afwijking'.

Profiel

De markering in de hoofdgroef van de banden duidt de minimale profieldiepte aan. De minimale wettelijke profieldiepte is 1 mm. Een band mag dus wettelijk tot 1 mm

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Uittreksel hoofdstuk D.

Wat je ook moet weten zijn de regels omtrent carrosserie, frame, geluid, identificatie, lading, motoren en transmissie, remmen, snelheden, stuurinrichting, de uitaat, veringen en verlichting.

-Frame voor en achternok mogen geen breuken of scheuren vertonen.

-Afmetingen lengte max. 4 m. Breedte max. (2 m.) Hoogte max. (2,50 m.)

-Uitlaatsysteem moet gasdicht zijn. (uitgezonderd afwateringsgaatjes)

-Banden mogen geen beschadigingen vertonen.

-Profiel hoofdgroeven over de gehele omtrek minimaal 1 mm.

-Wielen/velgen mogen geen breuken, scheuren of ander vervormingen vertonen.

-Stuurinrichting moet soepel kunnen draaien. Hoofdlagering mag geen speling vertonen.

Remmen: voorrem (handrem) en achterrem (voetrem) moet goed werken en minimaal de wettelijke remvertraging leveren.

Wettelijke Remvertraging motor van vóór 1-4-1998 minimale remvertraging van $4,5 \text{ m/s}^2$.

Motor jonger dan 1-4-1998? Dan voldoet (5,2 m/s^2) met beide remmen.

Alle uitlaten van voertuigen moeten een Europese typegoedkeuring hebben. Uitlaten met deze typegoedkeuring voldoen aan de wettelijke geluidsnormen. De geluidsproductie mag maximaal 2 decibel meer zijn dan is toegestaan en geregistreerd.

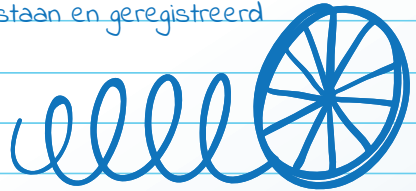
-Bandenprofiel tenminste 1 mm.

-Bandenspanning niet te laag.

-Bandenspanning met bekapping of duopassagier hogere bandenspanning.

-Bandenspanning controleren als de banden koud zijn.

-ventieldopje beschermt tegen stof, vuil, vocht en roest.

-vrije slag op remhendels mag niet te groot zijn.

- Controleer bij schijfremmen regelmatig het vloeistofniveau van het hydrolyse systeem.

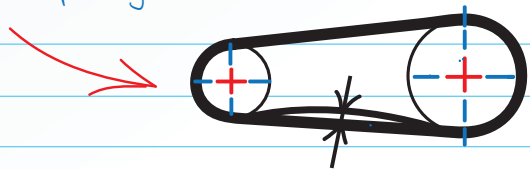
-Remlicht moet branden bij gebruik voor en achterrem.

Een zakkend vloeistofniveau kan duiden op slijtage aan de remblokjes of lekkages.

Alleen bijvullen lost niets op. Dus probleem wegnemen - onderhoud.

Ketting niet te strak en niet te los. Op het lange stuk ongeveer 2 tot 3 cm speling.

Met de kettingspanner kun je de juiste spanning afstellen.

Controleer regelmatig de verlichting. (stads, dim en groot licht, achterlicht en richtingaanwijzers. Oliepeil controleren en vullen volgens instructieboekje.

(niet boven het streepje maximum.)

Weekcontrole motorfiets

Accu controleren op vloeistofniveau. Bijvullen tot max. streepje op de accu, met gedistilleerd water. Controle vrije slag koppelingshendel 3 tot 4 mm

Controle remhendel. Goed bevestigd en niet gerafeld. Controle slijtage indicatoren remvoering en/of remblokjes. Controle verlichting zoals stand van het dimlicht.

(dimlicht niet te hoog of te laag.)

Verantwoordelijk voor de rijtechnische veiligheid en de staat van onderhoud zijn zowel de eigenaar en de bestuurder van het voertuig. Merk je dat het voertuig rijtechnisch niet in orde is, moet je stoppen, het voertuig controleren en alleen verder rijden als het voertuig weer in orde is.

Stop bij problemen op een veilige plaats en rij verder als alles weer in orde is.

Uitrusting en veiligheid

Een motorrijder is kwetsbaarder in het verkeer dan een automobilist. Hij beschikt namelijk niet over passieve veiligheidsvoorzieningen, zoals: kooiconstructies, kreukelzones en airbags.

Daarom is een helm in combinatie met een weersbestendige uitrusting noodzakelijk om de veiligheid van de motorrijder zo goed mogelijk te waarborgen.

Kortom, een goede uitrusting bestaat uit: een helm, een motorpak, een bril of vizier, handschoenen, laarzen, regenkleding, onderkleding, een balaclava (bivakmuts) en gehoorbeschermers.

Bescherming, zichtbaarheid en comfort

Bestuurders en passagiers van bromfietsen, motorfietsen en driewielige voertuigen zoals motoren met zijspan, moeten dus beschikken over een goede uitrusting, zoals:

- Een goed passende helm die voldoet aan de wettelijke eisen (verplicht).
- Een motorpak fel van kleur en liefst voorzien van reflecterende strepen, zodat de bestuurder ook in het donker goed zichtbaar is.
- Leren handschoenen die goed sluiten om handen en polsen. Deze zijn niet alleen voor de warmte maar ook voor de veiligheid.
- Laarzen van soepel leer met stevige en/of stalen neuzen.
- Oogbescherming, zoals een motorbril. Let wel: deze passen alleen op de police- en jethelmen.
- Gehoorbescherming, geen optie maar een must, vooral op een drukke snelweg tussen het andere verkeer.

Een gekwalificeerde motorzaak kan je verder informeren.

Verplichtingen zitplaats en helmen

Bestuurders en passagiers van een bromfiets, een motorfiets of driewielige motorvoertuigen moeten een goed passende helm dragen, die door middel van een sluiting op deugdelijke wijze op het hoofd is bevestigd en die is voorzien van een goedkeuringsmerk. De helm, de sluiting en het vizier mogen niet beschadigd zijn. De sluiting moet wel worden gebruikt, anders staat dit gelijk aan het niet dragen van de helm en kan dat bestraft worden.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk E.

Motorrijden kan leuk zijn, maar let wel. Een motorrijder is kwetsbaar en heeft geen kooiconstructie, kreukelzones en airbags.

Bestuurders en passagiers van bromfietsen - brommobielen zonder gesloten carrosserie - motorfietsen - driewielige motorvoertuigen moeten een goed passende helm dragen, die door middel van een sluiting op deugdelijke wijze op het hoofd is bevestigd en die is voorzien van een goedkeuringsmerk.

De sluiting moet wel worden gebruikt, anders staat dit gelijk met het niet dragen van de helm.

Aansprakelijkheid bestuurder

Het is bestuurders verboden passagiers te vervoeren op een andere wijze dan hierboven is voorgeschreven.

Als een kind de helm niet draagt, is de bestuurder daar verantwoordelijk voor.

Als een volwassene de helm niet draagt is hij daar zelf verantwoordelijk voor.

geen helmplicht op de snorfiets - de brombakfiets - door de RDW aangewezen bromfietsen - motorfietsen met een veiligheidscel of autogordels - brommobiel zonder gesloten carrosserie - driewielige brommobiel, voorzien van goedgekeurde autogordels.

voordelen integraalhelm.

goede hoofdbescherming en juiste pasvorm, prettig te dragen bij koud weer en regen, ogen zijn goed beschermd.

nadelen integraalhelm.

Meer gewicht, minder gehoor en gezichtsveld, lastig voor brildragers, beslaan van het vizier bij slechte ventilatie.

Voordelen Jet helm.

Minder gewicht, geluid van buiten beter hoorbaar, gemakkelijk op te zetten voor brildragers.

Nadelen Jet helm.

Tijdens regenbuien ongemakkelijk, groot gezichtsgedeelte niet beschermd, bij hogere snelheden sterke afkoeling en je hebt een vizier of een motorbril nodig.

Voordelen Police helm.

weinig gewicht, dus licht, geluid van buitenaf beter hoorbaar, ideaal voor brildragers en er kan een vizier op gemonteerd worden.

Nadelen police helm.

Een groot gedeelte van het gezicht is onbeschermd, afkoeling van het hoofd bij het rijden met een hoge snelheid

Helm moet goed aansluiten en niet knellen en voorzien zijn van een ECE keurmerk.

Passagiers

Rijden met een passagier kan erg leuk zijn. Voor de passagiers is het echter alleen leuk als hij of zij een goede en verstandige bestuurder treft. De passagier moet comfortabel zitten.

De passagier moet beide handen om de heupen van de bestuurder slaan.

Zorg ervoor dat de lichamen dicht tegen elkaar aansluiten.

Bij het nemen van bochten kijkt de passagier met de bestuurder mee.

De passagier leunt ontspannen tegen de bestuurder aan en volgt zijn bewegingen.

Soms is het nodig om bij het rijden met passagier de achtervering zwaarder af te stellen, aan de hand van het gewicht van de passagier. Als een vering te zwaar wordt belast kan deze doorslaan.

Neem alleen passagiers mee die de juiste kleding dragen en een goedgekeurde helm.

Motorfietsen en milieu

Motorfietsen hebben over het algemeen geen groen imago. Voor velen staat motorrijden gelijk aan hard rijden, hoge toeren en lawaai. Het milieu heeft hieronder te lijden. Als motorrijder kun je er een hoop aan doen om de overlast voor mens en milieu zo klein mogelijk te maken.

Techniek

Ontwikkelaars van motoren zijn al geruime tijd bezig om motoren minder vervuilend te maken. Er worden nieuwe technologieën ontwikkeld die de uitstoot van schadelijke stoffen verminderen en ook elektrische motorfietsen en motorscooters komen steeds meer op de markt. Motoren worden voorzien van elektronische benzine-inspuiting en katalysatoren die de uitlaatgassen zuiveren. Bij de aanschaf van een motorfiets kan dus wel degelijk aan het milieu gedacht worden.

Onderhoud

Heb je eenmaal een motorfiets, dan is het in goede staat houden van je motorfiets ook zeer belangrijk om het milieu te sparen. Slecht onderhouden motorfietsen verbruiken vaak meer brandstof en de uitstoot van schadelijke stoffen kan een stuk hoger liggen als de verbranding niet meer optimaal is. Bij onderhoud hoort ook het op spanning houden van de banden. Een te lage bandenspanning zorgt immers ook voor meer brandstofverbruik en belast hiermee het milieu.

Geluidshinder

Ook geluidshinder valt onder milieubelasting. Een deel van de motorrijders vindt het geluid het mooiste aan hun motorfiets. Er worden andere uitlaten gemonteerd en in tunnels en bij verkeerslichten worden deze gedemonstreerd. Dit kan echter tot flinke overlast leiden waarbij de geluidsnormen worden overschreden. Probeer deze overlast te voorkomen door te controleren of de geluidsproductie ook na het monteren van andere uitlaten nog binnen de marges valt. Geef daarnaast niet onnodig veel gas.

Een kapotte uitlaat dien je direct te vervangen door een nieuwe.

Milieubewust rijgedrag

Met het juiste rijgedrag kun je een hoop brandstof besparen. Niet alleen goed voor het milieu maar ook voor je portemonnee.

Rijvaardigheid

Veel motorrijders vinden het motorrijden juist leuk in verband met de vlotte acceleratie en de hoge toerentallen die daarbij komen kijken. Helaas zorgt deze manier van wegrijden en optrekken voor meer brandstofverbruik en meer uitstoot van schadelijke stoffen. Probeer niet te lang door te trekken in een te lage versnelling en rijd zonder te veel onnodig gasgeven weg. Hier speelt ook nog een stukje veiligheid mee, abrupte snelheidsvermeerderingen of -verminderingen verhogen het risico op valpartijen door verlies van grip.

Defensief rijgedrag en anticiperen

Defensief rijden betekent ver vooruitkijken, op tijd je snelheid aanpassen aan de situatie en rekening houden met onverwachte situaties. Het voorbereiden op een handeling die je wellicht moet gaan uitvoeren heet anticiperen. Anticipeer je goed, dan zal je merken dat je minder vaak hoeft te remmen en je de snelheid constanter kunt houden. Dit alles zorgt voor een vermindering van het verbruik en daardoor minder belasting van het milieu.

Ruime volgfstand

Hoe ruimer je volgfstand, hoe minder je hoeft te remmen en hoe meer je snelheidswisselingen van verkeer voor je kunt opvangen door je motorfiets te laten uitrollen. Het is niet alleen veiliger, maar zorgt ook voor een vermindering van het verbruik en daardoor minder belasting van het milieu.

Tips voor milieubewust motorrijden

- Start de motor zonder gas te geven.
- Rijd na het starten direct rustig weg met een niet te hoog toerental.
- Rijd aan het begin van de rit rustiger. De katalysator werkt pas optimaal als de motor op bedrijfstemperatuur is, dat is na zo'n 10 tot 20 minuten.
- Geef niet onnodig (veel) gas en laat de motor niet onnodig lang stationair draaien.
- Schakel tijdig door naar een hogere versnelling.
- Moet je ergens langer wachten zoals bij een brug of overweg, zet dan je motor af.
- Rijd rustig en constant en haal niet geforceerd of zinloos in.
- Voorkom abrupt versnellen en/of vertragen, laat de motor uitrollen.
- Kijk ver vooruit en anticipeer op wat er komen gaat.
- Zorg voor een ruime volgfstand.
- Onderhoud je motor goed.
- Rijd altijd met de juiste bandenspanning.

Uittreksel hoofdstuk F.

Milieu gaat verder dan alleen uitlaatgassen.

Let op: ook geluidshinder valt onder de noemer milieu.

Milieuvriendelijk rijgedrag begint bij een verstandig en verantwoord rijgedrag gecombineerd met een goed onderhouden motorfiets.

Als een motor op bedrijfstemperatuur is zal er een goede smering plaatsvinden en zal er minder slijtage optreden. Daarom moet je na het starten rustig wegrijden met een niet te hoog toerental.

Brandstofverbruik.

- Rijd na het starten rustig weg

- Speel niet onnodig met de gashendel

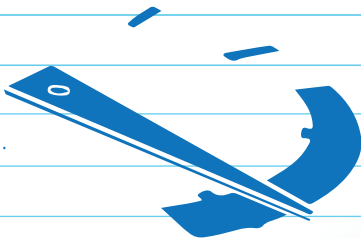
- Laat de motor niet onnodig stationair draaien

- Als je ergens wat langer moet wachten, zet de motor dan af

- Trek niet door tot in de hoge toerentallen

- Schakel tijdig over naar een hogere versnelling

- Vermijd onnodig inhalen.

- voorkom veelvuldig remmen, schakelen en onnodig gasgeven
- voorkom onnodige geluidshinder.
- Rijd nooit met een kapotte geluiddemper
- Accelereer niet te fel.
- Pas geen verandering toe in de luchttoevoer en de uitlaat

Rijd defensief en sociaal.

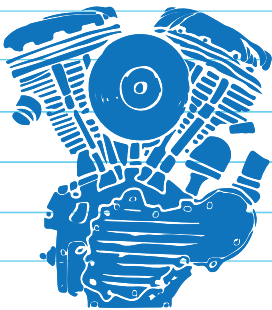
Defensief rijden is gebaseerd op een goed inzicht, goed anticiperen, effectief kijken en door alert te reageren.

Katalysator.

De loodvervuiling is praktisch verdwenen. Dit is vooral te danken aan de invoering van loodvrije benzine. Een groot deel van de uitstoot van schadelijke stoffen wordt met de geregelde katalysator voorkomen. Een katalysator werkt optimaal wanneer hij goed is afgesteld en pas nadat de motor op temperatuur is.

Motor is op temperatuur na 10 tot 20 minuten.

Als je aan het verkeer gaat deelnemen, is het belangrijk dat je over voldoende rijvaardigheid, rijervaring en voertuigbeheersing beschikt. Verder is het van belang dat je goed kunt waarnemen en anticiperen op het gedrag van andere weggebruikers.

Kortom, als verkeersdeelnemer moet je weten wat je mogelijkheden zijn en moet je weten waar de grenzen van je mogelijkheden liggen.

Verkeersgedrag en verkeersveiligheid

Verkeersgedrag is het geheel van zeer uiteenlopende gedragingen van weggebruikers die in belangrijke mate invloed hebben op de verkeersveiligheid. Jaarlijks overlijden meer dan 600 personen aan de gevolgen van een verkeersongeval. Bijna driekwart van de slachtoffers is een man.

Vooraf jongeren van 15-24 jaar zijn relatief vaak slachtoffer van een dodelijk verkeersongeval. Niet alleen gebruik van alcohol, slaap- en kalmeringsmiddelen

en drugs spelen een belangrijke rol bij het ontstaan van verkeersongevallen, maar een emotie als boosheid en mobiel telefoneren worden ook als risicofactoren aangemerkt. Daarnaast spelen ook omgevingsfactoren een rol, zoals: de verkeersinfrastructuur (we noemen rotondes, bewegwijzering en een (te) groot aantal verkeersborden). Kwaliteit, onderhoud en eigenschappen van het voertuig kunnen van invloed zijn op de ernst van het letsel van de slachtoffers van een verkeersongeval.

Belangrijkste oorzaken van verkeersongevallen in percentages

1. **De mens** (ca. 92%) rijden met een te hoge snelheid, alcohol- of drugsgebruik, vermoeidheid, niet gebruiken van de veiligheidsgordels of beschermende kleding, te weinig rusttijd.
2. **Het voertuig** (ca. 5%) rijden in een voertuig met onvoldoende bescherming, slecht onderhoud van het voertuig, zoals banden, technisch mankement aan de remmen, verlichting en spiegels.
3. **De omgeving** (ca. 3%) slechte zichtbaarheid, onvoldoende zicht naar voren, achter en opzij, overstekend wild, weg- en weersomstandigheden.

Geestelijke en lichamelijke toestand van de bestuurder

Het verkeersgedrag van aankomende bestuurders is van veel factoren afhankelijk.

Afwijkingen zoals: onvoldoende kennis van de verkeersregels, gebruik van alcohol, medicijnen of drugs, kunnen de kans op ongevallen verhogen. Het zal je duidelijk zijn dat een goede geestelijke en lichamelijke toestand een belangrijk onderdeel vormt om veilig aan het verkeer deel te nemen. Het geestelijk welzijn kan soms worden verstoord door: psychische factoren, concentratiestoornissen, neerslachtigheid en agressie.

Als je aan het verkeer gaat deelnemen, is het natuurlijk van belang om de motor waarop je rijdt onder controle te hebben. Maar even zo belangrijk zijn je emoties. Zo kun je soms angstige of overmoedige periodes hebben, maar ook periodes dat je zorgeloos en blij bent, dan wel hectische periodes vol stress, spanning en nervositeit. Zowel positieve als negatieve emoties kunnen van invloed zijn op het verkeersgedrag en de concentratie.

Gehaast op weg

Ga nooit gehaast op weg, maar gun jezelf voldoende tijd om veilig aan het verkeer deel te nemen. Verder moet je je snelheid altijd aanpassen aan de omstandigheden van dat moment.

Gebruik van medicijnen of andere middelen

Gebruik je medicijnen of andere middelen die je rijgedrag nadelig kunnen beïnvloeden, probeer je dan te beheersen en ga niet rijden.

Vermoeidheid

Mocht je een langere reis willen maken, ga dan niet oververmoeid op reis, maar zorg dat je uitgerust en fit vertrekt. Vermoeidheid heeft een negatieve invloed op de rijprestatie.

Het concentratievermogen en het reactievermogen zullen verminderen, daardoor zal de kans op een ongeval toenemen. Zorg ervoor dat je altijd in goede, warme en beschermende kleding op je motorfiets zit.

Neem af en toe een pauze, bijvoorbeeld: na een rit van ca. 2 uur, een pauze van 15 minuten.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk 9.

Je **reactievermogen** moet in het verkeer optimaal zijn. Stress, vermoeidheid, alcohol, drugs en bepaalde medicijnen verminderen het reactievermogen. Bij stress en vermoeidheid kun je beter niet de weg opgaan. Onder invloed van alcohol, drugs en bepaalde medicijnen mag je niet rijden.

ga nooit gehaast op weg en neem voldoende tijd en zorg ervoor:

- Dat je niet vermoeid de weg op gaat.
- Dat je niet gaat rijden als je last van hevige stress hebt.

Belangrijke punten.

Geneesmiddelen met een gele sticker beïnvloeden het rijvermogen negatief. (autorijden, motorrijden en bedienen van machines).

Alcohollimiet voor beginnende bestuurders is 0,2 promille (88 µg/l).

Je mag een **alcoholtest** niet weigeren (strafbaar).

Niets kan de **afbraak van alcohol** in het bloed versnellen. (dus geen zwarte koffie, thee, hardlopen of springen).

De nieuwe regel bij ongevallen is **Botsen is blazen**.

Alcohol zorgt voor zelfoverschatting. Je wordt minder kritisch en denkt dat je veel beter kunt rijden.

Door alcoholgebruik zul je slechter waarnemen en trager reageren.

Een beginnende bestuurder die bij een alcoholcontrole boven 0,2 promille (88 µg/l) blaast, krijgt een proces-verbaal en een sanctie die kan oplopen van een stevige boete tot ontzegging van de rijbevoegdheid.

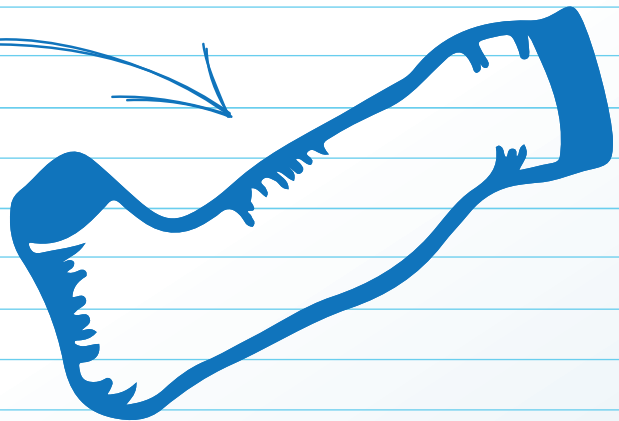
Het is verboden te rijden als je:

onder invloed bent van alcohol, onder invloed bent van drugs of medicijnen gebruikt die de rijvaardigheid kunnen verminderen (medicijnen voorzien van een gele sticker).

Het rijden met een beperking (zoals een gipsen onderbeen of een gebroken pols) brengt risico's met zich mee. Je mag dan niet meer rijden. (Je moet de nodige handelingen om een voertuig te besturen naar behoren kunnen uitvoeren.)

Ook afleiding en contact met passagiers kan een negatief effect hebben op reactievermogen en reactietijd.

**VERBODEN MOTOR
TE RJDEN**

Als je met een voertuig, bijvoorbeeld een auto, een bromfiets of zelfs een fiets aan het verkeer gaat deelnemen, zal dat voertuig moeten voldoen aan de wettelijke eisen. Alle nieuwe voertuigen zijn voor ingebruikname gekeurd door het RDW. Voorafgaand aan het gebruik van een voertuig dien je altijd te controleren of het voertuig nog steeds voldoet aan deze eisen.

Wat is een motorfiets?

Een motorfiets is een motorrijtuig op twee wielen, al dan niet met zijspanwagen, of een motorrijtuig met drie asymmetrisch geplaatste wielen, met een door de constructie bepaalde snelheid van meer dan 45 km/u, dan wel voorzien van een motor met een cilinderinhoud van meer dan 50 cm³ dus niet zijnde een motorrijtuig met beperkte snelheid, een landbouwtrekker of een gehandicaptenvoertuig.

Wat is een driewielig motorrijtuig?

Een driewielig motorrijtuig is een motorrijtuig op drie symmetrisch geplaatste wielen met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van meer dan 45 km/u, of met een motorinhoud van meer dan 50 cm³, niet zijnde een motorrijtuig met beperkte snelheid, een landbouwtrekker of een gehandicaptenvoertuig.

Algemene Periodieke Keuring (APK)

Het is belangrijk dat je motorfiets of driewielig motorrijtuig in een goede technische en dus veilige conditie verkeert. Bij auto's kennen we de Algemene Periodieke keuring. Motorfietsen en driewielige motorrijtuigen met een ledige massa van minder dan 400 kg, zijn niet APK-plichtig.

Driewielige motorrijtuigen zwaarder dan 400 kg

Driewielige motorrijtuigen met een ledige massa van meer dan 400 kg zijn drie jaar na de eerste toelating (zie kentekencard) APK-plichtig.

Technische en gebruikseisen motorfietsen

De gebruikseisen houden in dat een voertuig de veiligheid niet in gevaar mag brengen. Alles op of aan het voertuig moet deugdelijk zijn en mag geen ernstige gebreken vertonen. De motorfiets moet:

- Overeenstemmen met de gegevens op de kentekencard en in het kentekenregister van het RDW.
- Voorzien zijn van een identificatienummer (voorheen framenummer).
- Voorzien zijn van een goed bevestigde, leesbare en niet-afgedekte kentekenplaat, met een origineel keurmerk en een unieke code.

Bestuurder en uitzicht

De bestuurder mag tijdens het rijden niet worden gehinderd door bijvoorbeeld een duopassagier, lading of bagage. De bestuurder moet altijd voldoende uitzicht hebben tijdens het rijden en wel naar voren en opzij. Verder moet de bestuurder voldoende uitzicht hebben via de spiegels (linker- en rechterspiegel) evenals op het wegdek, rechts en links naast en achter hem of haar.

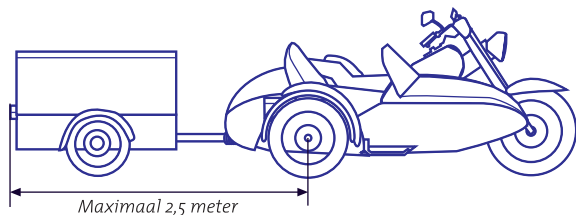

Lading, bagage en/of slepen

Als je lading vervoert moet deze lading stevig zijn bevestigd op de motorfiets en er niet vanaf kunnen vallen.

Losse lading of bagage moet goed zijn afgedekt en in principe geen scherpe delen hebben, die bij een ongeval of botsing gevaar kunnen opleveren. Verder is het niet toegestaan voor motorfietsen om een motorrijtuig te slepen.

De Nederlandse Wet zegt verrassend weinig over wat er wel en niet mag met betrekking tot bagage op een motorfiets, zeker als het gaat om maximale afmetingen en gewichten. In de 'Voertuigtechnische Eisen' van het RDW staan slechts summiere verwijzingen naar de maximale breedtemaat. Letterlijk staat er: "Een motorfiets van na 31 oktober 1995 mag niet breder zijn dan 2 meter."

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

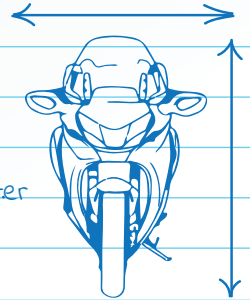
Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Uittreksel hoofdstuk 11.

Motorfiets moet in een goede technische en veilige conditie verkeren.

Motorfietsen en driewielige motorvoertuigen met een ledige massa minder dan 400 Kg zijn niet APK plichtig. (Voor motorfietsen geldt dus geen APK)

Driewielige motorrijtuigen > ledige massa meer dan 400 Kg zijn 3 jaar na eerste toelating APK plichtig.

Afmetingen

De motor moet passen binnen de maximale afmetingen van 4 meter lengte, 2 meter breedte (inclusief zijspan) en 2,5 meter hoogte.

Passagier

Bij lange ritten met een passagier of zware bagage, voor en achtervering soms afstellen.

Rijden met een te zwaar belaste vering kan beschadigingen veroorzaken en is onveilig. Geluid, windruis en gehoorbeschadiging.

Door gebruik van goede hoorbeschermers wordt gehoorbeschadiging voorkomen.

Je gehoor verdient een goede bescherming. Je kunt gehoorschade oplopen als je met enige regelmaat bloot wordt gesteld aan harde geluiden. Hoe harder dat geluid is en hoe langer je hieraan blootgesteld wordt, hoe groter het risico op gehoorschade.

Bandenspanning

Te lage bandenspanning extra slijtage aan de band. (verschil in rolweerstand en adhesie met het wegdek) Bij het remmen kan het voertuig scheef trekken en wielen kunnen blokkeren.

Juiste bandenspanning

- Cruciaal voor een optimaal weggedrag
- Lager brandstofverbruik
- Lagere bandenslijtage

(volgens opgave van de bandenfabrikant) neem dan 2,5 bar voor en 2,9 bar achter als leidraad. Bij sologebruik kun je wel 0,2 bar minder nemen. juiste bandenspanning staat in het instructieboekje.)

Lage bandenspanning: hoger brandstofverbruik, extra bandenslijtage.

Hoge bandenspanning: verminderd rijcomfort door verlies verende werking.

visuele herkenning: het vroegtijdig herkennen van een te hoge of te lage bandenspanning.

Bandencontrole: alleen uitvoeren als de banden koud zijn, dus niet direct na een lange rit.

Profieldiepte band: minimaal 1 mm. (let wel dit is minimaal, 2 mm is veiliger en beter).

Aquaplaning: dunne waterfilm tussen band en wegdek, voertuig wordt onbestuurbaar.

Spoorvorming: beschadiging aan het wegdek veroorzaakt door vrachtauto's.

Meestal rechts.

Wielspin: achterwielen slippen door zonder dat de motor vooruitrijdt.

Plotselinge regenbui: oude olie en vuilresten veranderen het wegdek (tijdelijk) in een slijpbaan.

Zichtbaarheid.

Motorrijders vallen door hun smalle contouren slecht op. Een motorrijder is gemiddeld ongeveer 60 tot 70 cm breed. Kortom: Een motor is een smal en verticaal voertuig. Omdat ook bomen, palen en borden smal en verticaal zijn valt een motorrijder minder op en valt min of meer weg tegen zijn omgeving.

Dode hoek.

Dode hoeken zijn die ruimtes rond een voertuig die de chauffeur vanuit het voertuig niet kan waarnemen. Ze worden ook wel blinde hoeken genoemd. Een dode hoek kan tot levensgevaarlijke situaties leiden.

Als bestuurder krijg je dagelijks te maken met een groot aantal verschillende weggebruikers. Om goed en veilig aan het drukke verkeer deel te nemen is een gedegen rijopleiding bij een erkende rijsschool noodzakelijk. Zo vormen verkeersinzicht, voertuigbeheersing, rijervaring en het herkennen van gevaarlijke situaties belangrijke onderdelen in de opleiding.

Belangrijke gevaarselementen

Voorrangsvoertuigen

Als weggebruiker moet je een voorrangsvoertuig altijd voor laten gaan. Maak direct ruimte, zonder een gevaarlijke situatie te creëren of de verkeersregels te overtreden. Let wel: een voorrangsvoertuig moet dan wel optische en geluidssignalen voeren, anders is het geen voorrangsvoertuig.

Kinderen

Voor kinderen is het deelnemen aan het verkeer meestal veel onveiliger dan voor volwassenen. De gezichtshoek bij kinderen is klein en omdat ze zelf ook klein zijn, hebben ze veel minder overzicht dan volwassenen. Ze spelen vaak op de stoep of op straat, zijn onberekenbaar en verstoppen zich tussen auto's. Ze hebben een fiets, een skateboard of zijn aan het voetballen. Pas dus altijd goed op als je door een kinderrijke buurt rijdt. Rolt er bijvoorbeeld een bal de straat op, dan komt er meestal een kind achteraan hollen, zonder op te letten.

J21
kinderen

Voetgangers

Voetgangers zijn in het donker zeer slecht te zien. Houd hier rekening mee als je op wegen rijdt waar een voetpad of trottoir ontbreekt en rijd indien mogelijk niet volledig rechts. Daarnaast zijn voetgangers zwakke verkeersdeelnemers die lang niet altijd bewust met het verkeer bezig zijn. Wees je daarom altijd bewust van de aanwezigheid van voetgangers, ook al lopen ze op een voetpad of trottoir. Herken voetgangersoversteekplaatsen op tijd.

J23
voetgangers

Fietsers, brom- en snorfietsers

Let bij het rechts afslaan op fietsers en snorfietsers. Deze mogen je rechts voorbijrijden en kunnen zich in je dode hoek bevinden. Daarnaast zijn het evenwichtsvoertuigen en kunnen ze onbewust slingeren. Houd voldoende ruimte tussen jouw motorfiets en de fiets of snorfiets. Let ook op oversteekplaatsen van fietspaden en fiets-/bromfietspaden. In het donker zijn vooral fietsers zonder licht erg slecht te zien.

J24, fietsers
en bromfietsers

Ouderen

De verkeersveiligheid van oudere verkeersdeelnemers wordt in belangrijke mate bepaald door twee factoren: lichamelijke kwetsbaarheid en functiestoornissen. Een

aantal lichamelijke functies zoals het reactievermogen, het gezichtsvermogen en het gehoor wordt minder. Maar ook het geestelijk vermogen kan minder worden. Ze hebben meer tijd nodig bij het oversteken en tonen vaak aarzelend gedrag. Heb respect voor en geduld met deze groep.

Bus- of tramhalte en passagiers

Rijd je achter een bus en je ziet het rode lampje branden, dan kun je ervan uitgaan dat de bus bij de volgende halte gaat stoppen. Houd afstand en let op eventuele verlate passagiers die de bus nog willen halen en ineens oversteken. Staat er een bus of tram bij de halte, houd dan rekening met in- en uitstappende en overstekende passagiers.

Is er geen vluchtheuvel of trottoir bij de halte dan ben je verplicht de in- en uitstappende passagiers voor te laten gaan bij het oversteken.

Geeft een bus binnen de bebouwde kom door middel van zijn knipperlicht aan te willen wegrijden bij de halte, dan moet je deze voor laten gaan.

De dode hoek van vrachtauto's

Door hun formaat hebben vrachtauto's meerdere en grote dode hoeken. Deze bevinden zich vlak voor, naast en achter de vrachtauto. Een goede vuistregel is: zie je de chauffeur niet (rechtstreeks of via de spiegel) dan ziet de chauffeur jou ook niet. Je staat of rijdt dan in de dode hoek en dit vergroot de kans op een aanrijding. Blijf daarom zoveel mogelijk uit de dode hoek.

Daarnaast hebben grote voertuigen ook meer ruimte nodig bij het maken van bochten. Geef ze deze ruimte door voldoende afstand te houden.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk 1.

Sommige situaties vragen extra aandacht, zoals:

- Spelende kinderen
- oudere mensen
- Dieren en ruiters
- Fietzers in het donker
- vrachtauto's en bussen (beperkt zicht en uitzwaai-effect)
- Voorrangvoertuigen
- Langzaam verkeer

Reactieafstand

Voordat je kunt handelen moet je eerst reageren. Dit duurt één seconde als je fit en alert bent. De afgelegde afstand in deze seconde is de reactieafstand.

Bij 80 km/u is dit: $80 : 4 + 10\% = \underline{22 \text{ meter}}$

Bij 100 km/u is dit: $100 : 4 + 10\% = \underline{27,5 \text{ meter}}$

Bij 130 km/u is dit: $130 : 4 + 10\% = \underline{36 \text{ meter}}$

De reactietijd en dus de reactieafstand wordt langer als je vermoeid bent, wordt afgeleid, of onder invloed bent van alcohol, drugs of medicijnen.

Remafstand

De afstand die je nog aflegt vanaf het moment dat je remt tot je stilstaat. Dit is:

$$(\text{Snelheid in km/u} : 10) \times (\text{snelheid in km/u} : 10) : 2$$

Bij 80 km/u is dit: $8 \times 8 : 2 = \underline{32 \text{ meter}}$

Bij 100 km/u is dit: $10 \times 10 : 2 = \underline{50 \text{ meter}}$

Bij 130 km/u is dit: $13 \times 13 : 2 = \underline{84,5 \text{ meter}}$

Stopafstand

De reactieafstand en de remafstand samen, is de stopafstand.

Als veilige volgafstand bij goede omstandigheden moet je minimaal twee seconden aanhouden. Dit is je snelheid : 2 + 10%.

Bij 80 km/u is dit: $80 : 2 + 10\% = \underline{44 \text{ meter}}$

Bij 100 km/u is dit: $100 : 2 + 10\% = \underline{55 \text{ meter}}$

Bij 130 km/u is dit: $130 : 2 + 10\% = \underline{71,5 \text{ meter}}$

Sociaal en defensief rijgedrag: Rekening houden met anderen, eventuele fouten van anderen oplossen.

Anticiperen: ver vooruitdenken en ver vooruitkijken, op tijd herkennen van, en voorbereiden op handelen in potentieel gevaarlijke situaties.

Besluitvaardig rijden: vlot de juiste beslissingen nemen en hiernaar handelen zonder twijfel. Hiervoor is enige ervaring nodig.

Asociaal en agressief rijgedrag: Gevaarlijk en niet te tolereren rijgedrag.

De meeste motorrijders kunnen de keuze maken of ze bij slechte weersomstandigheden wel of niet de weg op gaan. Zo zijn er veel motorrijders die in de winter hun motorfiets in de stalling zetten en in de zomer alleen gaan rijden bij mooi weer. Maar voor degenen die hun motorfiets ook gebruiken voor woon-werkverkeer of tijdens een ritje worden verrast door slechter weer of een slechte weg, is het wel belangrijk om te weten hoe je in die situaties moet handelen. Zorg er te allen tijde voor dat je goed zichtbaar bent en pas je snelheid en ruimte rondom je voertuig aan de omstandigheden aan.

Toestand van de weg en materiaal

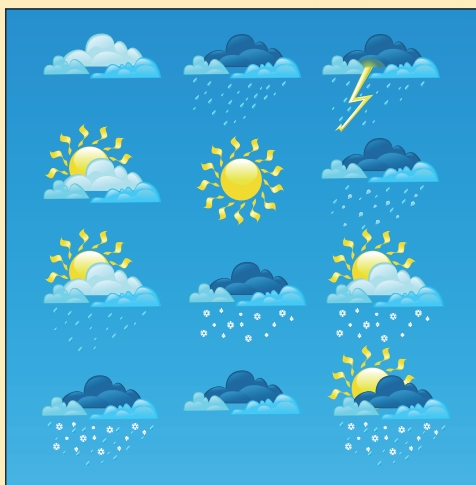
Je moet je verkeersgedrag dus aanpassen aan de weg-, zicht- en weersomstandigheden van dat moment.

- Is de weg schoon of vuil?
- Is het een beton-, asfalt-, zand- of grindweg?
- Hoe is de toestand van je banden, glad of in goede staat?
- Hoe is de toestand van het weer: mist, regen, ijzel?

Zo zal de grip van je banden op een schoon en droog wegdek groter zijn dan op een vuil of nat wegdek. Als je op een natte asfaltweg rijdt, moet je er rekening mee houden dat de remweg twee keer zo lang is in vergelijking met het rijden op een schone, droge weg.

Ook hier geldt dat snelheidsvermindering, dus gas terug nemen, de meest voor de hand liggende aanpassing is. Doe dit niet te plotseling, maar verminder snelheid door gas los te laten. Bij stevig remmen vergroot je juist het risico op valpartijen.

Er zijn ook motorrijders die in de winter gewoon blijven rijden. Met aanpassingen als extra goede warme kleding, handvatverwarming, hogere kuipruitjes en beschermkappen tegen de wind, kom je best een eind. Wel neemt het risico op gladheid toe door winterse buien en afgevallen bladeren. Daarnaast kan het zicht wat meer belemmerd worden doordat helmvizieren sneller beslaan of bevroren. Blijf ook opletten of je handen niet te koud worden om de gas-, rem- en koppelingshendel te bedienen.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Je komt regelmatig vragen tegen waarbij de volgafstand, de remafstand en/of de reactieafstand moet worden berekend. Gebruik hiervoor de volgende vuistregels:

1. Vuistregel **berekening afgelegde afstand per seconde:**
snelheid in km/u : 4 verhoogd met 10%

Voorbeelden:

Je rijdt 60 km/u = $60 : 4 = 15 + 10\% = 16,5$ meter per seconde
Je rijdt 100 km/u = $100 : 4 = 25 + 10\% = 27,5$ meter per seconde
Je rijdt 120 km/u = $120 : 4 = 30 + 10\% = 33$ meter per seconde

2. Vuistregel **berekening remafstand:**
(snelheid in km/u : 10) x (snelheid in km/u : 10) : 2

Voorbeelden:

Je rijdt 60 km/u = $(60 : 10) \times (60 : 10) = 6 \times 6 = 36$ meter : 2 = 18 meter
Je rijdt 100 km/u = $(100 : 10) \times (100 : 10) = 10 \times 10 = 100$ meter : 2 = 50 meter
Je rijdt 120 km/u = $(120 : 10) \times (120 : 10) = 12 \times 12 = 144$ meter : 2 = 72 meter

3. Vuistregel **berekening volgafstand:**
Snelheid gedeeld door twee, verhoogd met 10%

Voorbeelden:

Je rijdt 60 km/u = $60 : 2 = 30 + 10\% = 33$ meter
Je rijdt 100 km/u = $100 : 2 = 50 + 10\% = 55$ meter
Je rijdt 120 km/u = $120 : 2 = 60 + 10\% = 66$ meter

4. Vuistregel **berekening reactieafstand:**
Snelheid gedeeld door 4, verhoogd met 10%

Voorbeelden:

Je rijdt 60 km/u = $60 : 4 = 15 + 10\% = 16,5$ meter
Je rijdt 100 km/u = $100 : 4 = 25 + 10\% = 27,5$ meter
Je rijdt 120 km/u = $120 : 4 = 30 + 10\% = 33$ meter

Vragen

1. Hoeveel meter leg je af per seconde bij een gereden snelheid van 120 km/u?
2. Hoeveel meter bedraagt de remafstand bij een gereden snelheid van 120 km/u?
3. Je rijdt 100 km/u. De minimale volgafstand is 2 seconden. Hoeveel meter is dat ongeveer?
4. Je rijdt 100 km/u. De reactietijd is één seconde. Hoeveel meter leg je ongeveer af in die ene seconde?
5. Je rijdt op een autoweg binnen de bebouwde kom. Hoeveel meter volgafstand houd je ongeveer aan? (Autoweg binnen bebouwde kom: 50 km/u.)

Antwoorden
1. 33 - 2. 72 m - 3. 55 m - 4. 27,5 m - 5. 27,5 m

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Uittreksel hoofdstuk K.

Je moet altijd goed opletten en je snelheid aanpassen aan de weg en weersomstandigheden.

glad weggedeelte door plotselinge regenbui: Rubberresten, olie en slijk op het wegdek. Stopafstand wordt langer en weggedeelte kan tijdelijk spiegelglad zijn.

Spoorvorming: Komt meestal voor op de rechter rijstrook i.v.m. grote belasting van het wegdek door bijvoorbeeld vrachtauto's.

Plotseling optredende vorst: wegen worden zeer glad, vooral op bruggen en viaducten. En ook op schaduwplekken is dat het geval.

Dichte mist: Zicht minder dan 200 meter

Zeer dichte mist: zicht minder dan 50 meter, gebruik mistlampen toegestaan!

Laagstaande zon: kan leiden tot verblinding en/of te laat opmerken van ander verkeer. Gebruik het dimlicht zodat je beter en eerder zichtbaar bent.

Bruggen en viaducten: wegen op bruggen en viaducten worden in de winter eerder glad door opvriezen van onderuit.

Wegen onder bomen met overhangende takken: Door reflectie van zonnestralen ontstaat er een schittering waardoor je slecht wordt opgemerkt. Gebruik je dimlicht om beter op te vallen.

Aquaplaning/ watergladheid: Contact met het wegdek gaat verloren en kan leiden tot controleverlies en soms onbestuurbaarheid van de motor. Pas je snelheid aan.

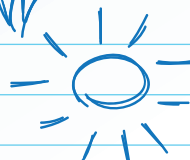
Jaar en weergetijden

Lente > vorstperiodes, sneeuwbuien en mogelijke windvlagen.
(pas op voor gladde wegen en onverwachte windvlagen)

Zomer > Droge perioden afgewisseld met regenbuien.

(pas op voor gladde wegen bij plotselinge regenbuien door oplossen van vuil, olie en oude rubberresten). De weg kan plotseling veranderen in een slijpbaan.

Herfst > mist, mistbanken, regen, vroege nachtvorst of sneeuw, bladeren op het wegdek en storm. (glad wegdek door vallende bladeren, nat wegdek en windhozen en afwaaiende takken).

Winter > gladheid door sneeuw, ijzel, platgereden sneeuw en rijs.

verse sneeuw is in principe nog goed te doen op de motor. Probeer alles zo geleidelijk mogelijk te doen: niet gas terugnemen voor de bocht en het gas er op als je er uit rijdt, maar proberen de bocht te rijden zonder iets aan de gasstand te veranderen, en niet te remmen.

Een ander verhaal is het als je op platgereden sneeuw moet rijden. Platgereden sneeuw is glad, daar is niets tegen te doen.

Houd in de diverse periodes rekening met:

- De gesteldheid van het wegdek
- De aard van het wegdek
- De weersomstandigheden
- De verkeersdrukte
- De toestand en de conditie van je voertuig.

Het verkeersgedrag van bestuurders wordt bepaald door een groot aantal factoren. Dit is niet alleen afhankelijk van het voertuig of de omgeving. Ook factoren als rijervaring, beheersing van het voertuig, verkeersinzicht, motivatie en kennis van de verkeersregels spelen een belangrijke rol. Maar toch kennen we allemaal het spreekwoord: een ongeval zit in een klein hoekje.

Ongevalfactoren

Er zijn diverse omstandigheden die een belangrijke rol spelen bij het ontstaan van de dagelijkse verkeersongevallen, zoals:

- Het voertuig, dus alle vervoersmiddelen.
- De mensen, dus alle weggebruikers.
- De weg- en weersomstandigheden.
- De weg en de wegomgeving.
- De verkeersdrukte.

Ongevallen ontstaan vaak door menselijke fouten, het rijden met een ondeugdelijk voertuig, of door slechte weg- en weersomstandigheden. De meeste ongevallen worden veroorzaakt door fouten van mensen, daarna het voertuig en als laatste de weg- en weersomstandigheden.

Ben je betrokken bij een ongeval

Het is mogelijk dat je bij een ongeval betrokken raakt of dat je zelf een ongeval hebt veroorzaakt. Probeer echter altijd rustig te blijven en de zaak te overzien. Wanneer je niet in het bezit bent van een EHBO-diploma, kun je niet veel doen. Probeer toch te doen wat je kunt, zoals het overige verkeer waarschuwen.

Eigen veiligheid

Raak je betrokken bij een ongeval, waarborg dan ten eerste je eigen veiligheid. Ga na wat er gebeurd is en verleen zonodig eerste hulp. Zorg er zoveel mogelijk voor dat er niet nog meer gewonden vallen. Plaats eventueel een gevarendriehoek en waarschuw het naderende verkeer.

Hulpdiensten

Waarschuw bij levensbedreigende situaties altijd eerst de hulpdiensten via het alarmnummer 112. Je kunt dit doen via je mobiele telefoon of omwonenden. Noem de plaats en de hulpdienst die nodig is. Noem daarnaast altijd de straatnaam, het hectometerpaaltje langs de auto(snel)weg of een anderen locatie aanduiding waar je je bevindt. Als je eventueel hulp gaat verlenen, denk dan ook aan je eigen veiligheid.

Wetgeving

Het is diegene die bij een verkeersongeval betrokken is geraakt, of diegene die zelf een verkeersongeval heeft veroorzaakt, verboden de plaats van het ongeval te verlaten, als daarbij iemand is gedood, dan wel gewond is geraakt, of schade aan het eigendom van een ander is toegebracht, voordat hij de gelegenheid heeft geboden tot vaststelling van zijn identiteit en die van het voertuig. Het achterlaten van gewonden in hulpeloze toestand is te allen tijde verboden en zelfs strafbaar.

Slachtoffers

Je mag eventuele slachtoffers of gewonden alleen verplaatsen als dat dringend noodzakelijk en medisch verantwoord is. Wanneer een gewonde een helm draagt, mag je deze niet afdoen, omdat dat kan leiden tot hoofd- en nekletsel. Doe het vizier omhoog en probeer contact te krijgen met het gewonde slachtoffer.

Is het persé noodzakelijk de helm te verwijderen, doe dit dan met twee hulpverleners waarbij één hulpverlener het hoofd stabiel houdt, terwijl de andere hulpverlener voorzichtig de helm van het hoofd probeert af te halen. Vermijd daarbij teveel bewegingen. Dek slachtoffers toe met een deken of een jas, om onderkoeling te voorkomen. Maak knellende kleding voorzichtig los. Probeer het slachtoffer gerust te stellen.

Europees schadeformulier

Als er geen gewonden zijn of er is geen medische hulp meer noodzakelijk, dan is het tijd om een aantal administratieve zaken te regelen, zoals het invullen van het EU-schadeformulier. Verzamel de belangrijkste gegevens, zoals de NAW-gegevens, het polisnummer, het kenteken en eventuele getuigenverklaringen. Let wel: beide partijen moeten het schadeformulier invullen en ondertekenen, zowel aan de voor- als aan de achterzijde.

Probeer discussies over de schuldvraag zoveel mogelijk te vermijden en als de politie zich niet met de aanrijding bemoeit, zorg er dan voor, dat je zelf de tegenpartij vaststelt door middel van een rijbewijs en kentekencard. Lever vervolgens het getekende formulier zo snel mogelijk in bij je verzekering en zorg gelijktijdig voor een nieuw schadeformulier. Indien de andere partij zich niet kan identificeren, waarschuw dan de politie. Identificatiepapieren zijn verplicht.

Pech

Heb je zelf pech, parkeer dan je motorfiets bij voorkeur op een veilige plaats. De meeste motorfietsen zijn met de hand nog wel verder te verplaatsen als ze het niet meer doen. Moet je toch op de vluchtstrook gaan staan, parkeer je motorfiets dan zo ver mogelijk naar rechts op deze vluchtstrook. Beschik je over een gevarendriehoek, dan is het aan te bevelen deze te plaatsen. Dit is echter niet verplicht.

Neem contact op met een hulpverleningsdienst voor hulp. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Wegenwacht of de hulpverleningsdienst van je verzekeringsmaatschappij. Zorg dat je weet waar je je bevindt zodat je dit kunt doorgeven. Dit kun je zien aan de hectometerbordjes of straatnaamborden.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

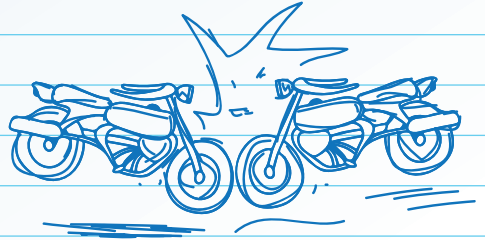
INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk 1.

ongevalsfactoren.

- Het voertuig
- De bestuurder
- De weg- en weersomstandigheden
- De verkeersdrukte

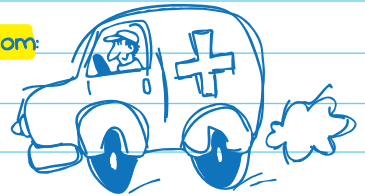

Wat wordt onder een verkeersongeval verstaan:

- een botsing, aanrijding of overrijding
- een handeling ter voorkoming van een ongeval, waardoor schade ontstaan is.

wanneer je betrokken bent bij een ongeval ben je verplicht om:

- ervoor te zorgen dat je zelf in veiligheid bent;
- ervoor te zorgen dat er niet nog meer gewonden vallen;
- eventueel eerste hulp te verlenen;
- indien nodig een hulpverleningsdienst te waarschuwen: bel in Nederland het

alarmnummer 112

- gebruik de informatie op het dichtstbijzijnde hectometerbord (autosnelwegen en -N-wegen) om zo precies mogelijk de plek door te geven waar je bent;
- gevaar en hinder voor anderen zo veel mogelijk te beperken.

Het is verboden om de plaats van het ongeluk te verlaten in de volgende situaties:

- wanneer een persoon is overleden of wanneer iemand gewond is;
- wanneer schade is toegebracht aan een ander;
- als je je persoonsgegevens en de gegevens van het voertuig nog niet bekend hebt gemaakt bij de politie of de tegenpartij.

Als je pech onderweg hebt dan ben je verplicht om:

- de motor zo veilig mogelijk te parkeren (op een parkeerplaats of vluchthaven, op de vluchtstrook of in de berm);

- gevaar voor jezelf en gevaar en hinder voor anderen zo veel mogelijk te beperken;

- vorm je een obstakel zet dan (indien aanwezig), de gevarendriehoek neer (afstand ca 30 meter) en/of de alarmlichten aanzetten. (Beide mag ook)

gevarendriehoek alleen verplicht voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen.

- bij slecht zicht of bij donker "buiten de bebouwde kom" doe je je stadslichten en achterlichten aan. In noodgevallen mag je de vluchthaven of vluchtstrook gebruiken.

We maken in het verkeer onderscheid tussen voorrang verlenen en voor laten gaan. In beide gevallen betekent het overigens dat je degene die voorrang heeft of die je voor moet laten gaan, ongehinderd zijn weg moet laten vervolgen. Om het onderscheid te kunnen maken moet je het verschil weten tussen verkeer (alle weggebruikers) en bestuurders (alle weggebruikers behalve voetgangers).

Er is alleen sprake van voorrang verlenen als bestuurders van links of van rechts komen. In alle andere gevallen spreken we over 'voor laten gaan'.

Soorten kruispunten

Gelijkwaardig kruispunt

Een gelijkwaardig kruispunt is een kruispunt waar de voorrang niet apart geregeld is door bijvoorbeeld verkeerslichten, verkeersborden of haaiantanden. Op een gelijkwaardig kruispunt geldt de volgende voorrangregel:

- Bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van rechts.

Deze regel heeft echter twee belangrijke uitzonderingen:

- Bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van een tram.
- Bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van een voorrangvoertuig.

Ongelijkwaardig kruispunt

Bij een ongelijkwaardig kruispunt wordt de voorrang geregeld door verkeerslichten, voorrangsborden of haaiantanden. Ook een kruispunt met een combinatie van verharde en onverharde wegen is een ongelijkwaardig kruispunt. Kom je uit een onverharde weg, dan moet je het kruispunt benaderen alsof je haaiantanden hebt en moet je dus voorrang verlenen aan bestuurders op de kruisende weg.

Voorrang

B1, Voorrangsweg

B2, Einde voorrangsweg

B3, Voorrangskruispunt

B4, Voorrangskruispunt met zijweg naar links

B5, Voorrangskruispunt met zijweg naar rechts

B6, Verleen voorrang aan alle bestuurders op de kruisende weg

B7, Stop, verleen voorrang aan alle bestuurders op de kruisende weg

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk M.

Als je bij een kruispunt aan komt rijden moet je zo vroeg mogelijk inschatten met welk soort kruispunt je te maken hebt, zoals: Een voorrangskruispunt, een T-splitsing, een Y-splitsing, een driehoeksaansluiting of een volledig kruispunt.

Is het een kruispunt met verkeerslichten?

Zijn er haaiantanden aanwezig?

Zijn er verkeersborden die de voorrang regelen?

Hoe is het uitzicht op het kruispunt?

Zijn er bomen, geparkeerde auto's, enz?

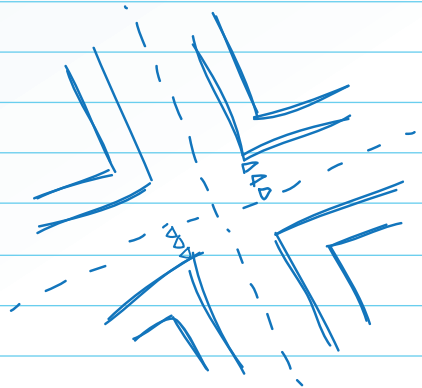
Nader je een verharde of een onverharde weg?

Zijn er voetgangersoversteekplaatsen?

Zijn er vrijliggende fiets-/bromfietspaden?

Hoe is de verkeersdrukte op het kruispunt?

Heb je te maken met kruisende bestuurders?

Er is alleen sprake van voorrang verlenen als bestuurders van links of van rechts komen. In alle andere gevallen spreken we over 'voor laten gaan'.

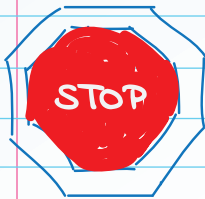
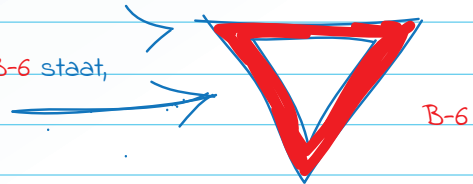
Voorrang verlenen is de betrokken bestuurders in staat te stellen ongehinderd hun weg te kunnen vervolgen.

Gelijkwaardig kruispunt: kruispunt zonder verkeersborden, verkeerslichten en/of verkeerstekens op de weg. Snelheid aanpassen aan de verkeersdruk en het overzicht op het kruispunt behouden. verleen voorrang aan alle bestuurders van rechts.

Als je een kruispunt nadert waar je **voorrang moet verliezen**, laat andere bestuurders dan zien dat je ze hebt opgemerkt.

Nader je een kruispunt waar het bord **B-6** staat, moet je vertragen en zo nodig stoppen.

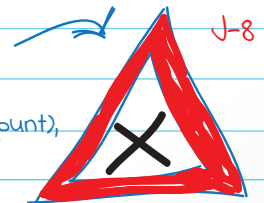

B-7

Nader je een kruispunt waar bord **B-7** staat moet je altijd eerst stoppen voor je door mag rijden, ook al zijn er geen bestuurders op de kruisende weg.

Je mag een kruispunt niet blokkeren en de doorgang voor het kruisende verkeer moet je zoveel mogelijk vrijhouden.

wordt een kruispunt aangegeven met bord **J-8** (gevaarlijk kruispunt), nader je dit kruispunt met bijzondere voorzichtigheid.

Uitzonderingen op kruispunten:

- **Bestuurder van tram** heeft op een gelijkwaardig kruispunt voorrang op andere bestuurders.
- **Bestuurder van voorrangsvoertuig** heeft altijd voorrang.
- Kom je van een **onverharde weg** dan moet je voorrang verlenen aan kruisende bestuurders op de verharde weg.

Naast rechtdoor rijden kun je op kruispunten ook afslaan. Je krijgt dan met name te maken met het overige verkeer dat de weg wil blijven volgen die jij wilt verlaten. Om dit verkeer duidelijk te maken wat je van plan bent, ben je als bestuurder verplicht om voor het afslaan je richtingaanwijzer te gebruiken. (Brom)fietsers zonder richtingaanwijzer mogen hiervoor ook hun arm gebruiken. Hebben we het bij het rechtdoor gaan op kruispunten met name over voorrang verlenen en kruisende bestuurders, bij afslaan spreken we met name over voor laten gaan en weggebruikers.

Gedrag bij afslaan

Richting aangeven

Richting aangeven is verplicht zodra je van plan bent zijdelings te verplaatsen (zoals bij inhalen of voorbijgaan), bij een aantal bijzondere manoeuvres en bij het afslaan. Het moment waarop je dit doet is afhankelijk van de situatie. Geef je bij afslaan te vroeg richting aan dan kan dat verwarring geven, bijvoorbeeld als er nog een zijstraat is vóór het kruispunt waar je wilt afslaan. Te laat richting aangeven kan er onder andere voor zorgen dat mensen onnodig op je staan te wachten. Richting aangeven bij afslaan doe je ongeveer:

- 300 meter van te voren op autosnelwegen.
- 200 meter van te voren op wegen buiten de bebouwde kom.
- 100 meter van te voren op wegen binnen de bebouwde kom.

Dit zijn echter maar richtlijnen. Kijk per situatie wat het beste moment is om richting aan te geven.

Voorsorteren

Voor het afslaan kan het handig en gewenst zijn om voor te sorteren. Hiermee wordt bedoeld dat je:

- Bij het afslaan naar rechts, tijdig zo veel mogelijk aan de rechterzijde gaat rijden.
- Bij het afslaan naar links, tijdig zo veel mogelijk tegen de wegas gaat rijden.
- Bij het afslaan op een kruispunt met meerdere rijstroken in dezelfde richting, tijdig de meest ideale rijstrook kiest. In beginsel is dit de rechterrijstrook van die richting, tenzij het voor de doorstroming of de situatie na het kruispunt handiger is om de linkerrijstrook te kiezen.

Bij het voorsorteren naar rechts mag eventueel gebruik gemaakt worden van de fietsstrook, mits deze een onderbroken streep heeft en je geen fietsers of snorfietsers hindert. Zo moet je bijvoorbeeld voorkomen dat je erop stil komt te staan.

Bij het voorsorteren naar links mag je op een volledige eenrichtingsweg ook voorsorteren aan de linkerkant van de rijbaan. Dit mag niet als de weg door andere bestuurders, zoals bijvoorbeeld fietsers, in beide richtingen gebruikt mag worden.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

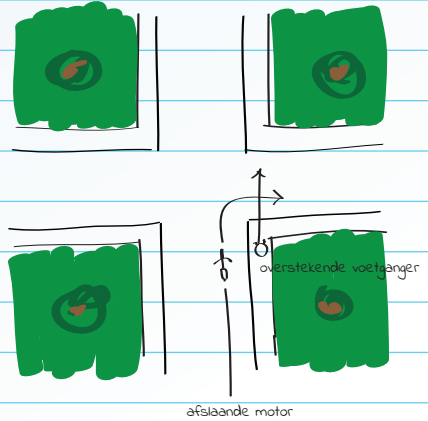
Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk N.

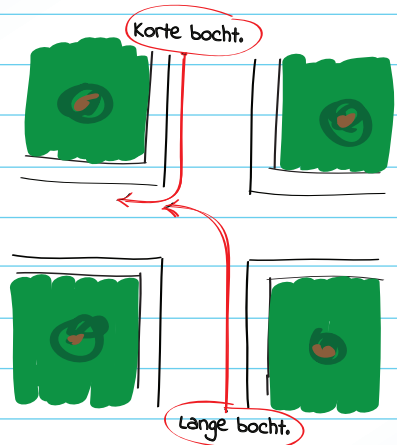
Afslaan is het verlaten van een rechtdoorgaande weg. Dit komt meestal neer op het rechts of linksafslaan bij een kruispunt. Bij het afslaan moet je alle weggebruikers die rechtdoor gaan op dezelfde weg voor laten gaan. Dus ook voetgangers, fietsers, snor- bromfietsers en ruiters. Dit geldt ook wanneer het rechtdoorgaande verkeer zich op een naastgelegen weg, fietspad of trottoir bevindt.

Rechtsaf voor linksaf.

Als je op een kruispunt dezelfde weg in wilt slaan als een tegemoetkomende bestuurder, dan gaat de bestuurder die rechtsafslaat voor de bestuurder die linksafslaat. De korte bocht gaat voor de

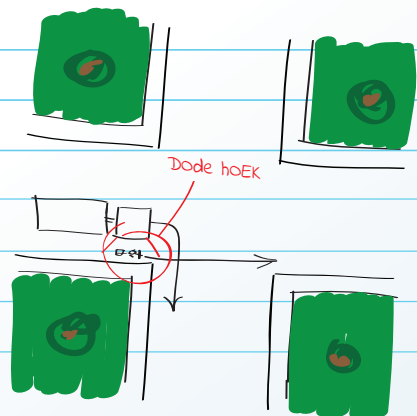
lange bocht.

Blinde of dode hoek.

Dode hoeken zijn ruimtes om een voertuig die de chauffeur niet of slecht kan waarnemen.

Bij het rechts afslaan kunnen er gevaarlijke situaties ontstaan.

Tram

Voor trams gelden speciale regels bij het afslaan. Een tram hoeft rechtdoorgaand verkeer op dezelfde weg niet voor te laten gaan. Jij moet een afslaande tram dus voor laten gaan ook al rijd je op dezelfde weg. Het maakt hierbij niet uit of de tram uit dezelfde richting komt als jij of van voren.

Hoe zit het ook alweer met voorrang?

Er zijn drie belangrijke punten bij voorrang

- 1) het verschil tussen voetgangers en bestuurders;
- 2) zijn de verkeersdeelnemers op kruisende wegen of op dezelfde weg;
- 3) staan er voorrangsborden en haaiantanden?

Let op een solitair (vrijliggend) fietspad is ook een weg. Dus een fietser van rechts heeft daar ook voorrang.

Advies: voorrang neem je niet, voorrang krijg je!

Voorsorteren

Voor rechts afslaan zoveel mogelijk aan de rechterkant gaan rijden.

Voor links afslaan zoveel mogelijk tegen de weg gaan rijden.

Bij eenrichtingsweg mag je links gaan rijden om voor te sorteren voor linksaf.

Bij meerdere rijstroken op tijd de juiste rijstrook kiezen.

Definitie van voetgangers

Voetgangers zijn de oudste verkeersdeelnemers, maar hebben de minste rechten. Op de meeste plaatsen hebben voetgangers een eigen domein, zoals het trottoir of een voetpad. Het komt vaak voor dat voetgangers het trottoir moeten verlaten, om naar een ander trottoir over te steken. Het oversteken gebeurt vaak via een voetgangersoversteekplaats, waarvoor je moet stoppen.

Voetgangersoversteekplaats

Bij een voetgangersoversteekplaats (ook wel zebra-pad genoemd) ben je als bestuurder verplicht voetgangers die oversteken of kennelijk willen gaan oversteken, voor te laten gaan. Ook bestuurders van gehandicaptenvoertuigen die zich via een voetgangersoversteekplaats verplaatsen van trottoir naar trottoir vallen onder de categorie voetgangers en mogen dus voor.

Nader je een voetgangersoversteekplaats, houd dan rekening met achteropkomend verkeer en verminder indien nodig tijdig snelheid. Zo laat je duidelijk merken aan eventuele voetgangers dat je voor ze gaat stoppen. Geef eventueel door middel van een handgebaar aan dat ze kunnen oversteken. Maak geen misbruik van twijfelende voetgangers.

Blinden en zich moeilijk voortbewegende personen

Is er geen voetgangersoversteekplaats, dan hoef je een voetganger die kennelijk wil gaan oversteken niet voor te laten gaan. Er zijn echter twee uitzonderingen:

- Blinden herkenbaar aan een blindenstok en/of geleidenhond.
- Personen die zich moeilijk voortbewegen, te herkennen aan bijvoorbeeld een rollator of stok.

Deze twee groepen moet je voor laten gaan als ze willen oversteken, ongeacht of er een voetgangersoversteekplaats is of niet. Personen die zich verplaatsen door middel van een rolstoel, vallen niet onder deze uitzondering. Zij vallen niet onder de term 'zich moeilijk voortbewegende personen'.

J22, voetgangers-oversteekplaats

J23, voetgangers

L2 -voetgangers-oversteekplaats

G5, erf

G7, voetpad

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

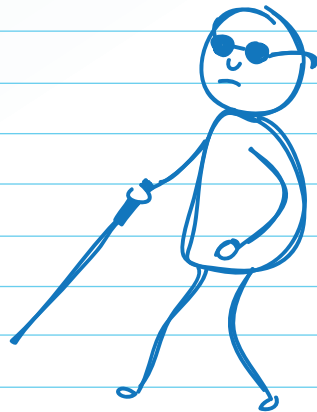
uittreksel hoofdstuk 0.

Op voetgangersoversteekplaatsen (VOP)

Laat voetgangers en bestuurders van gehandicaptenvoertuigen die gebruik maken van het trottoir voor gaan indien ze willen oversteken.

Blinden en zich moeilijk voortbewegende personen

Deze moet je voor laten gaan als ze willen oversteken, ook als er geen voetgangersoversteekplaats is. Mensen in een rolstoel vallen hier niet onder. Mensen met een rollator, looprek of stok wel.

wanneer laat je voetgangers wel voorgaan.

- Bij het verlaten van een uitrit.
- Bij het inrijden van een inrit.
- Als een voetganger een VOF nadert en wil oversteken.
- Als ze willen in- of uitstappen bij een bus of tramhalte en er geen vluchtheuvel aanwezig is.
- Als ze op dezelfde weg recht door willen.
- Als ze zich moeilijk voortbewegen, met een stok, looprek of rollator

In en uitstappende passagiers van trams en bussen.

Is er een vluchtheuvel bij de halte aangebracht, dan hoef je de passagiers wettelijk gezien niet over te laten steken. Houd de passagiers wel goed in de gaten en pas je snelheid aan. Is er geen vluchtheuvel, dan moet je de passagiers de gelegenheid geven het trottoir of de tram te bereiken.

Voorrangsvoertuigen

Een voorrangsvoertuig is een voertuig met optische en geluidssignalen. Het reglement verkeersregels en verkeers-tekens (RVV) noemt deze voertuigen voorrangsvoertuigen, omdat zij kenbaar maken dat zij een dringende taak te vervullen hebben.

De bedoelde motorvoertuigen zijn:

- Motorvoertuigen ten dienste van de politie.
- Motorvoertuigen ten dienste van de brandweer.
- Ambulances.
- Motorvoertuigen van andere, door de Minister aangewezen, hulpverleningsdiensten.

Voorrangsvoertuigen zijn motorvoertuigen met blauw zwaai- of knipperlicht (optische signalen) en tweetonige hoorn (geluidssignalen).

- Weggebruikers zijn verplicht om bestuurders van voorrangsvoertuigen voor te laten gaan.
- Bestuurders van een voorrangsvoertuig mogen afwijken van de wettelijke voorschriften.
- Zij mogen alleen van de wettelijke voorschriften afwijken als zij een dringende taak moeten vervullen.
- Zij moeten zich zodanig gedragen dat door hun taakvervulling de veiligheid op de weg niet in gevaar wordt gebracht.
- Het algemeen veiligheidsartikel is ook voor bestuurders van voorrangsvoertuigen van toepassing.

Alle weggebruikers moeten voorrangsvoertuigen voor laten gaan, zonder dat daarbij een gevaarlijke situatie ontstaat, of kan ontstaan.

Militaire colonnes

Een aantal zich achter elkaar bevindende voertuigen, dan wel bij een onderdeel van de rampenbestrijdingsorganisatie in gebruik zijnde motorvoertuigen onder één commandant, die door de Minister in overeenstemming met de Minister van Defensie vastgestelde herkenningstekens voert.

Het eerste voertuig: twee blauwe vlaggen en een blauwe doorschijnende kap voor de rechterkoplamp.

De volgvoertuigen: één blauwe vlag rechts en een blauwe doorschijnende kap voor de rechterkoplamp en het laatste voertuig één groene vlag rechts en een groen doorschijnende kap voor de rechterkoplamp.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Uittreksel hoofdstuk P.

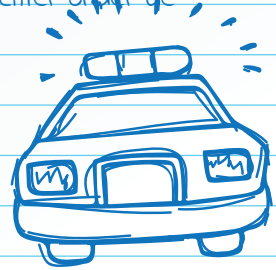
Voorrangsvoertuigen

Alle weggebruikers moeten bestuurders van voorrangsvoertuigen voor laten gaan.

Bestuurders van voorrangsvoertuigen mogen afwijken van de gestelde verkeersregels, als zij bijvoorbeeld een dringende taak te vervullen hebben, echter onder de voorwaarde dat zij optische en geluidssignalen gebruiken.

(blauw zwaai of knipperlicht en een tweetonige hoorn)

Deze voorwaarde geldt niet voor de politie.

De bedoelde motorvoertuigen zijn:

- Motorvoertuigen ten dienste van de politie

- Motorvoertuigen ten dienste van de brandweer

- Ambulances

- Motorvoertuigen van andere door de Minister aangewezen hulpverleningsdiensten.

Voorrang voor militaire colonne

Andere weggebruikers mogen een militaire colonne niet doorsnijden (ook al kom je bijvoorbeeld van rechts, dan moet je wachten tot het laatste voertuig is gepasseerd).

Je mag een militaire colonne wel inhalen en er dan tussen gaan rijden maar voor jou

blijven dan wel de gewone verkeersregels gelden, dus stoppen voor een op rood staand verkeerslicht. Militaire colonnes hoeven voetgangers en gehandicaptenvoertuigen

niet voor te laten gaan als deze bij een zebra-pad of voetgangersoversteekplaats willen oversteken. (jij dus wel als je er tussen rijdt).

Binnen de bebouwde kom hoeven militaire colonnes een bus die bij een bushalte weg wil rijden niet voor te laten gaan. (wederom jij wel als je er tussen rijdt).

Het eerste voertuig van de militaire colonne moet zich aan de verkeersregels houden maar als hij voorbij is b.v. bij een groen verkeerslicht dan mogen de volgende voertuigen hem volgen ook al springt het verkeerslicht daarna op geel of op rood.

Vorrangsregels tram

Een tram heeft op een kruispunt waar de voorrang niet geregeld wordt door verkeerslichten, verkeersborden of verkeerstekens, altijd voorrang op alle weggebruikers. Dus ook op voetgangers. Het maakt niet uit of de tram van rechts of van links komt.

Vorrangsregels bij naderende uitvaartstoet

De regels voor uitvaartstoeten zijn gelijk aan die van militaire colonnes, op één punt na. Bestuurders van motorvoertuigen behorend tot een uitvaartstoet, moeten gewoon stoppen voor een geel of rood verkeerslicht, ook als de stoet is begonnen met oprijden bij groen.

Voor een uitvaartstoet zonder officiële vlaggen gelden normale verkeersregels.

Bijzondere manoeuvres zijn niet direct voorziene en niet direct geregelde handelingen. Bestuurders moeten bij het uitvoeren van zo'n handeling al het overige verkeer voor laten gaan.

Soorten bijzondere manoeuvres

In het verkeer

Onder de bijzondere manoeuvres in het verkeer vallen:

- **Wegrijden.**
Hiermee bedoelen we wegrijden na kort of lang te hebben stil gestaan. Meestal is dit het stilstaan langs een stoep of in een parkeervak.
- **Achteruit bewegen.**
- **Parkeren.**
Zowel het langs de kant van de weg parkeren als het parkeren op een parkeerplaats.
- **In- of uitrijden van een in- of uitritconstructie.**
Een inrit- of uitritconstructie is te herkennen aan een doorlopend trottoir met verlaagde trottoirbanden of uitritblokken. Je moet als het ware over het trottoir heenrijden. Wil jij de constructie inrijden terwijl een andere bestuurder deze wil gaan uitrijden, laat dan bij voorkeur degene die de constructie uitrijdt voorgaan.
- **Keren.**
- **Invoegen.**
Vanaf de invoegstrook de doorgaande rijbaan oprijden.
- **Uitvoegen.**
Vanaf de doorgaande rijbaan de uitvoegstrook oprijden. Bij een gecombineerde in- en uitvoegstrook (ook wel weefstrook genoemd) laat je bij voorkeur de uitvoegende bestuurder voorgaan.
- **Van rijstrook wisselen.**

Tijdens het examen

Het eerste praktijkexamen (AVB of Algemene Voertuig Beheersing) bestaat volledig uit losse verrichtingen, die je in opdracht van de examinerator moet uitvoeren. Hiermee worden echter niet alle bovenstaande manoeuvres bedoeld, maar gaat het om 12 verrichtingen die jouw beheersing van de motorfiets toetsen. Deze staan uitgelegd achterin het boek.

Tijdens het tweede praktijkexamen (AVD of Algemene Verkeers Deelneming) krijg je één bijzondere verrichting in de vorm van een 'Stop and go', of stopopdracht. Hierbij stop je kort langs de kant van de rijbaan op een geschikte plaats om vervolgens weer weg te rijden.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Uittreksel hoofdstuk 6.

Bijzondere manoeuvres zijn:

- wegrijden
- Achteruit bewegen
- In- of uitrijden van een in- of uitritconstructie
- In- of uitvoegen op de auto(snel)weg
- Rijstrook wisselen
- Keren
- Parkeren

Alle bestuurders moeten bij het uitvoeren van een bijzondere manoeuvre het overige verkeer voor laten gaan.

Bestuurders van motorvoertuigen en bromfietsen moeten een teken met hun

richtingaanwijzer of arm geven, indien zij

- willen wegrijden (bij elke beginnende deelname aan het verkeer)
- Andere bestuurders van een motorvoertuig willen inhalen
- De doorgaande rijbaan van een autoweg of autosnelweg willen oprijden of deze willen verlaten
- Bij het wisselen van rijstrook
- Bij alle belangrijke zijdelingse verplaatsingen (Als indicatie: iedere inhaalmanoeuvre, méér dan de breedte van een fietser)

Uitvoeren bijzondere manoeuvre

- Moet kort van duur zijn
- Mag de verkeersveiligheid niet in gevaar brengen
- Mag pas uitgevoerd worden als je er zeker van bent dat je het andere verkeer niet hindert

Verbod op uitvoeren bijzondere manoeuvre

- Op plaatsen waar je niet mag stilstaan, mag je niet keren of achteruitrijden
- Keren mag niet in éénrichtingsweg
- Keren mag niet bij een keerverbod

wegrijdende bus

Een bus die binnen de bebouwde kom met zijn knipperlicht aangeeft weg te willen rijden bij een bushalte moet je voor laten gaan!

Om de doorstroming en veiligheid in het verkeer te waarborgen is er voor diverse weggebruikers een eigen plek op de weg aangewezen. Voor bestuurders betekent dit dat ze zoveel mogelijk rechts horen te houden.

Plaats op de weg voor voetgangers

Voetgangers gebruiken in de eerste plaats het trottoir of voetpad. Ontbreekt dit, dan gebruiken ze het fietspad of fiets-/bromfietspad. Ontbreekt dit ook, dan gebruiken ze de berm of de uiterste zijde van de rijbaan.

Voetgangers die zich voortbewegen door middel van voorwerpen (geen voertuigen), mogen naar eigen inzicht kiezen tussen het trottoir of voetpad, of het fietspad of fiets-/bromfietspad. Is dat er niet dan mogen ook zij gebruik maken van de berm of de uiterste zijde van de rijbaan.

Plaats op de weg voor fietsers/snorfietsers

- Fietsers mogen met zijn tweeën naast elkaar rijden. Snorfietsers niet!
- Fietsers gebruiken het verplichte fietspad of het fiets-/bromfietspad.
- Fietsers gebruiken de rijbaan als het verplichte fietspad ontbreekt.
- Fietsers mogen eveneens het onverplichte fietspad gebruiken.
- Snorfietsers mogen het onverplichte fietspad alleen gebruiken met uitgeschakelde motor.
- Bestuurders van fietsen op meer dan twee wielen en/of fietsen met een aanhangwagen, die met inbegrip van de lading breder zijn dan 0,75 m, mogen de rijbaan gebruiken.

WEGGEDEELTEN VOOR FIETTERS EN SNORFIETTERS

FIETSSTROOK

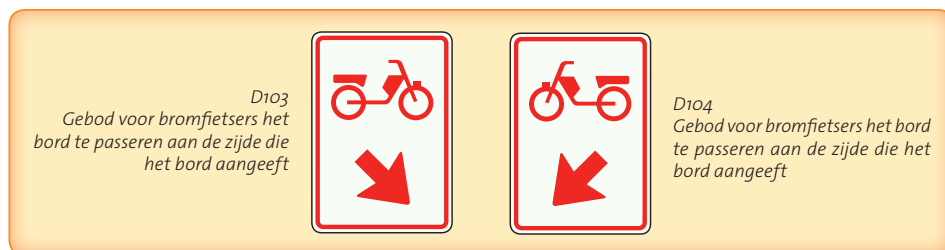
GEMARKEERD MET
ONDERBROKEN STREEP

GEMARKEERD MET
DOORGETROKKEN STREEP

Plaats op de weg voor bromfietsers

- Bromfietsers gebruiken het fiets-/bromfietspad.
- Bromfietsers moeten de rijbaan gebruiken als een fiets-/bromfietspad ontbreekt.
- Bestuurders van bromfietsen op meer dan twee wielen en/of bromfietsen met een aanhangwagen, die met inbegrip van de lading breder zijn dan 0,75 m, mogen de rijbaan gebruiken.

Op veel plekken binnen de bebouwde kom is het voor bromfietzers verplicht om op de rijbaan te rijden in plaats van op het fietspad. Bestuurders moeten rekening houden met deze situatie. Bij de overgang van het fiets-/bromfietspad naar de rijbaan wordt meestal gebruik gemaakt van een zogenaamde doorsteek en is aangeduid met borden.

Plaats op de weg voor bestuurders van een gehandicaptenvoertuig

Bestuurders van een gehandicaptenvoertuig mogen naar eigen inzicht gebruik maken van:

- Voetpad.
- Trottoir.
- Fietspad.
- Fiets-/bromfietspad.
- Rijbaan.

Zij kunnen zelf vaak het beste beoordelen welke plaats voor hen het meest veilig is. Maken zij gebruik van het voetpad of het trottoir, dan volgen ze de regels van de voetgangers en mogen ze maximaal 6km/u rijden.

Plaats op de weg voor colonnes, optochten en uitvaartstoeten

Groepen voetgangers, zoals een colonne, optocht of uitvaartstoet mogen als zij op enigerlei wijze een formatie vormen, de rijbaan gebruiken. Het gebruik van de rijbaan is echter niet verplicht.

Plaats op de weg voor overige bestuurders

Bestuurders van motorvoertuigen, geleiders van rij-, trekdieren of vee, bestuurders van bespannen dan wel onbespannen wagens en bestuurders van brommobielen, moeten in principe de rijbaan gebruiken.

De meest veilige plaats voor motorrijders

De regel 'zo veel mogelijk rechts' houdt niet in 'uiterst rechts'. Voor motorrijders is de positie op de weg een erg belangrijke factor voor de veiligheid. De juiste positie voor motorrijders is in het algemeen het midden of iets links van het midden van de rijstrook. De redenen hiervoor zijn onder andere:

- Op de rechterzijde van de rijstrook ligt vaak meer vuil.
- Je bent beter zichtbaar voor het overige verkeer.
- Je houdt zo meer ruimte rondom je voertuig voor eventuele uitwijkmanoeuvres.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Uittreksel hoofdstuk R.

Bestuurders zijn verplicht zoveel mogelijk rechts te houden.

voetgangers gebruiken het trottoir of voetpad. Ontbreekt dit, dan gebruiken ze het fietspad of fiets-/bromfietspad. Ontbreekt dit ook dan gebruiken ze de berm of uiterste zijde van de rijbaan.

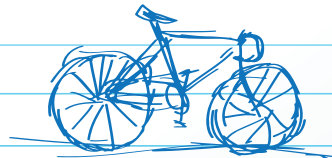
Personen die zich verplaatsen met behulp van voorwerpen (geen voertuigen) gebruiken het fietspad, fiets-/bromfietspad, trottoir of het voetpad. Ontbreekt dit, dan gebruiken ze de rijbaan.

voetgangers die een colonne, optocht of uitvaartstoet vormen mogen de rijbaan gebruiken.

Alleen fietsers mogen met zijn tweeën naast elkaar rijden.

Fietsers, snorfietsers, bromfietsers en ruiters gebruiken de verplichte paden die voor hen bedoeld zijn. Ontbreken deze, dan gebruiken ze de rijbaan, of in het geval van ruiters, de berm of de rijbaan.

Fietsers mogen het onverplichte fietspad gebruiken.
Snorfietsers alleen met uitgeschakelde motor.

Bestuurders van fietsen of bromfietsen op meer dan twee wielen en bestuurders van fietsen of bromfietsen met een aanhangwagen die met inbegrip van lading breder zijn dan 0,75 meter, mogen de rijbaan gebruiken.

Bestuurders van gehandicaptenvoertuigen gebruiken naar eigen inzicht het trottoir, het voetpad, het fietspad of fiets-/bromfietspad of de rijbaan.

Alle andere bestuurders gebruiken de rijbaan. Alleen fietsers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig mogen hiervan de fietsstrook met doorgetrokken streep gebruiken.

Voor motorrijders is de positie één van de belangrijkste factoren voor de veiligheid. Rijd op die plek waar je het meest zichtbaar bent en zelf het meeste zicht hebt. Meestal is dit in het midden of iets links van het midden van de rijstrook.

Houd als motorrijder je ruimtekussen goed in de gaten.

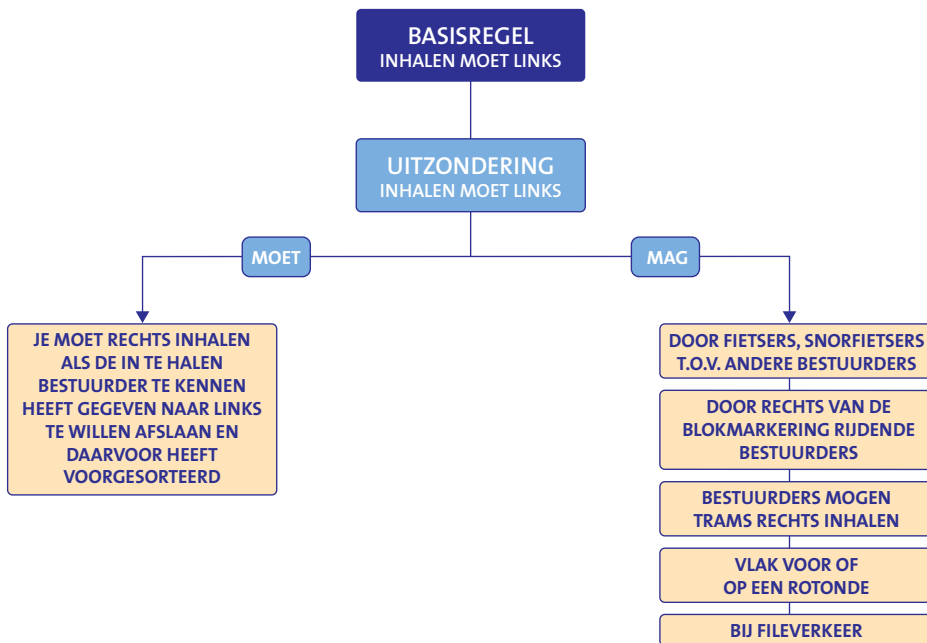
Voorsorteren voor rechts afslaan aan de rechterzijde van de rijbaan. Nooit op een fietsstrook met doorgetrokken streep.

Voorsorteren voor links afslaan tegen de wegas. Bij een volledige eenrichtingsweg aan de linkerzijde van de rijbaan.

Inhalen is in het verkeer een vrij riskante onderneming waarbij veel ongevallen plaatsvinden. Bij het inhalen komt een bestuurder vaak op het weggedeelte terecht, dat bestemd is voor het tegemoetkomende verkeer. In het vorige hoofdstuk hebben we beschreven dat de basisregel voor de plaats op de weg zoveel mogelijk rechts is en voor motorrijders het midden of iets links van het midden van de rijstrook. **De basisregel voor het inhalen is dat inhalen links geschiedt.**

Uitzonderingen links inhalen

Toch zijn er enkele uitzonderingen op de regel 'inhalen geschiedt links'.

- Bestuurder die heeft voorgesorteerd om links af te gaan, moet rechts worden ingehaald.
- Bestuurders mogen een tram rechts inhalen.
- Bestuurders die zich rechts van de blokmarkering bevinden, mogen bestuurders die zich links van deze markering bevinden, rechts inhalen.
- Fietzers dienen elkaar links in te halen en mogen andere bestuurders rechts inhalen.
- Bij fileverkeer hoef je, indien de rijbaan in rijstroken is verdeeld in dezelfde richting, niet de meest rechter rijstrook te volgen. Files mogen rechts worden ingehaald.
- Bestuurders mogen elkaar zowel links als rechts inhalen op een rotonde en op de toeleidende weg naar een rotonde.

Verkeerde beslissing

Bij het inhalen worden nogal eens verkeerde beslissingen genomen, wat een frontale botsing tot gevolg kan hebben. Het verkeersveilig inhalen en het juist inschatten van het inhaalzicht, dus het zicht dat nodig is om veilig te kunnen inhalen, is vaak een moeilijke manoeuvre.

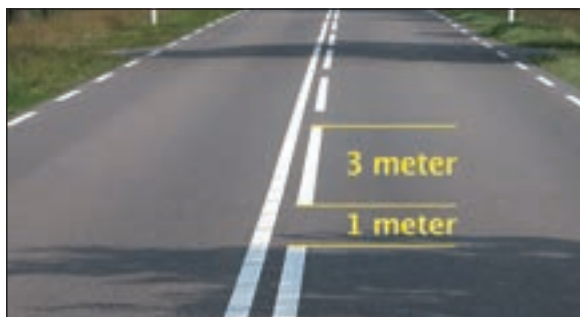
Belangrijke punten bij het inhalen:

- Zorg voor voldoende volgafstand (minimaal twee seconden) voor en na het inhalen.
- De inhaalmanoeuvre moet zo kort mogelijk zijn.
- Je mag niet inhalen als een ander al is begonnen met jou in te halen.
- De weg waarover je wilt inhalen moet vrij en te overzien zijn, zodat tegemoetkomende bestuurders niet hoeven af te remmen. (Inhaalzicht)
- Zorg tijdens het inhalen voor voldoende zijdelingse tussenruimte is tussen jou en het in te halen voertuig (minimaal één meter).
- Bij slecht zicht mag je niet inhalen.
- Het inhalen moet wel nut hebben en je voertuig moet een stuk sneller kunnen dan de snelheid die het voertuig rijdt dat je inhaalt.
- Inhalen mag alleen op plekken waar dit is toegestaan, dus waar geen doorgetrokken strepen of inhaalverbodsborden zijn.

Strepen op het wegdek

Wanneer op de weg twee strepen zijn aangebracht: een onderbroken en een doorgetrokken streep, is inhalen alleen toegestaan aan de zijde van de onderbroken streep. Als de onderbroken streep aan jouw zijde ligt mag je inhalen.

Onderbroken strepen kunnen uitgevoerd worden als waarschuwingsstrepen. In dat geval zijn de strepen drie keer zo lang als de onderbrekingen. Vraag jezelf in zo'n situatie af of het inhalen veel meerwaarde heeft. Inhalen mag wel, maar wordt door zo'n waarschuwingsstreep afgeraden.

Verhouding 3 : 1 (3 meter streep, 1 meter niet).

Waar kun je beter niet inhalen

Vlak voor een bocht of bijvoorbeeld een verhoging of een helling in het wegdek kan inhalen gevaarlijk zijn, als er maar één rijstrook ter beschikking is. Je hebt dan onvoldoende zicht op het tegemoetkomende verkeer. Bij meerdere rijstroken kun je gewoon inhalen. Verder is inhalen niet toegestaan op plaatsen waar gevaar of hinder kan ontstaan en op plaatsen waar inhalen verboden is.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Motorrijders moeten zich aan een aantal spelregels houden als ze een file met auto's inhalen. In het algemeen moet er rekening mee worden gehouden dat motorrijders relatief slecht zichtbaar zijn voor automobilisten en dat automobilisten de snelheid van de motor slecht inschatten.

- **Gepaste snelheid**

Als je tussen de file doorrijdt, doe dat rustig en met gepaste snelheid. Gepaste snelheid wil zeggen dat het snelheidsverschil tussen de motor en de auto die je passeert, niet meer mag zijn dan 10 km/u. Houd deze vuistregel aan bij iedere auto die je passeert. Hoge snelheidsverschillen zijn de belangrijkste bron van ergernis en irritatie bij automobilisten en kunnen voor gevaarlijke schrikreacties zorgen.

- **Meerdere motorrijders**

Als je met meerdere motorrijders tegelijk een file voorbij wilt rijden, houd dan ook het hoofd koel en rijd rustig achter elkaar tussen de file door. Houd een onderlinge minimale volgfstand aan van ongeveer twee auto's en kies allemaal voor dezelfde doorgang.

- **Naderen file**

Als je een file nadert, houd dan via de spiegels rekening met achteropkomend verkeer dat niet tijdig snelheid vermindert. Verminder zelf geleidelijk aan de snelheid en waarschuw achteropkomend verkeer voor je eigen veiligheid met alarmlichten en/of het remlicht. Om verwarring bij automobilisten te voorkomen, gebruik je geen richtingaanwijzers of alarmlichten als je tussen de file door rijdt. Bij autosnelwegen met meer dan twee rijstroken, kies je positie tussen de twee meest linker rijstroken.

- **Stoppen in de file**

Als je als laatste in de file staat, gebruik dan alarmlichten of het remlicht om duidelijk aan te geven dat je met je motor achter in de file staat. Soms merken automobilisten de file wel op, maar zien de motorrijder achter in de file over het hoofd. Houd voldoende afstand ten opzichte van je voorganger en probeer zo mogelijk in te voegen tussen de wachtende auto's. Daar is het veiliger.

- **Einde file**

Zodra de file weer op gang komt, voeg dan in op de rijstrook tussen de auto's. Gebruik hierbij tijdig - dus voor het invoegen - de richtingaanwijzer.

- **Waar mag een motorrijder niet rijden?**

Het passeren van de file is in principe toegestaan. Bij het inhalen moet je er wel rekening mee houden dat je geen gebruik maakt van:

- De vluchtstrook: de strook uiterst rechts van de rijbaan, bedoeld voor hulpverlening.
- De redresseerstrook: de asfaltstrook tussen de linker rijstrook en de linker vangrail.
- Doelgroepstrook: weggedeelten bedoeld voor bussen, vrachtverkeer of trams.
- Verdrijvingsvlak: vlak met schuine strepen (bij overgang naar minder rijstroken).
- Puntstuk: witte wegmarkering (ook wel 'taartpunt' genoemd).

uittreksel hoofdstuk 5.

Hoofdregeel van inhalen.

- Inhalen geschiedt links.
- Bestuurders die links hebben voorgesorteerd en te kennen hebben gegeven dat zij naar links willen afslaan (worden rechts ingehaald.)
- Fietsers dienen elkaar links in te halen en mogen andere bestuurders rechts inhalen
- Bestuurders die zich rechts van de blokmarkering bevinden, mogen andere bestuurders die zich links van deze markering bevinden, rechts inhalen.
- Bestuurders mogen trams rechts inhalen.
- Bestuurders zijn alle weggebruikers behalve voetgangers.
- Bestuurders mogen vlak voor en op een rotonde zowel rechts als links inhalen.

Inhalen, hoe doe je dat?

- voordat je gaat inhalen moet je er van overtuigd zijn dat je zelf al niet wordt ingehaald.
  - Kan je motor wel (veel) sneller dan het voertuig dat je wilt inhalen.
  - Als het weggedeelte over voldoende afstand vrij is (inhaalzicht) kun je gerust inhalen.
  - wettelijk gezien moet het mogen en kunnen (denk aan max. snelheid).
  - Haal niet in op punten waar het benodigde zicht slecht is zoals vlak voor een bocht, op een opgaande helling, of vlak voor of op een kruispunt.
- vraag je altijd af of de inhaalmanoeuvre wel nuttig is en/of het wel zin heeft.

Afslaand verkeer

veel ongelukken met motorrijders ontstaan doordat ze verkeer willen inhalen wat net wil afslaan. Houd bij het inhalen daarom goed de richtingaanwijzers in de gaten en probeer te voorspellen wat een bestuurder van plan kan zijn.

File rijden

- In een file mag zowel rechts als links ingehaald worden.
- Blijf in de file zoveel mogelijk dezelfde rijstrook volgen.
- Probeer een constante snelheid te hanteren door voldoende volgafstand te houden.
- Rijdt als je als motorrijder de file voorbij wilt, tussen de twee linker rijstroken door.
- Houd rekening met bestuurders die jou niet verwachten en niet opmerken.
- Blijf je spiegels controleren en ga aan de kant voor hulpverleningsdiensten.

verboden te rijden op:

- Vluchtstroken
  - Doelgroepstroken
  - Afgezette rijstroken
  - verdrijvingsvlakken
  - Puntstukken
  - Redresseerstroken
-

De borden van de serie A geven de snelheden op het betreffende traject dan wel de beëindiging daarvan aan. Daarnaast moet een bestuurder in staat zijn de snelheid zodanig te regelen, dat hij zijn voertuig tot stilstand kan brengen binnen de afstand waarover hij de weg kan overzien en waarover deze vrij is.

Verder moet een bestuurder rekening houden met de volgende factoren:

- De aard en gesteldheid van de weg.
- De weersomstandigheden, zoals: gladheid, regen, mist etc.
- De toestand van het voertuig.
- De drukte op de wegen.

Deze factoren vereisen nogal wat verkeersinzicht, zoals: 'Ben ik in staat om de aard en gesteldheid van de wegen te beoordelen?', 'Kan ik de toestand van mijn voertuig beoordelen?' en 'Ben ik in staat de verkeersintensiteit te beoordelen?' en zo ja, 'Weet ik dan hoe ik moet reageren?'

Al deze onderdelen zullen in de praktijkopleiding aan de orde komen.

Binnen de bebouwde kom

Binnen de bebouwde kom gelden de volgende maximumsnelheden:

- Voor motorvoertuigen 50 km/u.
- Voor bromfietsen, gehandicaptenvoertuigen en scootmobielen uitgerust met een motor, 45 km/u. Op (brom)fietspaden, 30 km/u.
- Voor snorfietzers 25 km/u.
- Voor brommobielen 45 km/u.
- Voor landbouwvoertuigen 25 km/u.

Buiten de bebouwde kom

Buiten de bebouwde kom gelden de volgende maximumsnelheden:

- Voor motorvoertuigen op autosnelwegen 130 km/u.
- Voor motorvoertuigen op autowegen 100 km/u.
- Voor motorvoertuigen op andere wegen 80 km/u.
- Voor bromfietsers, gehandicaptenvoertuigen en scootmobielen uitgerust met een motor 45 km/u. Op (brom)fietspaden: 40 km/u.
- Voor snorfietzers 25 km/u.
- Voor brommobielen 45 km/u.
- Voor vrachtauto's en autobussen 80 km/u.
- Voor motorvoertuigen met aanhangwagen 80 km/u, op auto(snel)wegen 90 km/u (max. belading 3500 kg).
- Voor motorvoertuigen met beperkte snelheid, zoals landbouwtrекkers 25 km/u.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk T.

Bij **bepalen snelheid**, rekening houden met:

- Zicht
- Aard en gesteldheid weg
- weersomstandigheden
- Toestand voertuig
- Drukte

Erf

15 km/u

30km-zone

30 km/u

Normaal binnen bebouwde kom

50 km/u

Autoweg binnen bebouwde kom

50 km/u

Normaal buiten bebouwde kom

80 km/u

Autoweg

100 km/u

Autosnelweg (tenzij anders aangegeven)

130 km/u

Aanhangwagen nooit sneller dan

90 km/u

Adviessnelheid

Tijdelijke geadviseerde verlaging van de snelheid. geen verplichting, wel verstandig!

Binnen bebouwde kom

Bromfietzers, gehandicaptenvoertuigen en speed pedelecs

op rijbaan: 45 km/u

op fiets-/bromfietspad: 30 km/u

gehandicaptenvoertuigen op trottoir en voetpad: 6 km/u

Buiten bebouwde kom

Bromfietzers, gehandicaptenvoertuigen en speed pedelecs

op rijbaan: 45 km/u

op fiets-/bromfietspad: 40 km/u

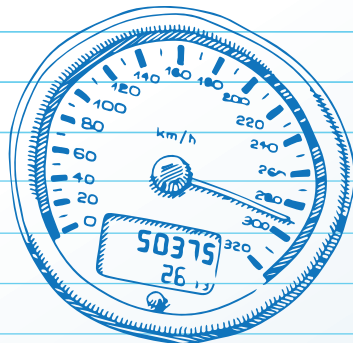
Landbouwverkeer: 25 km/u

Snelheid is van invloed op de stopafstand, dus ook op de volgafstand.

volgafstand is gereden snelheid : 2 + 10%

Belangrijke regel

Snelheid altijd zo aanpassen dat je het voertuig tot stilstand kunt brengen over de afstand die je kunt overzien en die vrij is.

De enorme toename van het aantal motorvoertuigen leidt vaak tot grote verkeersproblemen. Er is steeds meer behoefte aan ruimte en inmiddels zijn de wegen niet meer berekend op de drukke verkeersstromen. Ruimtegebrek geldt niet alleen voor rijdende voertuigen, maar met name ook voor stilstaande voertuigen.

Met betrekking tot het tot stilstand brengen van een voertuig kennen we de volgende varianten:

- Stoppen uit verkeersnoodzaak, dus gedwongen stoppen.
- Stilstaan uit vrije wil, dus vrijwillig stoppen.

*Stoppen uit verkeersnoodzaak:
rood licht.*

Stoppen uit verkeersnoodzaak

Het komt vaak voor dat een bestuurder verplicht moet stoppen, zoals bij een geopende brug, voor een voetgangersoversteekplaats, voor een spoorwegovergang of in verband met andere verkeerstechnische redenen.

Voor gedwongen of verplicht stoppen zijn er geen vaste regels samengesteld. Wel moeten er verschillende zaken in acht worden genomen, zoals het niet blokkeren van de doorgang op de volgende plaatsen:

- Het weggedeelte bestemd voor het verkeer uit tegengestelde richting.
- Voetgangersoversteekplaatsen.
- Oversteekplaats voor fietsers.
- Een kruispunt (bestuurders mogen een kruispunt niet blokkeren).
- Een overweg (de voortgang van het railverkeer mag niet geblokkeerd worden).

Een bestuurder blijft ook bij het stoppen om verkeerstechnische redenen verkeersdeelnemer.

Stoppen uit vrije wil

Het vrijwillig tot stilstand brengen van een motorvoertuig, dus niet gedwongen uit verkeerstechnische redenen, noemen we stoppen uit vrije wil. Denk hierbij aan het stoppen om iemand de weg te vragen, te telefoneren, iemand te laten in- of uitstappen, of langere tijd parkeren.

Stilstaan is zowel toegestaan aan de rechterzijde als aan de linkerkzijde van de rijbaan. De rechterzijde van de rijbaan geniet uit oogpunt van veiligheid de voorkeur.

Het is verboden vrijwillig stil te staan:

- Aan die zijde van de rijbaan waar het bord E2 is geplaatst (verbod om stil te staan).
- Op een kruispunt of overweg.
- Op een fietsstrook of op de rijbaan langs de fietsstrook.
- Op een oversteekplaats of binnen een afstand van 5 meter daarvan.
- In een tunnel.
- Langs een gele doorgetrokken kantstreep.
- Op de rijbaan langs een busstrook.
- Bij een bord bushalte ter hoogte van de geblokte markering of, als de markering niet is aangebracht, op een afstand van minder dan 12 meter van het bord. Wel mag je hier passagiers onmiddellijk laten in- of uitstappen of op- of afstappen.
- Op alle plaatsen waar je met je voertuig niet mag komen, zoals doelgroepstroken, verdrijvingsvlakken, puntstukken en trottoirs.
- Op de rijbaan van autowegen en autosnelwegen en naastgelegen bermen, vluchtstroken en vluchthavens. Vluchtstroken, vluchthavens en bermen mogen wel gebruikt worden in noodgevallen.
- Op plaatsen waar dit gevaar of hinder veroorzaakt of kan veroorzaken.

Niet bezig met passagier laten op- of afstappen = parkeren.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

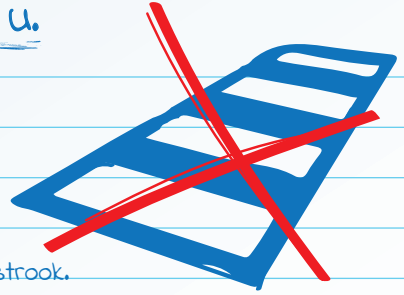
Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk 11.

verbod tot stilstaan

De bestuurder mag zijn voertuig niet laten stilstaan:

- op een kruispunt of op een overweg.
- op een fietsstrook of op de rijbaan langs een fietsstrook.
- op een oversteekplaats of binnen een afstand van 5 meter daarvan.
- in een tunnel.
- op de rijbaan langs een busstrook.
- langs een gele doorgetrokken kantstreep.
- bij een bord "bushalte", ter hoogte van de geblokte markering of bij gebrek daarvan binnen 12 meter van het bord tenzij voor het onmiddellijk laten opstappen of afstappen van een duopassagier.

Zo op het eerste oog zou men dus wel op trottoirs, voetpaden en fietspaden mogen stilstaan. Maar de plaats op de weg bepaalt, wie gebruik mag maken van trottoir, voetpad en fietspad. Een personenauto / vrachtauto of motorfiets mag daar nooit komen en dus ook niet stilstaan.

Parkeren bij een oversteekplaats is binnen 5 meter daarvan niet toegestaan. Deze bepaling geldt voor alle zijden van de oversteekplaats. (zoveel mogelijk rechts)

gele doorgetrokken kantstreep.

Aan die kant van de rijbaan waar een gele doorgetrokken kantstreep is aangebracht mag je niet stilstaan of parkeren.

gele onderbroken kantstreep.

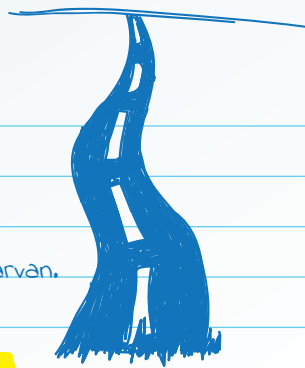
Aan die kant van de rijbaan waar een gele onderbroken kantstreep is aangebracht mag je niet parkeren, maar wel stilstaan om te laden en te lossen of iemand op- of af te laten stappen.

Parkeerverbod

De bestuurder mag zijn voertuig niet parkeren:

- bij een kruispunt op een afstand van minder dan 5 meter daarvan.
- voor een inrit of uitrit.
- buiten de bebouwde kom op de rijbaan van een voorrangsweg.
- langs een onderbroken gele kantstreept.
- op een gelegenheid bestemd voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen.
- op een parkeerplaats voor vergunninghouders, aangeduid door verkeersbord E9, indien voor zijn voertuig geen vergunning tot parkeren op die plaats is verleend. Indien onder de borden E4 t/m E8, E12 en E13, op een onderbord dagen of uren zijn vermeld, gelden de uit dat bord of onderbord voortvloeiende ge- of verboden slechts gedurende de aangegeven dagen of uren.
- De bestuurder mag zijn voertuig niet dubbel parkeren.
- Indien een parkeerplaats, aangeduid met een van de verkeersborden E4 t/m E13, is voorzien van parkeervakken, mag slechts in die vakken worden geparkeerd.

Parkeren is het doen of laten staan van voertuigen, anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk op- of afstappen van personen of voor het onmiddellijk laden of lossen van goederen. Uiteraard mag daar, waar niet mag worden stilgestaan, ook niet geparkeerd worden.

Laten zien wat je van plan bent

Voertuigbeheersing, rijervaring en de kunst om te communiceren zijn belangrijke onderdelen om veilig aan het verkeer deel te nemen. Omdat alle weggebruikers gezamenlijk gebruik maken van de weg, is het belangrijk om onderling te laten weten wat jij, dan wel de andere weggebruikers, van plan zijn. Je moet dus voortdurend kenbaar maken wat je wilt gaan doen. Daarvoor gebruik je bijvoorbeeld:

- De richtingaanwijzer.
- De claxon.
- De remlichten.
- De verlichting.
- Communicatie middels handgebaren.

In artikel 28 van het RVV is het geven van signalen met lichten of claxon geregeld.

In dit artikel wordt gesteld dat bestuurders slechts geluids- of knippersignalen mogen geven ter afwending van dreigend gevaar, voor jezelf en/of andere weggebruikers. Er wordt dus een beroep gedaan op verantwoordelijkheid en verkeersinzicht van alle weggebruikers.

Gebruik richtingaanwijzer

Als je een zijdelingse verplaatsing wilt uitvoeren, moet je gebruik maken van de richtingaanwijzer. Richting aangeven met de richtingaanwijzer dient altijd ruim van tevoren te geschieden. Weggebruikers die je tegemoet komen of achter je rijden, kunnen dan vroegtijdig zien wat je van plan bent en vervolgens tijdig de noodzakelijke maatregelen nemen.

Wanneer geef je richting aan

Bestuurders moeten richting aangeven als zij:

- Willen wegrijden.
- Andere bestuurders van een motorvoertuig willen inhalen.
- De doorgaande rijbaan willen oprijden (invoeegen).
- De doorgaande rijbaan willen verlaten (uitvoegen).
- Van rijstrook willen wisselen.
- Bij alle belangrijke zijdelingse verplaatsingen.

Bestuurders van een motorvoertuig geven richting aan met de richtingaanwijzer, terwijl bromfietzers de richtingaanwijzer gebruiken of een teken met de arm geven.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk v.

verlichting / communicatie

Laat zien wat je van plan bent.

- Gebruik je richtingaanwijzer.
- Gebruik de claxon indien noodzakelijk. (onnodig gebruik is strafbaar)
- Gebruik je remlichten. (kort signaal daarna remmen bij het naderen van een file)
- Gebruik je verlichting (bijvoorbeeld je knippersignaal)
- Communiceer goed met andere weggebruikers middels oogcontact en/of handgebaren.

Het onnodig gebruik maken van de claxon (bijvoorbeeld ter begroeting) of het geven van onnodige lichtsignalen (is niet toegestaan). Buiten het normale gebruik van de lichten mogen lichtsignalen, net als geluidsignalen, alleen gebruikt worden ter afwending van dreigend gevaar.

gevaerendriehoek

Een gevaerendriehoek moet gebruikt worden bij pech zodat een motorfiets tijdig kan worden opgemerkt. Plaats de gevaerendriehoek duidelijk zichtbaar op ongeveer 30 meter van je voertuig in de richting van het verkeer. (gevaerendriehoek is alleen verplicht bij motorvoertuigen op meer dan twee wielen).

Alarmlichten

Bij pech mag je (indien aanwezig) ook je alarmlichten gebruiken en natuurlijk ook samen met de gevaerendriehoek.

Let op

Bij een elektriciteitsstoring werken de alarmlichten niet meer en moet je je voertuig ergens parkeren waar het veilig is.

Algemeen veiligheidsartikel (art. 5 wvw)

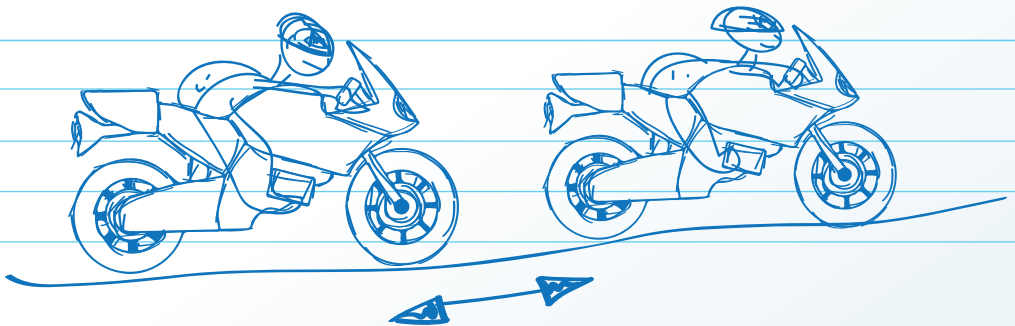
Elke handeling die gevaar oplevert of gevaar op kan leveren valt onder artikel 5 van de wegenverkeerswet.

- Daaronder valt ook het niet plaatsnemen van de gevaarndriehoek. alleen verplicht bij motorvoertuigen op meer dan twee wielen.
- Het geven van onnodige geluidsignalen bijvoorbeeld ter begroeting.
- Het onnodig gebruik van de lichten (knipperlicht ter begroeting) of onnodig gebruik van de richtingaanwijzer.

Het is een ieder verboden zich in het verkeer zodanig te gedragen, dat door zijn of haar handelen gevaar wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt. Deze algemene gedragsregel heeft tot doel om iedere weggebruiker op zijn persoonlijke verantwoordelijkheid te wijzen.

gevaar veroorzaken of kunnen veroorzaken.

- Met hoge snelheid een bocht nemen.
- Met hoge snelheid op een krispunt toerijden.
- op het laatste moment plotseling heftig remmen.
- Niet handsfree telefoneren en daardoor een ongeval veroorzaken.
- Fietsers inhalen met veel te weinig tussenruimte.
- Angst veroorzaken door te bumperkleven.

Bestuurders van motorvoertuigen, bromfietzers, snorfietzers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht dimlicht voeren.

Het voeren van verlichting heeft ten doel:

- Om zelf beter te zien.
- Om door anderen beter gezien te worden.

Dimlicht

Dimlicht moet gevoerd worden bij dag als het zicht slecht is en bij nacht. Ook moet er overdag dimlicht worden gevoerd in tunnels. Het dimlicht wordt al ingeschakeld ruim voor de tunnel wordt ingereeden.

Groot licht

Groot licht mag alleen gevoerd worden bij nacht, uitgezonderd bij het tegenkomen van andere weggebruikers, dus ook voetgangers en bij het op korte afstand volgen van andere voertuigen, waaronder fietsers en bromfietzers.

Alhoewel bij de meeste motorfietsen er geen mistlichten voor en/of achter aanwezig zijn, is het volgens de 'regeling voertuigen' wel toegestaan om ze te monteren.

Mistlicht vóór

Mistlicht vóór mag alleen gevoerd worden bij mist, sneeuwval of regen, dat het zicht ernstig belemmert. Bij het voeren van mistlicht vóór mag eveneens stadslicht of dimlicht worden gevoerd.

Mistachterlicht

Mistachterlicht wordt gevoerd als mist of sneeuwval het zicht beperkt tot een afstand van minder dan 50 meter. Aan het voeren van het mistachterlicht zijn ook nadelen verbonden, omdat de lichtbron sterk verblindend kan werken. Daarom mag het mistachterlicht nooit gevoerd worden bij heftige regenval, in verband met de weerkaatsing van het licht.

Als het mistachterlicht is ontstoken, moet er voor de bestuurder, goed zichtbaar, een verklikkerlampje branden of de betreffende schakelaar moet voorzien zijn van aanwijzingen waaruit blijkt dat het mistachterlicht is ingeschakeld.

Achterlicht en kentekenplaatverlichting

Het achterlicht en de achterkentekenplaatverlichting, moeten steeds gelijktijdig met groot licht, dimlicht, stadslicht of mistlicht branden.

Verblinding

Verblinding door verlichting ontstaat als de verlichting van je voertuig onjuist is afgesteld. Ook een te zwaar beladen motor kan zorgen voor verblinding, zodat het lijkt alsof je groot licht voert. Zorg er daarom voor dat je motor niet te zwaar beladen is. Mocht dat wel het geval zijn, laat dan je verlichting goed afstellen. Als je met groot licht rijdt, moet je dimmen bij het tegenkomen van andere weggebruikers, dus ook voor fietsers, bromfietzers en voetgangers.

Knippersignaal

Indien je zelf verblind wordt, maak dan de ander daarop attent, door even te seinen met je groot licht. Soms wordt er niet gereageerd op je actie. Blijf dan vooral rustig en probeer naar de rechterzijde van de rijbaan te kijken. Kijk vooral niet in de koplampen van de tegenligger. Verder is snelheidsvermindering de meest veilige oplossing om problemen te voorkomen.

Laagstaande zon

Bij een laagstaande zon is het verstandig om dimlicht te voeren. Vooral als het zonlicht voor jou van achteren komt. Je wordt dan eerder en beter opgemerkt.

Bij ernstige belemmering van het zicht overdag voer je dimlicht.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk w.

Het voeren van verlichting is verplicht overdag bij slecht zicht en 's nachts.

Advies: altijd dimlicht voeren, ook overdag.

Kleur verlichting

Alle naar voren gerichte lichten moeten geel of wit uitstralen.

Alle naar achteren gerichte lichten moeten rood uitstralen.

Kentekenplaatverlichting moet wit zijn.

Andere (decoratieve) verlichting is niet toegestaan.

Controle verlichting

Controleer regelmatig je verlichting. Zonder verlichting ben je als motorrijder direct minder goed zichtbaar.

Dimlicht

Standaard verlichting aan de voorzijde. Bij sommige motorfietsen kan deze niet eens uit.

Stadslicht

Mag rijdend alleen gevoerd worden in combinatie met andere verlichting.

Tijdens stilstand op bijvoorbeeld rijbaan buiten bebouwde kom en langs autowegen en autosnelwegen, verplicht overdag bij slecht zicht en 's nachts.

Groot licht

Mag je 's nachts gebruiken tenzij je een tegenligger tegenkomt of op korte afstand een ander voertuig volgt. Mag zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

Remlicht

Moet altijd gaan branden bij remmen, zowel bij de handrem als de voetrem.

Mistlicht

Meestal niet aanwezig op motorfietsen. Mag er wel op zitten.

Mistlicht voor alleen aan bij slecht zicht door mist, sneeuw of regen.

Mistlicht achter alleen aan bij mist of sneeuwval en een zicht van minder dan

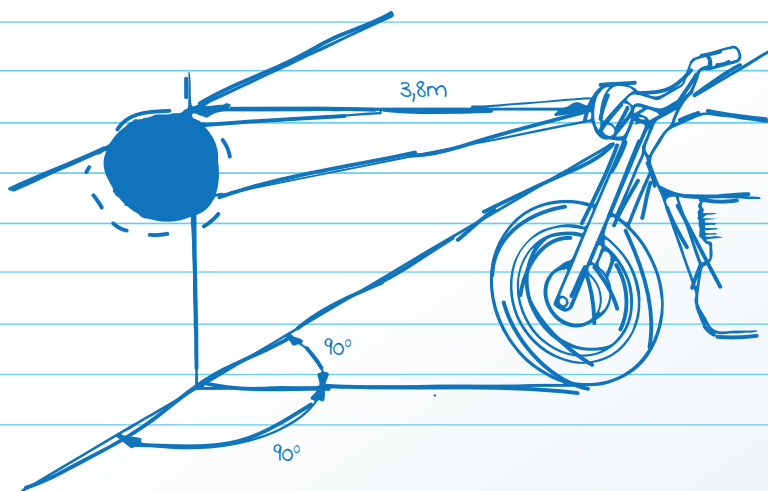
50 meter. Niet bij regen!

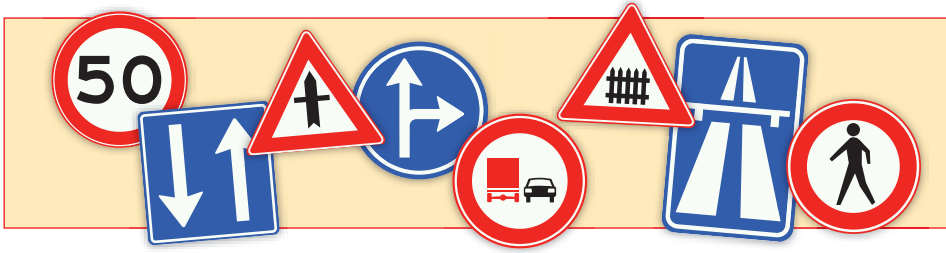
Achterlicht en kentekenplaatverlichting

Branden altijd tegelijk met groot licht, dimlicht, stadslicht of mistlicht.

Verblinding

Pas op voor verblinding door verkeerd afgestelde verlichting, of bij zware belasting van de motor door passagiers of lading.

Iedere verkeersdeelnemer wordt geacht de verkeerstekens en de verkeersregels te kennen. Echter, nog belangrijker is het inzicht te verkrijgen in het hoe en waarom van deze regels. De borden zijn natuurlijk niet voor niets geplaatst. Als je begrijpt wat de reden is en/of de betekenis zou kunnen zijn van een verkeersbord, zul je het verkeer en het gedrag van anderen beter begrijpen.

Algemeen uitgangspunt verkeersborden

Verkeersborden zijn één van de drie verkeerstekens die de wegbeheerder kan gebruiken om het verkeer op de weg te regelen. De andere twee zijn **verkeerslichten** en **verkeerstekens op het wegdek**. Verkeerstekens in het algemeen en borden in het bijzonder geven aanwijzingen aan verkeersdeelnemers over hoe zij zich op de weg dienen te gedragen.

Verkeersborden zijn er in verschillende categorieën, te weten A t/m L. Sommige geven verboden weer voor het wegverkeer in het algemeen of voor bestuurders van bepaalde voertuigen in het bijzonder.

- A In categorie A worden de **snelheden** behandeld.
  - B De borden in categorie B geven aan of je **voorrang** hebt of voorrang moet verlenen.
  - C De borden in categorie C geven aan of je al dan niet mag **inrijden**.
  - D In categorie D wordt aangegeven in welke **richting** je moet rijden.
  - E De borden uit de categorie E vertellen je of en waar je mag **stilstaan** of **parkeren**.
  - F In categorie F kun je lezen wat wel en niet mag, zoals **wel of niet inhalen en keren**.
  - G In categorie G worden bepaalde **soorten wegen** aangegeven, zoals: autowegen, autosnelwegen, voet- en ruiterspaden, fiets- en fiets-/bromfietspaden.
  - H Categorie H vertelt je iets over het begin of het einde van de **bebouwde kom**.
  - J De borden uit de categorie J zijn **waarschuwingsborden** en waarschuwen o.a. voor een scherpe bocht, werk in uitvoering, overwegen of wegversmallingen.
  - K De borden uit de categorie K zijn **bewegwijzeringsborden** die aangeven hoe je ergens moet komen en welke wegen je daarvoor al dan niet kunt nemen.
  - L De L borden zijn **informatieborden** en geven bijvoorbeeld aan welke rijstroken zich afsplitsen, zodat je duidelijk en goed kunt voorsorteren.
- Verder zijn er nog de **signaleringsborden** die aangeven op welke rijstrook je mag rijden en verkeersborden die de diverse **aanduidingen** en **bebakeningen** aangeven.

- In de module verkeersborden kennen we ook de soms aangebrachte **onderborden**. Deze borden geven nadere informatie over het erboven geplaatste bord. We kennen onderborden met 'symbolen' en onderborden met de tekst 'uitgezonderd'.
- Als laatste noemen we de **hectometerborden** die staan opgesteld langs autowegen en autosnelwegen. Deze borden geven tevens informatie voor een plaatsbepaling aan eventuele hulpverleningsdiensten. De verklaring van de informatie op de hectometerbordjes is als volgt.

Met **A-wegen** wordt het hoofdwegennet bedoeld, dat zijn dus de autosnelwegen. **N-wegen** zijn niet-autosnelwegen zoals provinciale wegen. De **E-nummers** geven de Europaroutes aan. Deze verbinden belangrijke steden en bestemmingen in Europa met elkaar. Met een **S- en vaak drie cijfers** worden stadsroutes aangegeven. Een **R-weg** staat tot slot voor een regionale weg.

Houd bij het lezen van de verklaringen bij de verkeersborden altijd de volgende definities uit het RVV 1990, artikel 1 voor ogen. Dit artikel maakt je duidelijk voor wie een, door een verkeersbord geregelde regel, gebod of verbod wel of niet van toepassing is, zoals:

Bestuurders

Alle weggebruikers behalve voetgangers.

Dit onderscheid is belangrijk bij het toepassen van de regels van - al dan niet - voorrang verlenen en/of voor laten gaan. Voorrang is geregeld tussen bestuurders onderling (kruispunten). Bij voetgangers spreken we van voor laten gaan (uitrit, VOP).

Motorvoertuigen

Alle gemotoriseerde voertuigen, behalve bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen, bestemd om anders dan langs rails te worden voortbewogen. Hier vallen dus ook tractoren, trolleybussen en dergelijke onder. Maar let op: trams en treinen niet, want deze worden langs rails voortbewogen.

Voertuigen

Fietsen, bromfietsen, gehandicaptenvoertuigen, motorvoertuigen, trams en wagens. Dus zowel voertuigen die gebruik maken van de weg als voertuigen die gebruikmaken van rails.

Weggebruikers

Voetgangers, fietsers, bromfietzers, bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, van een motorvoertuig of van een tram, ruiters, geleiders van rij- of trekdieren of vee en bestuurders van een bespannen of onbespannen wagen. Denk aan het onderscheid tussen bestuurders, weggebruikers en verkeer.

Verkeer

Alle weggebruikers. Dus: bestuurders én voetgangers.

A. Verkeersborden en uitleg over snelheid

In hoofdstuk A zijn de tekens opgenomen die snelheden dan wel de beëindiging daarvan regelen. De in de tekens vermelde getallen die als voorbeeld dienen, geven de maximum- of geadviseerde snelheid aan in km/u.

A1 • Aanduiding maximumsnelheid

Het bevoegde gezag kan in afwijking van de algemene bepaling ook een afwijkende maximumsnelheid vaststellen, zoals: binnen de bebouwde kom 70 km/u dan wel 30 of zelfs 20 km/u. Dit gebeurt meestal bij gevaarpunten, waar een hogere snelheid dus gevaarlijk kan zijn. Bij het bord A1 moet je dus rekening houden met afremmend verkeer, dit in tegenstelling tot het bord A2, waar je juist rekening moet houden met snelheidsverhogingen.

A2 • Einde maximumsnelheid

Het getal op het bord geeft aan welke toegestane maximumsnelheid eindigt. Houd er rekening mee dat bestuurders na dit bord harder gaan rijden. Kijk voor het passeren van dit bord hoe snel je daarna mag gaan rijden.

A3 • Maximumsnelheid op een elektronisch signaleringsbord

Deze borden worden meestal gebruikt op wegen met grote verkeersstromen, waar stagnatie kan ontstaan. De borden zijn aangebracht boven de autosnelweg. Op het matrixbord wordt een maximumsnelheid aangegeven door middel van een verlicht getal. Dit getal kan naar omstandigheden op afstand worden gewijzigd. Let wel: andere getallen zijn mogelijk, zoals '50'. Daarmee wordt al vroegtijdig aangegeven dat je waarschijnlijk een stilstaande of langzaamrijdende file nadert, waarop je dan kunt anticiperen.

A4 • Adviesnelheid

De borden A4 en A5 geven het begin en het einde aan van een adviesnelheid. Het op het bord aangebrachte getal geeft de geadviseerde snelheid in km/u aan. De snelheid wordt slechts plaatselijk toegepast, om aan te geven wat een veilige snelheid is om een bepaald gevaarpunt te passeren. Soms wordt op een onderbord de aard van het gevaar aangegeven. Het is verstandig maar niet verplicht om de geadviseerde snelheid niet te overtreden, want deze borden staan er niet voor niets. Andere getallen op het bord zijn mogelijk.

A5 • Einde adviesnelheid

Wanneer je dit bord tegenkomt is de adviesnelheid niet meer van toepassing. Let op! Het bord 'einde adviesnelheid' wordt niet altijd gebruikt en toegepast als uit andere verkeerstekens of uit een gedragsregel het einde van de adviesnelheid voortvloeit. Het bord wordt ook niet toegepast ter beëindiging van een adviesnelheid bij een gevaarpunt.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

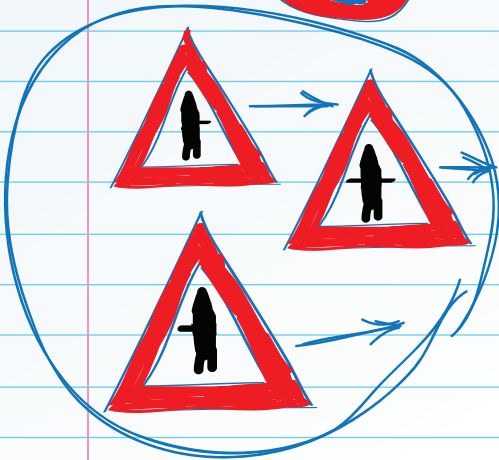
Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk X.

verbod stil te staan
Beide borden gelden alleen aan die zijde van de rijbaan waar het bord geplaatst is

Parkeerverbod
Je mag hier wel even stilstaan om iemand op of af te laten stappen of goederen te laden of te lossen

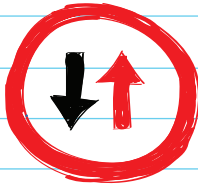
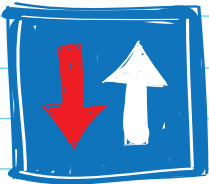

Deze borden geven een voorrangskruispunt aan.

De dikke streep gaat voor de dunne streep.

De dunne streepjes zijn de zijwegen.

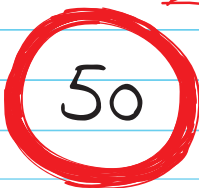
Zij moeten dus voorrang verliezen aan alle bestuurders op de kruisende weg, dus de dikke streep.

Dit zijn tweelingborden en worden gebruikt

bij wegoopbrekingen of versmallingen.

Ze gelden alleen voor bestuurders, dus niet voor voetgangers.

Maximumsnelheid

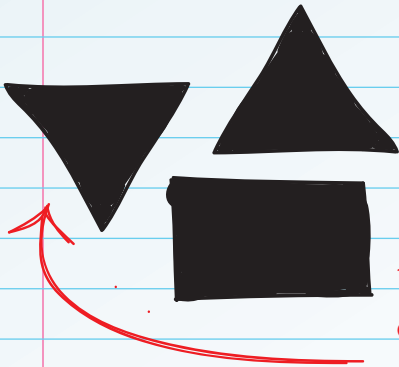

Adviesnelheid

Maximumsnelheid mag niet worden overschreden.

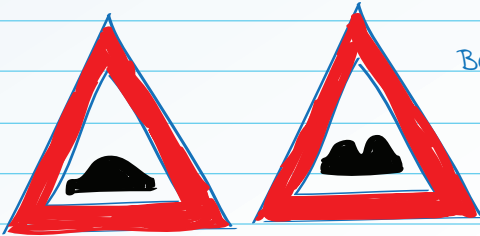
Ga niet harder rijden dan op het bord is aangegeven.

Het bord staat er niet voor niets.

Als wegen besneeuwd zijn, kunt u vaak niet zien of er haaiantanden op het wegdek staan. (alleen aan de vorm van het bord B6 kun je het zien).

Dit bord is het enige driehoekige verkeersbord met de punt naar beneden en betekent: verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg.

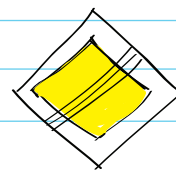
Drempel

Slecht wegdek

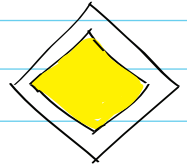
Beide borden geven een verhoging in het wegdek aan, maar zijn totaal verschillend. Let op: bij beide borden snelheid aanpassen

Let op: staan de borden binnen of buiten de bebouwde kom? Bord geplaatst voor het kruispunt is: binnen de bebouwde kom.

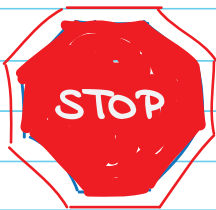
Bord geplaatst na het kruispunt is: buiten de bebouwde kom. Dus is er verschil in snelheid.

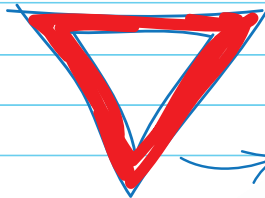
Einde voorrangsweg

Voorrangsweg

Stop: verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg.

verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg.

Alleen stoppen voor bestuurders

op de kruisende weg anders mag je doorrijden.

Altijd stoppen, ook al zijn er geen bestuurders op de kruisende weg.

Uitleg over verkeerslichten

Op drukke kruispunten worden vaak verkeerslichten aangebracht, om te zorgen voor een veilige en vlotte doorstroming van het verkeersaanbod.

Er zijn diverse soorten verkeerslichten, waarvan het rode en het groene licht voor iedereen wel duidelijk zijn. Het gele licht is voor velen wat onduidelijker en betekent soms 'stop' en soms 'doorgaan'.

Rood licht: Stop.

Groen licht: Doorgaan.

Niet doorgaan is verboden

Geel licht: Stop, maar bestuurders die het licht zo dicht genaderd zijn dat stoppen niet meer mogelijk is, mogen doorrijden.

Verkeerslicht buiten werking:

Soms zijn verkeerslichten buiten werking en is extra voorzichtigheid geboden. Een verkeerslicht dat buiten werking is, herken je meestal aan een knipperend geel licht. Op dat moment is de voorrangregeling, zoals door verkeersborden aangegeven, van toepassing. Indien de borden ook ontbreken, zijn de normale verkeersregels van toepassing.

Rechtsaf bij rood:

Verkeerslichten kunnen onderborden hebben waarop staat dat rood licht voor bepaalde bestuurders niet geldt, bijvoorbeeld 'rechtsaf voor fietsers vrij'. In dit geval moeten fietsers wel het kruisende verkeer voor laten gaan. Ook hier geldt weer dat je extra voorzichtig moet zijn, omdat het onderbord soms slecht zichtbaar is.

Verkeerslichten gaan boven verkeerstekens die de voorrang regelen en vallen onder het begrip 'verkeerstekens'.

Een uitzondering is er voor militaire colonnes en voorrangvoertuigen. Voor hen geldt de stopverplichting bij zowel het rode als het gele licht niet.

Zo kennen we ook nog de volgende minder bekende lichten:

Bruglichten

Als het licht knippert in rood geldt de stopverplichting.

Tweekleurige verkeerslichten, rood en geel

Dezelfde betekenis als bij driekleurige verkeerslichten.

Overweglichten

Rood knipperlicht betekent: 'stop'.

Wit knipperlicht: er nadert geen trein, snelheid matigen, goed uitkijken en de overweg vrijmaken.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Uitleg over aanwijzingen

Aanwijzingen zijn in principe ook verkeerstekens, echter met dien verstande dat ze mondeling of door middel van gebaren worden gegeven. Aanwijzingen moeten worden opgevolgd door alle weggebruikers. Echter, alleen als ze worden gegeven door als zodanig herkenbare ambtenaren en/of verkeersregelaars, zoals:

1. bevoegde en als zodanig herkenbare ambtenaren van politie.
2. begeleiders van railvoertuigen zoals een tram of een trein.
3. militairen van de koninklijke marechaussee.
4. bevoegde en als zodanig herkenbare verkeersregelaars.

Algemeen stopteken

Stoptekens voor het verkeer dat de verkeersregelaar van voren nadert

Stoptekens voor het verkeer dat de verkeersregelaar van achteren nadert

Stoptekens zowel voor het verkeer dat de verkeersregelaar van voren, als voor het verkeer dat hem van achteren nadert

Stoptekens voor het verkeer dat de verkeersregelaar van rechts nadert

Stoptekens voor het verkeer in de vrije richting; opletten voor het verkeer in de stopgezette richtingen; kruispunt vrij houden

Teken tot snelheid minderen

Stoptekens door verkeersbrigadiers met toepassing van bord F10

F10

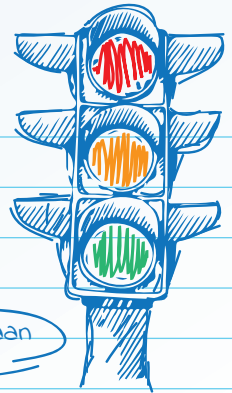
In rangorde gaan aanwijzingen altijd boven verkeerstekens en/of verkeersregels.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inkiijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk 4.

Driekleurige verkeerslichten

Rood licht > Stop

Groen licht > Doorgaan

Geel licht > Stop en indien stoppen niet meer mogelijk is: doorgaan

- Motorvoertuigen behorende bij een militaire colonne die bij een verkeerslicht bij groen licht zijn begonnen te passeren, hoeven niet te stoppen en mogen doorgaan, ook nadat een andere kleur zichtbaar is geworden, zoals geel of rood verkeerslicht.

Je mag een militaire colonne niet doorsnijden.

- Je moet dus "ook al heb je groen licht" de colonne voor laten gaan. Deze verplichting geldt ook voor "niet voorrangvoertuigen" (dus als ze geen gebruik maken van de voorgeschreven geluid en knippersignalen)

Als er onder een verkeerslicht een onderbord hangt met de tekst: 'rechtsaf voor (brom)fietsers vrij', dan geldt het gele en rode licht niet voor fietsers, brom- en snorfietsers die rechts af willen slaan.

Als onder een verkeerslicht een onderbord hangt met de tekst: 'rechtsaf voor fietsers vrij', dan mogen alleen (fietsers en snorfietsers) ook rechts afslaan als het verkeerslicht op rood of geel staat.

Bruglichten.

Rood knipperlicht = Stop. Als je moet stilstaan zet dan je motor af. (milieu)

Tweekleurige verkeerslichten.

Rood en geel. (dezelfde betekenis als bij driekleurige verkeerslichten).

Overweglichten.

Rood knipperlicht is Stop. wit knipperlicht: er nadert geen trein.

Aanwijzingen

Normaal gesproken gelden de verkeersregels, verkeersborden of verkeerslichten. Het kan ook voorkomen dat bepaalde mensen bevoegd zijn om verkeersaanwijzingen te geven, bijvoorbeeld (de politie.) Je bent dan (verplicht) om deze (aanwijzingen te volgen.)

Aanwijzingen gaan dus boven verkeerstekens en verkeersregels.

Er zijn verschillende aanwijzingen:

- Een algemeen stopteken;
- Een stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van voren nadert;
- Een stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van achteren nadert;
- Een stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van voren en achteren nadert;
- Een stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van rechts nadert;
- Een stopteken voor het verkeer in de vrije richtingen. Het kruispunt moet vrij worden gemaakt;
- Een teken dat je (snelheid) moet minderen.

verkeersbrigadiers.

ook de aanwijzingen van een verkeersbrigadier moet je opvolgen.

Bij scholen zie je soms mensen die verkeer tegenhouden om de kinderen veilig te laten oversteken. Alle bestuurders zijn verplicht te stoppen op aanwijzing van een verkeersbrigadier.

Politie, marechaussee en douane:

Dit zijn ambtenaren die in dienst zijn van de overheid. Als zij zich herkenbaar maken en je aanwijzingen geven, ben je verplicht deze aanwijzingen op te volgen. Je kunt deze aanwijzingen krijgen door hand en/of armgebaren, maar ook door een rode lamp/tekst.

Bijvoorbeeld "STOP POLITIE".

Naast verkeerstekens op borden en verkeerslichten, behandelen we in dit hoofdstuk de verkeerstekens, ook wel 'markeringen' genoemd, die op het wegdek zijn aangebracht.

Verkeerstekens die op het wegdek zijn aangebracht, dan wel op het wegdek aangebrachte markeringen, zijn voor de geleiding, ter waarschuwing en voor de veiligheid van het verkeer. Deze tekens of markeringen kunnen een dwingend karakter hebben en derhalve een gebod, verbod of een andere aanduiding bevatten. Zo kennen we een:

Fietsstrook

Dit is een gedeelte van de rijbaan, waarop een fiets is afgebeeld. Afgeschermd door een onderbroken of doorgetrokken streep.

Verdrijvingsvlak

Dit is een gedeelte van de rijbaan gemarkeerd door schuine strepen. Op dit gedeelte van de rijbaan mag niet worden gereden. Je mag je niet op verdrijvingsvlakken bevinden. Hierop moet je goed letten wanneer je bijvoorbeeld gaat voorsorteren, wanneer je inhaalt of wanneer je te vroeg wilt invoegen. Verdrijvingsvlakken kun je herkennen aan delen van de rijbaan waarop schuine witte strepen zijn aangebracht. In de meeste gevallen liggen verdrijvingsvlakken er om het aantal rijstroken te verminderen. Snelheid wordt hiermee gereduceerd.

Stopstreep

Bij een kruispunt waar het bord 'STOP' is geplaatst, moet er een stopstreep op het wegdek zijn aangebracht. Je moet dan voor die stopstreep stoppen, zodat je voldoende uitzicht hebt op het overige verkeer, waarvoor je de doorgang moet vrijlaten.

Voorsorteerstrook

Als je een kruispunt nadert, moet je de voorsorteerstrook volgen in die richting waar je naar toe wilt. Deze strook moet je dus al tijdig kiezen voor de gewenste richting, linksaf, rechtdoor of rechtsaf. Voorsorteerstroken worden vaak gebruikt bij kruispunten met verkeerslichten, omdat de opstelcapaciteit groter is dan bij één enkele strook.

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

INKIJKEXEMPLAAR

Deze pagina is niet beschikbaar in het inijkexemplaar

uittreksel hoofdstuk 2.

verkeerstekens op het wegdek.

verkeerstekens op het wegdek geven aanduidingen over wat wel en niet mag/moet.
verkeerstekens op het wegdek gaan boven de verkeersregels.

Busbanen, busstroken

Het is verboden om met je motorfiets op de busbaan of busstrook te rijden.

Deze mogen alleen worden gevolgd door autobussen en lijnbussen.

Doorgetrokken streep

Een doorgetrokken streep op het midden van de weg, die rijstroken verdeelt, mag niet worden overschreden. Soms ligt er direct naast de doorgetrokken streep een onderbroken streep. Als de onderbroken streep aan jouw kant ligt, mag je wel over de doorgetrokken streep heen rijden.

Er zijn enkele uitzonderingen wanneer je wel over een doorgetrokken streep heen mag rijden. Als de weg bijvoorbeeld is geblokkeerd door een auto met pech, mag je zonder het andere verkeer te hinderen de doorgetrokken streep overschrijden. Als je gebruik wilt maken van een spitsstrook, mag je in dit geval ook over de doorgetrokken streep heen rijden.

onderbroken streep

Bij een onderbroken streep mag je inhalen, maar alleen als je daarbij anderen niet in gevaar brengt. Als de strepen langer zijn dan de onderbrekingen, dan heb je te maken met waarschuwingsstrepen. Deze waarschuwingsstrepen geven aan dat je bij inhalen meer risico loopt dan normaal, bijvoorbeeld als je een gevaarlijke situatie nadert. opletten dus!

Haaiantanden

Dit zijn voorrangsdriehoeken die een gebod inhouden. Je moet dan alle bestuurders op de kruisende weg voorrang verlenen (zelfde betekenis als het bord B-6.)

verdrivingsvlak

gedeelte van de rijbaan met daarop aangebracht schuine strepen.

Je mag een verdrivingsvlak niet berijden.

Puntstuk

Een puntstuk is een meerhoekig vlak op een weggedeelte, opgenomen bij splitsingen of samenvoegingen van wegen, rijstroken of rijbanen; puntstukken kunnen driehoekig, rechthoekig of trapeziumvormig zijn. Puntstukken mogen, net als verdrivingsvlakken, niet bereden worden. Alleen als een puntstuk in een spitsstrook ligt mogen bestuurders deze spitsstrook volgen en over het puntstuk heen rijden. Omdat er wordt gesproken over een meerhoekig vlak, mogen witte vlakken op kruispunten welke druppelvormig zijn wel worden gebruikt.

Tijdelijke verkeerstekens op het wegdek

Tijdens wegwerkzaamheden worden vaak tijdelijke strepen aangebracht op het wegdek. Deze tijdelijke strepen herken je aan de gele kleur. In dit geval ben je ook verplicht om de tijdelijke strepen aan te houden.

Stopstreep

Een stopstreep kom je soms tegen bij kruisingen meestal in combinatie met verkeersbord B7. Alle bestuurders zijn verplicht om te stoppen voordat ze hun weg vervolgen. Ook al komt er niets aan, ben je nog steeds verplicht om even te stoppen.

Motorrijders zijn nooit klaar en er valt altijd nog wel iets bij te leren. Dit geldt niet alleen voor beginners, maar ook voor de meest ervaren motorrijders.

Motoragenten krijgen bijvoorbeeld ieder jaar twee maal een uitgebreide training. Deze trainingen zijn bedoeld om de rijvaardigheden beter op niveau te houden en slechte gewoontes af te leren. Let wel: motoragenten zijn alle dagen op pad, zowel zomers als ook in de winter en toch worden ze nog extra getraind.

Dus voor gewone motorrijders is het best belangrijk om regelmatig te oefenen om bepaalde onderdelen beter onder de knie te krijgen. De juiste kijktechniek, het inschatten van bochten, anticiperen, wegdek- en voertuigbeheersing, zijn zaken die je zelf kunt verbeteren. We hebben een aantal veel voorkomende tips voor motorrijders verzameld, zoals: uitrusting en kleding, het rijden van bochten, kijktechnieken, veiligheid op de motor, rijden in de bergen, rijden in groepsverband en het meenemen van een duopassagier.

Tip 1 • Kleding en veiligheid

Een motorfiets beschikt niet over een kooiconstructie of airbags, zoals bij een auto wel het geval is. Voor je veiligheid is het daarom belangrijk dat je (en je eventuele passagier) gebruik maakt/maken van de passieve veiligheidsvoorzieningen die er wel zijn voor motorrijders. Je moet daarbij denken aan goed beschermende, goed passende en opvallende motorkleding. Daarbij horen ook een goed passende en opvallende helm, beschermende handschoenen die de handen en het polsgewricht bedekken, motorlaarzen die het enkelgewricht bedekken en oogbescherming tegen rijwind en insecten. Dit samen met de eventuele aanwezigheid van ABS op je motor, draagt overigens slechts maar voor een deel bij aan je veiligheid. Minstens zo belangrijk is je eigen actieve bijdrage.

Actief zorgen voor je eigen veiligheid houdt in dat je jezelf moet aanleren om eventuele fouten van anderen te gaan voorspellen. Alleen dan ben je voorbereid op dat soort situaties en kun je daarop anticiperen. Een goed verkeersinzicht is daarvoor noodzakelijk. Anticiperen betekent namelijk: vooruitzien, vooruitdenken en instellen op de handeling of uit voorzorg reeds handelen.

Tip 2 • Het rijden van bochten

Een belangrijk punt voor motorrijders is het rijden van bochten. Je kunt je hele leven bezig blijven met dat te perfectioneren. Welke fouten worden er gemaakt, hoe komt dat en wat kun je er aan doen? Welke lijnen kun je kiezen door de bocht en hoe zorg je ervoor dat je een bocht ook zo rijdt? Wanneer moet je afremmen, hoe zorg je ervoor dat je de juiste snelheid hebt en wat is de juiste snelheid voor een bocht? Hoe moet je corrigeren als je toevallig toch te enthousiast de bocht in stuift, of een onverwachte ontmoeting hebt?

Tip 3 • Centrifugaalkracht of middelpuntvliedende kracht

Bij het nemen van bochten in het algemeen oefent de band een middelpuntvliedende kracht uit op het wegdek en het wegdek een middelpuntzoekende kracht op de band. Als een band beweegt ten opzichte van het wegdek (slipt) dan neemt de grip af. Deze relatieve beweging kan veroorzaakt worden door gas te geven of te remmen in een bocht. Door het spelen met de gashendel zijn motorracers zo in staat door een bocht te driften. Als een voertuig slipt is het zaak de band eerst weer stil te laten staan ten opzichte van het wegdek. Dit wordt gedaan door te sturen in de richting die het voertuig op dat moment heeft. Als het wiel weer rolt is

er geen relatieve beweging meer van de band ten opzichte van het wegdek en is er weer meer grip. Het voertuig is dan weer onder controle. Alleen lezen over het rijden van bochten is niet voldoende: dus, oefenen, oefenen en nogmaals oefenen...

Tip 4 • Remmen

Tijdens de opleiding heeft de instructeur je leren remmen, zoals: rustig remmen, een noodstop, een precisiestop of het uitvoeren van een stopproef. Maar ook voor het remmen geldt dat het belangrijk is om regelmatig te blijven oefenen. Je moet beslist weten:

- Hoe je het beste een noodstop maakt.
  - Hoe je veilig kunt remmen in een bocht.
  - Hoe je het beste remt met ABS.
  - Hoe het met de voor- en achterrem zit.
-
- Een juiste zithouding tijdens het rijden bevordert de stabiliteit van de motorfiets bij het remmen.
  - Goed werkende remmen en een juiste remafstelling is een must voor veiligheid.
  - Rem alleen als je in een rechte lijn rijdt en probeer niet in de bocht te remmen.
  - Bij een nat en glad wegdek rem je iets minder hard met je voorrem, dit om blokkeren van het voorwiel te voorkomen.
  - Als je remschijven nat zijn geworden door bijvoorbeeld regen, zal je rem niet direct optimaal vertragen. Ga dan niet forceren door harder te knijpen, maar zorg ervoor dat je de remmen droog remt, door af en toe voorzichtig te knijpen totdat je merkt dat de rem weer optimaal werkt.
  - Door het rijden op hobbelige wegen met veel kuilen en gaten, kan je achterwiel gaan klappen. Zorg er dan voor dat je de remdruk achter, iets vermindert.

Tip 5 • Motorrijders in de file

Motorrijders mogen in Nederland tussen langzaam rijdende en stilstaande files door rijden, echter alleen als ze een aantal aanwijzingen in acht nemen. Er is een gedragscode opgesteld, met daarin een aantal voorwaarden. Zo moeten motorrijders hun snelheid aanpassen aan het autoverkeer, waarbij het snelheidsverschil niet meer dan 10 km/u mag bedragen. Het gebruik van de vluchtstrook, de redresseerstrook, een doelgroepstrook, het verdrijvingsvlak of het puntstuk is verboden en deze mag je dus niet gebruiken om de file in te halen. Verder is belangrijk om te weten dat de regels in het buitenland vaak anders zijn dan in Nederland. Zo kent Duitsland geen gedoogbeleid om tussen de files door te rijden. Verzekeringstechnisch kan dat nogal wat problemen opleveren.

Tip 6 • Rijden in groepsverband

Als je alleen gaat rijden, kun je zelf je tempo bepalen en je energie steken in het oefenen van bepaalde situaties. Het rijden in groepsverband is totaal anders dan individueel rijden. In groepsverband rijden is aan de ene kant spectaculair en een fantastisch gezicht, maar aan de andere kant vraagt het ook bepaalde vaardigheden en een grote mate van discipline. Maar het belangrijkste is dat de veiligheid van de groep niet in gevaar komt. Om die veiligheid zo groot mogelijk te maken, gelden er regels voor het in groepsverband rijden. Die regels gelden altijd en voor iedereen. We stellen dat met nadruk, omdat personen die veel meerijden, de regels regelmatig in de praktijk brengen. Komt er dan iemand in de groep met zijn “eigen”

regels, dan is de kans op gevaarlijke situaties levensgroot aanwezig. Let wel: een groep motorrijders vormt geen verkeersrechtelijk geheel. Iedere bestuurder die in de groep rijdt is dus een individuele bestuurder.

Formatie rijden

Op lange rechte stukken is het handig om in de zogenaamde baksteenformatie te rijden. De voorste rijdt rechts op de rijstrook; degene daarachter links; degene daar weer achter rechts, enzovoort. Op die manier heeft iedereen het beste zicht op de weg voor zich. In bochten trek je je niets van de formatie aan en rij je je eigen lijn! Houd er dan ook rekening mee dat je voorligger voor de bocht naar de buitenzijde van de bocht zal of kan uitwijken!

Tip 7 • Slechte weersomstandigheden

Het is niet altijd ideaal motorweer. Als je je woon-werkverkeer op de motor aflegt ontkom je er niet aan om door te blijven rijden tijdens heftige regen, dichte mist, storm, hagel en misschien soms wel sneeuw. Het rijden tijdens slechte weersomstandigheden vereist een aangepaste rijstijl en extra oplettendheid. De wegen worden gladder, de stopafstand wordt langer en het zicht wordt minder. Bewaar dan meer afstand en verminder je snelheid. Soms kan het zijn dat het na een lange periode van droogte voor het eerst weer begint te regenen. Let op: dat kan gevaarlijk zijn. Buiten een verminderd zicht en het aanhouden van een langere volgafstand kunnen de wegen tijdelijk spiegelglad worden door oude rubber- en olieresten op het wegdek, die door de regen oplossen en dus voor grote problemen kunnen zorgen.

Tip 8 • Rijden in de bergen

Maar ook tijdens je vakantie, bijvoorbeeld in de Alpen, kun je overvallen worden door dikke mist, zware regenval of sneeuw. Let wel: rijden in de bergen is moeilijker dan je denkt.

- Rijd niet in een te hoge versnelling.
- Neem de afdalingen in dezelfde versnelling als de beklimmingen.
- Bekijk het verloop van de weg zo goed en ver mogelijk.
- Pas bij het afdalen je snelheid aan.
- Let op steenslag, bergwater en gaten en kuilen in het wegdek.
- Klimmend verkeer gaat voor dalend verkeer.
- Haal voorzichtig in en let erop dat inhalen op een stijgende helling niet zo snel gaat dan op vlakke wegen. Dus houd rekening met meer tijd en meer passeerruimte.
- Soms kan het in de bergen behoorlijk spoken, zoals bij heftige buien waarbij het water met bakken naar beneden komt. Advies: snelheidsaanpassing dan wel stoppen.
- Plotseling opkomende en zeer dichte mist is een verschijnsel dat vaak in de bergen voorkomt. Als langzaam tot stapvoets doorrijden niet meer mogelijk is, stop dan direct.

Tip 9 • Rijden met een duopassagier

Op veel motoren kun je prima een passagier meenemen en met z'n tweeën op de motor kan erg gezellig zijn. Het is altijd prettig om een vaste motorpartner te hebben, omdat je aan een nieuwe duopassagier moet wennen, net als de passagier aan jou. Een passagier moet dicht tegen de bestuurder aanzitten. Hoe verder hij/zij naar achteren zit, hoe meer het gewicht de motor in de weg zal zitten tijdens het rijden van bochten. Het is dus het beste om niet helemaal achterover te leunen, maar het liefst dicht tegen de bestuurder aan te zitten. Sla beide handen om de heupen van de bestuurder. Als je je stevig aan de bestuurder vasthoudt, beweegt je automatisch mee en dat is een voordeel.

In bochten is het de bedoeling dat je passagier meebeweegt met jou als bestuurder. Dat betekent dat hij of zij niet mag gaan tegenhangen maar in een bocht met de bestuurder meekijkt. In een linkerbocht kijkt de passagier dus over de linkerschouder en in een rechterbocht over de rechterschouder van de bestuurder.

Hoe langzamer een motor rijdt, hoe gemakkelijker deze uit z'n balans raakt. Dat betekent dus dat er geen plotselinge bewegingen gemaakt mogen worden tijdens het langzaam tussen twee rijen auto's door rijden naar een verkeerslicht, of het langzaam tussen de file door rijden.

Tip 10 • Heropstappers

Wanneer je in vroeger tijden je motorrijbewijs hebt gehaald en nu, jaren later, graag weer wilt gaan motorrijden, is er een flink aantal valkuilen. Datzelfde geldt, in wat mindere mate, ook voor seizoensrijders, die bij de eerste lentedag hun motor weer tevoorschijn halen en er eens even flink tegenaan gaan. Dat is niet verstandig.

Om 'heropstappers' weer op verkeersniveau te krijgen, of rijdende motorrijders op een verbeterd niveau te krijgen, is er een groot aantal gecertificeerde motorrijdscholen die bijschoolcursussen verzorgen. Een cursusdag 'verhoogde rijopleiding voor motorrijders' kan de rijkwaliteiten verbeteren en op een hoger niveau brengen. Voor 'heropstappers' een onmisbare schakel om weer veilig te gaan motorrijden. Let wel: er wordt dan meestal met je eigen motor gereden, want dat is de motorfiets waarmee je veilig moet kunnen omgaan.

Bijlage bij het rijbewijs voor motor en motorscooter

Motorexamen Voertuigbeheersing

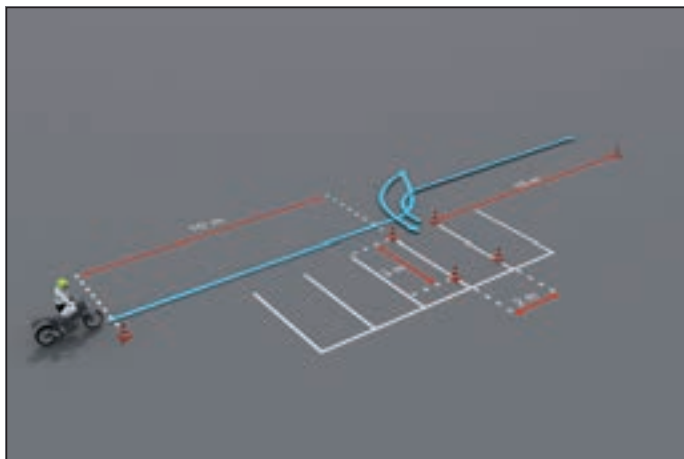
Het motorexamen Voertuigbeheersing bestaat uit twaalf oefeningen, die zijn verdeeld in vier clusters. Op je examen doe je er zeven. Vier oefeningen zijn verplicht, de rest kiest je examiner uit. Het gaat er bij alle oefeningen om dat je de examiner op overtuigende wijze demonstreert dat je de motor beheerst. Bij lage, én hoge snelheid. En dat je goed kunt remmen.

Cluster 1

Lopend achteruit parkeren in een (parkeer)vak (verplicht)

In deze oefening loop je aan de rechterzijde van de rijbaan met de motor aan de hand. Daarna parkeer je de motor achteruit in een denkbeeldig parkeervak en zet je de motor op de standaard. Vervolgens haal je de motor weer van de standaard en loop je rechts het parkeervak uit.

Cluster 2

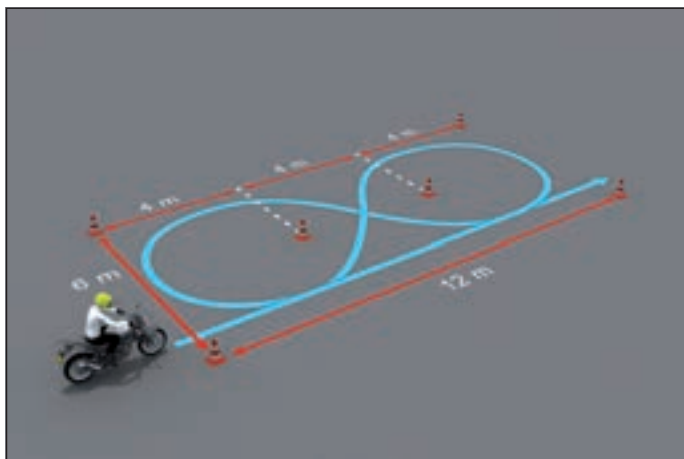
Langzame slalom (verplicht)

Er geldt geen richtlijn voor de snelheid. Gezien de geringe afstand tussen de pylonen ligt stapvoets rijden voor de hand. Het gebruik van een slippende koppeling is bij deze oefening verplicht. Verder is van belang de combinatie van de juiste bediening, langzaam rijden en behouden van de balans. Je mag de pylonen niet aanraken.

Denkbeeldige acht

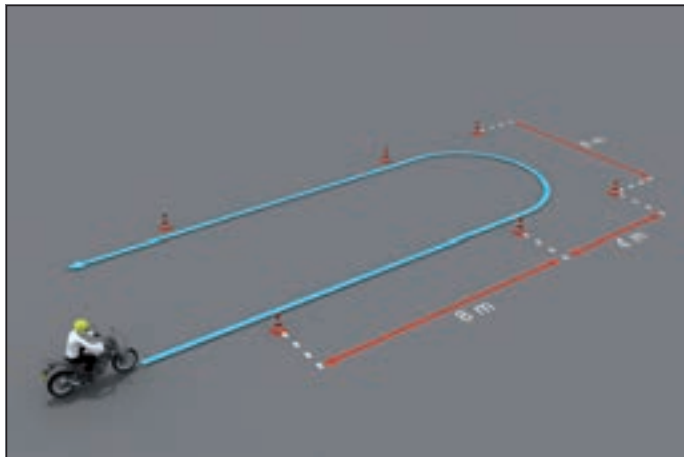
Met deze facultatieve oefening laat je zien dat je in staat bent om een complete (denkbeeldige) acht te rijden in een rechthoekig kader. Je rijdt met trekkende motor en houdt daarbij een gelijkmatige snelheid aan. Het gebruik van de voetrem is toegestaan, evenals het rijden met slippende koppeling.

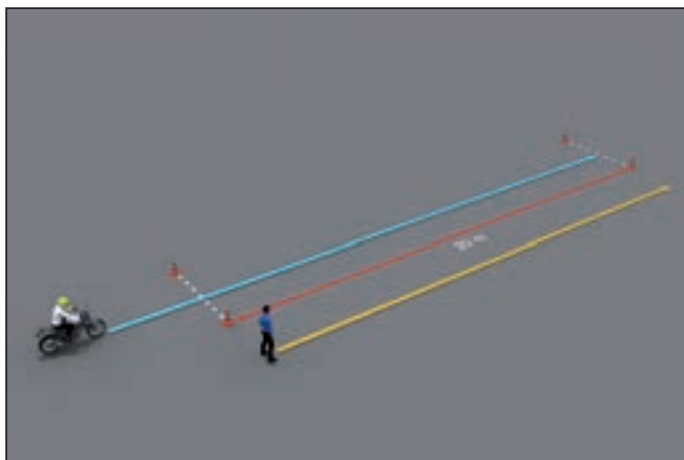
Halve draai

Indien de examiner voor deze oefening kiest, dan rij je met licht trekkende motor op een denkbeeldige rijbaan. Na de tweede pylon maak je in één vloeiende beweging een halve draai naar links, of naar rechts en rijdt vervolgens terug naar het startpunt.

Stapvoets rijden

In deze oefening moet je stapvoets naast de examiner blijven rijden, over een afstand van twintig meter. Belangrijk is je snelheid, dus stapvoets, de balans en de juiste bediening van de motor. Je maakt gebruik van een slippende koppeling. Je mag je voetrem gebruiken, maar tijdens het rijden moet je je voeten op de voetsteunen houden.

Wegrijden uit (parkeer) vak

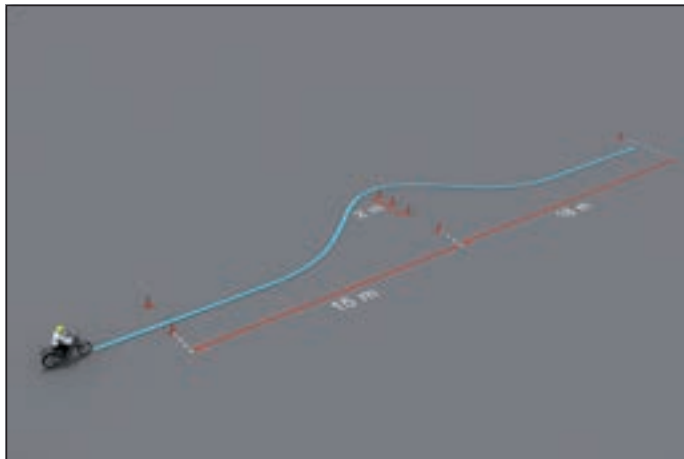
Bij deze oefening moet je vanuit stilstand uit een parkeervak wegrijden. Je maakt vervolgens een haakse bocht en rijdt enkele meters rechtuit. De rijbaanbreedte is 3 meter. Het nut van deze oefening is, dat je (direct na het wegrijden) in staat bent om gecontroleerd een scherpe bocht te maken.

Cluster 3

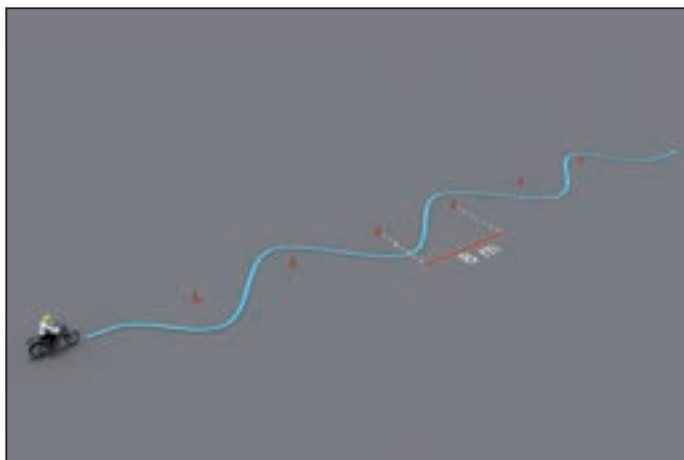
Uitwijkcoëfening (verplicht)

De uitwijkcoëfening is een verplichte oefening. Je komt dan met 50 km/u aanrijden door de poort. Vijftien meter na de poort moet je voor een denkbeeldig muurtje van pylonen uitwijken naar links, om daarna weer terug te keren op je eigen weghelft.

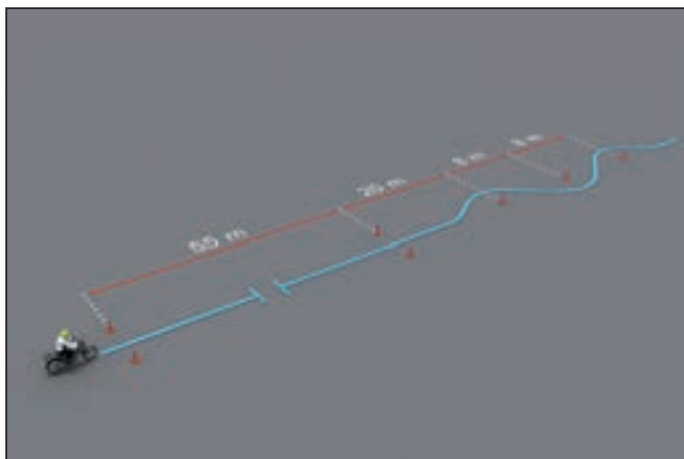
Snelle slalom

Bij de snelle slalom zijn zes pylonen opgesteld. Je moet deze slalom nemen met een snelheid van ongeveer 30 km/u, met trekkende motor. Het is belangrijk dat deze oefening vloeiend en gelijkmatig wordt uitgevoerd.

Vertragingsoefening

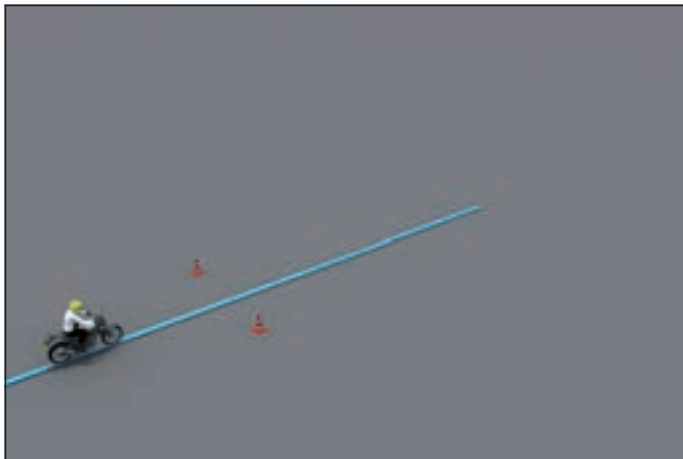
Bij deze oefening trek je vanuit stilstand op, om snel tot een snelheid van 50 km/u te komen. Je moet tenminste in de derde versnelling rijden. Na het tweede poortje moet je afremmen tot onder de 30 km/u en schakel je minimaal één versnelling terug. Daarna rij je met trekkende motor en ongeveer 30 km/u een slalom om de drie pylonen, die ongeveer acht meter uit elkaar staan.

Cluster 4

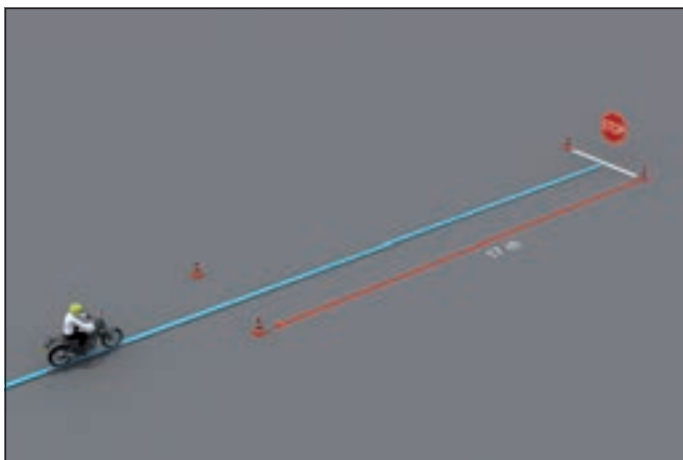
Noodstop (verplicht)

In cluster vier is het maken van een noodstop een verplicht onderdeel. Je rijdt met minimaal 50 km/u. Na het poortje (de twee pylonen) rem je maximaal af, om zo snel mogelijk tot stilstand te komen, zonder de controle over de motor te verliezen.

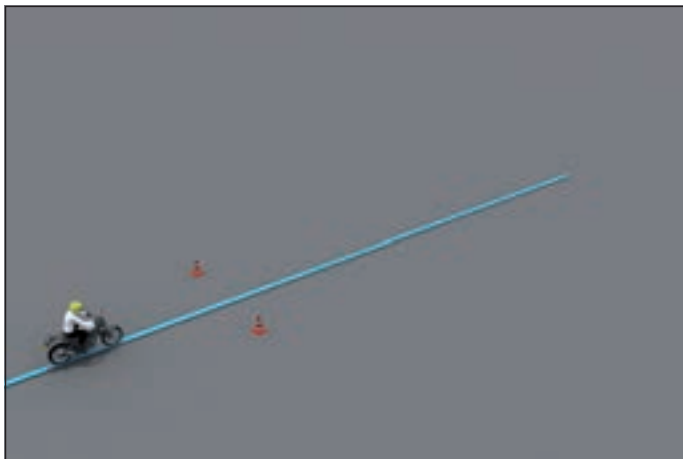
Precisiestop

Bij de precisiestop gaat het erom dat je op een bepaald punt stilstaat. Je rijdt eerst met een snelheid van 50 km/u en bij het passeren van het eerste poortje (de twee pylonen), moet je in staat zijn om beheerst af te remmen. Daarna moet je de motor (17 meter verderop) tot stilstand brengen.

Stopproef

Soms kiest de examiner ook nog voor een stopproef, als tweede keuze oefening naast de precisiestop. Het doel van deze oefening is dat je technisch in staat bent om goed te remmen. Kort voordat je stilstaat, schakel je terug naar de eerste versnelling.

- 112 ..... 112, 119, 124
 ztoDrive 40
- A**
- Aandrijving 39, 61, 65-66
 Aanhangwagen 6, 12-13, 27, 39-41, 47-49, 51-59,
 70, 151, 158-159, 169, 172-173, 186, 192-193,
 203, 216
 Aanhouden 20, 110-111, 235
 Aanliggend fietspad 6
 Aanwijzingen 4, 14, 18-20, 189, 197, 221-227, 234
 ABS 6, 60, 64, 95, 233-234
 Accu 64-66, 68-69
 Achterlicht 56, 59, 63, 65, 68-69, 189, 192-193,
 196-197
 Achteropkomend 11, 139, 155, 166
 Achteruitrijden 6, 148, 150
 ADAS 6
 Ademtest 6
 Adviesnelheid 6, 170-173, 199, 210, 218-219
 Afbuigende voorrangsweg 128
 Afdekongeval 97
 Afgesloten rijstrook 6
 Afmetingen 54, 56-59, 62, 66-67, 90, 97-99
 Afrit 6, 18, 34, 218
 Afslaan 36-39, 133-140, 144-145, 161, 166-167, 184,
 215, 224
 Afslag 157, 214
 Agressief 106, 110-111
 Airbags 69, 72-73, 233
 Alarmlichten 103, 126-127, 166, 186-187
 Alcohol 6, 10, 13, 42-44, 48-51, 79-84, 86-89,
 108-109
 Alcoholpercentage 43, 81
 Alcoholpromillage 6, 41, 81
 Algemeen veiligheidsartikel 6, 13, 143
 Algemene Periodieke Keuring 6-7, 89, 191
 All-seasonbanden 6
 Ambulance 6, 9, 20, 27, 29, 72, 122, 124
 Antiblokkeersysteem 6, 60, 64
 Anticiperen 6, 76-79, 107, 110-111, 185, 199, 210, 212,
 233
 APK 6-7, 12, 47, 89-90, 98-99, 191
 Aquaplaning 7, 17, 52, 94-95, 100-101, 112, 116-117
 Artikel 5 ..... 45, 106, 184, 188-189, 205-206
 Aslast 203
 Asstreep 6, 35
 Auto 7, 9-11, 13-15, 17, 19, 23, 40, 43, 47-49, 60, 62,
 70, 82, 85, 89, 96, 101, 105, 119, 130-131, 148-149, 156,
 166, 169, 172, 200, 206, 216, 230-231, 233, 236
 Autobus 7-8, 18-19, 27, 170, 172
 Autogordel 7
 Automaat 48-49
 Autosnelweg 7, 12, 15, 19-20, 33-34, 38-39, 148-149,
 157, 171-173, 193, 199, 202, 209, 214, 217-218
 Autoweg 7-8, 12, 20, 33-34, 38-39, 115, 148-149, 157,
 172-173, 193, 209, 214, 217
- B**
- Baksteenformatie 154, 235
 Band 7, 22, 60, 62, 65, 93-95, 98-101, 233-234
 Bandenprofiel 66-67
- Bandenspanning 7, 60, 65-67, 75-77, 93-94, 96,
 98-101
 Bebouwde kom 7, 18, 22, 28, 33, 38-39, 102-103,
 115, 126-127, 133, 144-145, 148, 150, 152, 169, 171-175,
 177, 180, 182-184, 192-195, 197, 199-200, 210, 214,
 220-221, 229
 Bedieningsorganen 65
 Beginnende bestuurder 42, 88-89
 Beginnersrijbewijs 7, 41
 Bekeuring 46
 Beladen 51-52, 55-57, 96, 190
 Belasting 76-77, 112, 116-117, 196-197
 Benzine 66, 75, 78-79, 93, 185
 Berm 6, 21, 30, 126-127, 151, 153, 158-159, 179
 Besluitvaardig rijgedrag 7, 107
 BESPANNEN wagen 8
 Bestelauto 8, 15, 28
 Bestemmingsverkeer 8, 24
 Bestuurder 6-10, 14, 16-17, 19-20, 25, 27, 36-39,
 41-44, 46, 50-51, 64, 68-69, 72-75, 79-91, 97, 101,
 103-106, 124-125, 132-133, 135-137, 139, 144-145,
 147-148, 156, 161, 166-167, 169-170, 175, 177, 180-183,
 189, 205, 228-230, 235-236
 Bewegwijzering 79, 214, 218
 Bewegwijzeringbord 197
 Bijzondere manoeuvre 8, 12, 19, 133, 148, 147-150
 Blauwe streep 178-179, 229
 Blinden 11, 139-141
 Blokmarkering 8, 12, 19, 34, 161, 166-167
 Bochtschild 8, 114, 213
 Boete 15, 46, 82, 88-89, 191
 Bomen 8, 100-101, 112-113, 116-117, 130-131, 211, 213
 Brandstof 56-57, 75-77, 94
 Brandstofniveau 64
 Brandstofverbruik 7, 75-77, 93, 98-101
 Brombakkfiets 8, 70, 72-73
 Bromfiets 8, 11, 17, 19-20, 23-25, 27-29, 36-39,
 47-49, 69-70, 82, 89, 95, 172
 Bromfietspad 10, 32, 128, 151-152, 158-161, 174-175,
 209-210
 Brommobiel 8, 25, 28, 70, 72-73, 172
 Brug 76-77, 175, 205, 213
 Bufferstrook 8
 Buitenspiegel 135
 Bus 8-9, 18-19, 28-29, 31, 41, 102-103, 140, 142-145,
 148, 150, 163, 170, 209, 215-216, 222, 228
 Busbaan 8, 36-37, 208, 222, 228, 230-231
 Bushalte 140, 144-145, 148, 150, 176-177, 180-181
 Busstrook 9, 15, 36-37, 176, 180-181, 222, 228,
 230-231
- C**
- Camper 172
 Carpoolen 9
 CBR 3, 5-6, 14, 41, 44, 85
 Centrifugaalkracht 9, 233
 Colonne 13, 29, 144-145, 152, 158-159, 224-225
 Controle 16-17, 44, 59-69, 80, 82, 94, 185, 194-195,
 234, 241
 Controlelamp 9, 64
 Cruisecontrol 9

- D**
- Dashboard 9, 66
  - Deelstreep 9, 228
  - Defensief 9, 76-79, 106-107, 110-111, 212
  - Dierenambulance 9, 29
  - Dimlicht 9, 11, 59, 63, 65, 68-69, 97, 113, 116-117, 153, 189-191, 193-197
  - Dode hoek 9, 97, 100-103, 135-137
  - Doelgroepstroken 9, 165, 168-169, 176
  - Doelgroepstrook 9, 166, 234
  - Doorgaande rijbaan 9, 12, 18-19, 34, 147-149, 183
  - Doorgetrokken streep 9, 32, 34, 151, 155, 157-158, 160-162, 180, 227-228, 230-231
  - Doorstroming 10, 133, 151, 156, 158, 221, 224
  - Dreigend gevaar 183, 185-187
  - Drempel 220-221
  - Driepuntsgordel 7
  - Driewielig motorrijtuig 4, 10, 89
  - DRIP 218
  - Drugs 42-44, 48-49, 79-80, 82-83, 86-89, 108-109
  - Dubbel parkeren 177, 180, 182-183
  - Dynamisch route-informatiepaneel 218
- E**
- Eenrichtingsweg 10, 133, 138-139, 148, 160-161
  - EHBO 119, 121, 123
  - Elektromotor 8
  - EMA 10, 44, 50-51
  - EMG 10, 44, 106
  - Energiezuinig 75-78
  - Erf 10, 22, 128, 139-140, 170, 172-173, 209
  - Evenwichtsvoertuig 95
- F**
- Fiets 10, 16-18, 20, 24-28, 30, 32, 36-37, 43, 48-49, 51, 54, 82, 89, 95, 101, 128-131, 135, 151-152, 158-161, 172, 174-175, 197, 209-210, 227
  - Fiets-/bromfietspad 10, 32, 128, 151-152, 158-161, 174-175, 209
  - Fietsdrager 10
  - Fietsen 10, 14, 26-27, 29, 39, 47, 50-51, 151, 158-159, 179, 198, 203, 207, 230
  - Fietser 96, 135, 138-139, 148-149, 230
  - Fietsopstelstrook 14
  - Fietspad 6, 10, 14, 18, 20-21, 30, 32, 38-39, 128-129, 136-139, 151-152, 158-161, 172, 180-181, 209-210
  - Fietsstraat 10, 216
  - Fietsstrook 10, 18, 30, 32, 133, 151, 155, 158, 160-161, 176, 180-181, 227
  - File 8, 10, 96, 103, 164-166, 168-169, 171, 185-187, 199, 205, 213, 234, 236
  - Filerijden 164, 168-169
  - Filevorming 10, 12, 171
  - Funcielampen 11
- G**
- Gedwongen stoppen 175, 205
  - Gehandicapte 11, 29, 179
  - Gehandicaptenparkeerplaats 179
  - Gehandicaptenvoertuig 10-11, 20, 24-25, 27, 29, 89, 152, 160-161, 179, 189, 198
  - Gele doorgetrokken streep 180
  - Gele onderbroken streep 180
  - Gelijkvloers 11-12, 38-39
  - Gelijkvloerse kruising 11, 14, 30, 36-37
  - Gelijkwaardig 127, 129, 132-134, 144-145, 170
  - Gelijkwaardig kruispunt 127, 132-133
  - Gelijkwaardige bestuurders 11
  - Gelijkwaardige wegen 11
  - Geluidssignaal 185
  - Geluidssignalen 6, 8, 15, 20, 27, 29, 72, 101, 143-145, 188-189
  - Geslotenverklaring 11
  - Gevaaridentificatienummer 124
  - Gevaarlijke stoffen 11, 124
  - Gevaarpunt 199
  - Gevarendriehoek 11, 119-120, 126-127, 183-189
  - Gewicht 13, 29, 39-40, 52, 60, 72-75, 91, 95, 236
  - Gewichten 90
  - Gezichtsveld 9, 11, 72-73
  - Gezichtsvermogen 84, 102-103
  - Glad 94-96, 111-113, 116-119, 154, 234
  - Gordel 7
  - Groene golf 11
  - Groot licht 11, 59, 63, 65, 68-69, 103, 189-191, 194-197
- H**
- Haaientanden 11, 31, 36-39, 127-131, 134-135, 138-139, 144-145, 220-221, 228, 232-233
  - Halte 11, 102-103, 142-143
  - Handgebaren 183, 186-187
  - Handrem 59, 66-67, 196-197
  - Hectometerbord 11, 124-125
  - Helm 10, 17, 28, 69-75, 120, 153, 233
  - Hoofdrijbaan 6, 21
  - Hoofdweg 11
  - Hulpdienst 119, 124
  - Hulpkoppeling 12
  - Hulpverleningsdienst 120, 124-125
- I**
- Identificeren 120
  - Identiteitsbewijs 41
  - Informatiepaneel 218
  - Ingevorderd 42
  - Inhaalweg 12
  - Inhaalzicht 12, 162, 166-167
  - Inhalen 12, 35, 44, 76-77, 96, 103, 133, 144-145, 148-149, 158, 161-168, 183, 185, 188-189, 197, 201, 204, 207, 211, 228, 230-231, 235
  - Inrit 12, 19, 128, 140, 142-145, 147, 177, 182-183
  - Integraalhelm 12, 72-73
  - Invoegen 8, 10, 12, 16, 34, 147, 166, 183, 186, 227
  - Invoegstrook 12, 34, 147
- K**
- Kanalisatiestrepen 12
  - Kantstreep 11-12, 15, 176-177, 180-183, 229
  - Kantstrepen 35
  - Kapstokartikel 45, 106
  - Katalysator 76-79
  - Kenteken 12, 47, 51, 62, 120
  - Kentekencard 12, 44, 50-51, 56-57, 90, 120, 170

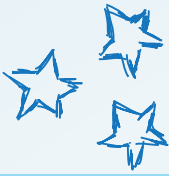
- Kentekenplaat 12, 47, 51, 53, 56-57, 62, 90
 Kentekenplaatverlichting 53, 56, 59, 189, 192, 194-197
 Keuring 6-7, 12, 41, 89, 191
 Kijktechniek 233
 Kinderen .. 70-71, 101, 108-109, 122, 140, 170, 211-213, 226-227
 Knelpunt 8, 12
 Knipperlicht 15, 27, 102-103, 107, 143-145, 150, 188-189, 221-222, 224-225
 Knippersignaal 183-187, 190, 224-225
 Knooppunt 12, 218
 Koelvloestof 63, 66
 Koplamp 13, 29
 Krusing 11-15, 17, 30-31, 36-39, 213
 Krusingvlak 12
 Kruispunt 12-13, 17-18, 20-22, 30, 38-39, 127-128, 130-137, 144-147, 163, 166-167, 175-177, 180-183, 188-189, 200-201, 204, 211, 213, 215, 217-218, 220-221, 223-224, 226-229
- L**
 Laadvermogen 47
 Laagstaande zon 113, 116-117, 190
 Laden en lossen 177-178, 182-183, 207
 Lading 13, 51-59, 66-67, 90, 151, 158-159, 196-197, 202-203
 Landbouwtrekker 13, 18, 29, 89
 Landbouwvoertuig 13, 172, 230
 Legitimatiebewijs 45
 Lema 13, 44, 50-51
 Lijnbus 8-9, 13, 27, 31, 228
 Losbreekreminrichting 12-13
 LZV 29
- M**
 Markering 8, 60, 65, 161, 166-167, 176, 180-181
 Markeringsbord 13
 Markeringslicht 193
 Matrixbord 16-17, 199
 Maximummassa 8, 12-13, 15, 21, 40
 Maximumsnelheid .. 6-7, 11, 13, 17, 19, 22, 28-29, 33, 89, 103, 140, 169-171, 199-200, 218-219, 222
 Medicijnen 43-44, 48-49, 80-89, 108-109
 Middelpuntvliedende kracht 13, 233
 Milieu 6, 11, 75-78, 224-225
 Militaire colonne 13, 29, 144-145, 224-225
 Minimumsnelheid 13
 Misdrijf 13, 44, 81
 Mist 13, 111, 113-114, 116-119, 169, 189, 191, 196-197, 213, 235
 Mistachterlicht 56, 189
 Mistlicht 13, 53, 189, 191, 193, 196-197
 Motor 3-37, 39-49, 51-57, 59-67, 69-72, 75-85, 88-107, 111-124, 126-130, 133-137, 139-140, 143-144, 147-148, 151-159, 161-167, 169-172, 175-180, 183-186, 189-193, 196-218, 221-225, 227-230, 233-241
 Motorfiets 13, 19, 24-26, 29, 39-40, 47, 51-54, 56-64, 68-69, 71, 75-77, 80, 89-90, 93, 95-99, 101, 103-104, 111-112, 114, 120, 135, 147, 154, 178, 180-181, 186-187, 230-231, 233-234, 236
 Motorolie 14
- Motorrijder ... 61, 69, 72-73, 75, 95-97, 100-101, 103, 105, 153-154, 160-161, 165-166, 168-169, 194-195
 Motorrijtuig 4, 10, 12, 15-16, 29, 39, 51, 89-90
 Motorvoertuig 6-9, 12-15, 17-21, 24-25, 27-29, 36-39, 41-42, 59, 70, 148-149, 163, 172, 176, 178-179, 183, 192, 198
- N**
 Nabocht 14
 Navigatiesysteem 14, 214
 Negenoo 222
 Noodsituatie 95
 Noodtelefoon 216
 Nooduitgang 216
- O**
 Observeren 95
 Obstakel 97, 126-127, 155-156, 186
 OFOS 14
 Olie 63-66, 93, 100-101, 112, 116-119
 Oliepeil 11, 63, 65, 68-69
 Onbespannen wagen 14, 25, 198
 Onbestuurbaar 94, 100-101
 Onderbord 8, 114, 171, 182-183, 199, 205, 212-213, 221, 224-225
 Onderhoud 21, 51, 59-69, 75-77, 79
 Onderstuur 14
 Ongelijkvloers 11-12, 38-39
 Ongelijkvloerse kruising 14, 31, 36-37
 Ongelijkwaardig 127, 134
 Ongelijkwaardig kruispunt 127
 Ongeluk 7, 14, 61, 70, 82, 124-125
 Ongeval 10, 14, 61, 71, 80-81, 90, 103, 119, 121, 124-125, 188-189, 212-213
 Ontkoppelen 9, 52, 154
 Ontzegging 14, 82, 88-89
 Ontzegging van de rijbevoegdheid .. 14, 82, 88-89
 Onverhard 11
 Onverplicht fietspad 14, 32, 38-39
 Oogcontact 186-187
 Oplegger 192
 Optische 6, 8, 15, 20, 27, 29, 101, 143-145
 Ouderen 101
 Oversteekplaats 15, 32, 139, 175-177, 180-181, 211, 213, 215-217, 229
 Overstuur 15
 Overtreding 15, 46
 Overweg .. 8, 15, 76-77, 175-176, 180-181, 211, 213, 221
- P**
 Parkeergelegenheid 15, 177-178, 180, 182-183
 Parkeerhaven 15, 30, 193
 Parkeerlicht 18, 56
 Parkeerplaats 15, 126-128, 147, 177-178, 180, 182-183, 206
 Parkeerschijf 15, 178-179, 206, 229
 Parkeerschijfzone 178-179, 206, 229
 Parkeerstrook 15, 30, 193
 Parkeervak 15, 147, 238-239
 Parkeerverbod .. 15, 180, 182-183, 206-207, 218-219
 Parkeerzone 178, 206

- Parkeren 11, 15, 18, 126-127, 147-149, 175-183, 186-187, 193, 197, 205-207, 229, 238
- Passagier 8, 19, 60, 66, 70, 72, 74-75, 91, 98-99, 176, 233, 236
- Passeren 11, 152, 165-166, 170, 199-200, 204, 210, 224-225, 241
- Pech11, 15, 20-21, 38-39, 119-123, 125-127, 157, 186-187, 230-231
- Pedaal 59, 63
- Pedelec 10, 17, 28, 47, 172
- Peilstok 63, 65
- Personenauto 7, 15, 28, 39-40, 47, 172, 180-181
- Plaats op de weg 95, 151-161, 180-181
- Plusstrook 15, 34, 38-39
- Politie 15-16, 20, 25, 42-46, 50-51, 71-72, 106, 120, 124-125, 143-145, 223, 226-227
- Politieagent 15, 19
- Politieauto 15
- Politiecontrole 16, 44
- Praktijkexamen 3-4, 39-40, 65, 147
- Profiel 60, 66-67, 94
- Profiel diepte 22, 60-61, 65, 94, 100-101
- Promillage 42
- Promille 42, 50-51, 81, 86-89
- Puntstuk 16, 34, 166, 229, 232-234
- R**
- Rails 14, 16, 18, 27, 29, 198
- RDW 70, 72-73, 89-90
- Reactieafstand 16, 18, 104-105, 108-111, 115
- Reactietijd 16, 88-89, 104-106, 108-109, 115
- Reactievermogen 80, 83-84, 86-89, 102-103
- Reanimeren 123
- Rechtdoorgaand 134-135, 138-139
- Rechtdoorgaand verkeer op dezelfde weg 135, 138
- Rechts afslaan 36-39
- Redresseerstroken 165, 168-169
- Redresseerstrook 16, 166, 234
- Regen 17, 72-73, 94, 111-112, 114, 118-119, 169, 189, 191, 196-197, 213, 234-235
- Remafstand 16, 18, 104-105, 108-111, 115
- Reminrichting 13, 55, 59
- Remlicht 52, 56, 59, 63-65, 68-69, 166, 196-197
- Remmen 6, 9, 16, 19, 55, 59-60, 64-67, 76-79, 93-95, 98-99, 103-104, 111-114, 118-119, 154, 162, 164, 185-189, 196-197, 210, 212, 233-234, 237, 241
- Remvloeistof 55, 59, 63-64, 66
- Remweg 16, 55, 111-112
- Reservelampen 63
- Reservewiel 7
- Retroreflector 59, 103
- Richting aangeven 133, 135, 156, 183-184
- Richtingaanwijzer 16, 52, 56, 133, 148-149, 157, 166, 183-184, 186-189
- Rijbaan 8-12, 15-16, 18-21, 30-32, 34-35, 97, 103, 129-130, 133, 147-149, 151-152, 155, 158-161, 163, 166, 172, 174-177, 180-183, 190, 192-195, 202, 206, 208-211, 213, 218-219, 227-228, 230, 232-233, 238-239
- Rijbaanversmalling 114, 211-212
- Rijbevoegdheid 14, 16, 39-46, 48-50, 82, 88-89
- Rijbewijs 3-4, 7, 14, 16, 23, 27-29, 39-45, 48-51, 83, 106, 120, 237
- Rijbewijzen 16, 39-46, 48-50
- Rijgedrag 7, 9, 16, 43-44, 76-77, 80, 107, 110-111, 212
- Rijgeschiktheid 85
- Rijles 16, 25
- Rijontzegging 16
- Rijsnelheid 10, 16
- Rijstrook 6, 8-9, 16-18, 21-22, 30-31, 33-34, 38-39, 95, 103, 116-117, 133, 138-139, 147-149, 152-154, 156-158, 160-162, 164, 166, 168-169, 183, 197, 202, 208, 213, 215-216, 222, 235
- Rijstrooklicht 16
- Rijstrooksignalering 16
- Rijvaardigheid 6, 16, 41, 43, 76-77, 79, 81-85, 88-89, 106
- Rijverbod 16
- Rijzicht 16
- Ritsen 10, 16
- Rollator 139-143
- Rolstoel 139-141
- Rotonde 17-19, 128-129, 135, 156-157, 161, 163, 166-167, 204, 213
- Ruimtekussen 154, 160-161
- Ruitensproeierinstallatie 17
- Ruitensproeiervloeistof 17
- Ruitenwisser 17
- Ruitenwisserinstallatie 17
- RVV 16, 143, 170, 183, 198
- S**
- Schadeformulier 10, 120
- Schadelijke stoffen 76-79
- Schakelen 9, 78-79, 154
- Seasonbanden 6
- Shared space 17
- Signalen 15, 107, 143, 183-186
- Signaleringsbord 17, 171, 199, 208, 222
- Skateboard 24, 26, 101
- Slachtoffer 79, 120-123
- Slepen 17, 51-58, 90
- Slipgevaar 112, 114, 213
- Sneeuw 112, 114, 118-119, 191, 196-197, 212-213, 235
- Snelheid 6-11, 13, 16-18, 28-29, 33-34, 38-39, 41, 74-77, 79-80, 89, 94, 96, 103-117, 130, 132-133, 139, 142-143, 153-154, 156, 162, 164, 166-175, 186, 188-189, 199, 207, 210-213, 220-221, 223, 226-227, 233-235, 237-241
- Snelheidsbegrenzer 17
- Snelheidscontrole 17
- Snelweg 6, 18-19, 69, 103, 216
- Snorfiets 17, 25, 28, 43, 47, 70, 72-73, 101, 172
- Snorfietzers 10, 14, 20, 25, 32, 35, 38-39, 101, 130, 133, 135, 151, 155, 158-159, 161, 169, 189, 192, 200, 224-225
- Sociaal verkeersgedrag 107, 186
- Sorteren 133, 138-139, 155, 157-158
- Speed pedelec 17, 28, 47, 172
- Speekseltest 42
- Spiegel 19, 97, 102-103
- Spiegelglad 96, 116-117, 235
- Spitsstroken 34
- Spitsstrook 17, 33-34, 38-39, 157, 165, 202, 229-233
- Splitsing 8, 13, 17-18, 22, 30, 128, 130-131, 216-217

- Spoorvorming 17, 95, 100-101, 112, 116-117
 Spoorweg 14-15, 17, 211, 213
 Stadslicht 18, 56, 59, 189, 192-197
 Stationair 76-77
 Steenslag 18, 235
 Stilstaan 11, 15, 64, 130, 147, 150, 175-182, 192-193, 197, 205-206, 218-219, 224-225, 229
 Stoep 101, 147
 Stopafstand 18, 104-105, 110-112, 116-117, 174-175, 235
 Stoppen 11, 18, 36-37, 64, 68-69, 102-103, 132-133, 139, 144-147, 164, 166, 175-176, 180, 185-186, 201, 205-206, 220-222, 224-227, 232-233, 235
 Stopstreep 227, 232-233
 Stopteken 18, 217, 223, 226-227
 Stopzicht 18
 Stuur 52, 61, 91, 93
 Suggestiefietsstrook 32
 Symbolen 13, 124, 198, 214, 218
 Symbool 18, 22, 47, 205, 218
- T**
- T-100 bus 19, 28, 170
 Taper 18
 Taxi 47, 178, 228
 Tegemoetkomend verkeer 134, 144-145, 153, 158
 Tegenligger 185, 190, 194-195, 224
 Terugschakelen 213
 Theoricertificaat 48-49
 Toerenteller 18, 62
 Toerit 18, 216
 Touringcar 18, 172
 Tractor 13, 18, 82
 Tram 15-16, 18, 24-25, 27, 102-103, 127, 132-133, 138-140, 142-147, 161, 198, 201, 211, 213, 222-223
 Tramhalte 9, 102-103, 140, 142-143, 215-216
 Trapondersteuning 10, 14, 27, 29, 39
 Trein 15-16, 27, 211, 221, 223-225
 Trekker 41
 Trike 10, 18, 70
 Trolleybus 18, 29
 Trottoir 12, 19, 24-25, 30, 62, 101-103, 128, 136-137, 139-143, 147, 151-152, 158-161, 174-175, 179-181, 206-207
 Tunnel 31, 36-37, 176, 180-181, 189, 218
 Turborotonde 18, 157
 Tweezijdig fietspad 18
 Typegoedkeuring 19, 66-67
- U**
- Uitrijstrook 19, 34
 Uitrit 12, 19, 140, 142-145, 177, 180, 182-183, 198
 Uitstappende passagiers 102, 142-143, 215
 Uitvaartstoet 19, 144-147, 152, 158-159
 Uitvoegen 8, 19, 21, 147-149, 183
 Uitvoegstrook 18-19, 147
 Uitwijkplaats 216
 Uitwijkroute 19
 Uitzicht 51, 90, 130-131, 206, 227
 Uitzwaai-effect 108-109
- V**
- Vanrail 165-166
 Veiligheid 3, 19, 61, 64, 68-69, 76-77, 90, 106, 119, 124-125, 143, 151-152, 157-158, 160-161, 166, 170, 176, 186, 227, 233-234
 Veiligheidsartikel 6, 13, 143
 Veiligheidscel 19, 70, 72-73
 Veiligheidsgordel 70
 Ventiel 65, 93
 Verbinding 31
 Verblinding 113, 116-117, 190, 196-197
 Verdrijvingsvlak 19, 31, 34, 36-37, 166, 227, 232-234
 Verhard 11
 Verkeer 6, 8-14, 16-24, 30, 32, 34-39, 42, 44-45, 64, 69, 76-77, 79-84, 86-87, 89, 95, 97, 101-110, 113, 116-117, 119, 127-128, 130, 132-140, 144-145, 147-153, 155-158, 161-162, 166-167, 171, 175, 183-189, 191, 197-199, 207-208, 221-224, 226-228, 230-231, 235
 Verkeersbord 13, 19, 178, 182-183, 197-198, 215-216, 220-222, 224, 232
 Verkeersbrigadier 226-227
 Verkeersdeelnemer 79, 175, 197
 Verkeersdoorstroming 156-157
 Verkeersgedrag 45, 79-80, 106-107, 111, 114, 119, 186
 Verkeersinzicht 19, 101, 106-107, 119, 169, 183, 233
 Verkeerslicht 14, 19, 96, 106, 144-147, 177, 221, 224-225, 236
 Verkeersplein 19
 Verkeersregelaar 19, 223, 226-227
 Verkeersteken 130
 Verkeersveiligheid 6, 42, 44, 64, 79, 101, 106-107, 148, 150, 210
 Verplicht fietspad 20, 32, 38-39, 209
 Versnelling 76-77, 153-154, 235, 240-241
 Verzekering 6, 21, 120
 Viaduct 20, 31, 36-37, 218
 Vluchthaven 20, 34, 38-39, 126-127, 216
 Vluchtheuvel 102-103, 140, 142-143
 Vluchtstrook 17, 20, 33-34, 38-39, 120, 126-127, 157, 165-166, 193, 202, 217, 234
 Voertuigbeheersing 3-4, 39-40, 79, 101, 106, 183, 233, 237-241
 Voetganger 20, 25, 36-37, 136-137, 139-140, 142-143, 186, 224
 Voetgangerslicht 222, 224
 Voetgangersoversteekplaats 20, 22, 36-37, 139-141, 144-145, 163, 175-176, 186, 205, 224, 229
 Voetpad 24-25, 101, 139, 151-152, 158-161, 174-175, 179-181, 209
 Volgafstand 20, 76-77, 105, 110-111, 115, 162, 164, 166, 168-169, 174-175, 235
 Voor laten gaan 20, 32, 34, 36-37, 101-103, 127-141, 143-145, 147, 150, 156, 198, 221-222, 224-225
 Voorbijgaan 133
 Voorrang 11, 17, 20, 31, 106-107, 127-134, 138-140, 144-147, 197-198, 200-201, 211, 218-221, 228, 232-233
 Voorrang verlenen 20, 31, 127-133, 198, 200, 218-219, 228, 232-233
 Voorrangsdriehoeken 11, 31, 38-39, 228, 232-233
 Voorrangskruispunt 20, 127, 130-131, 201, 218-219
 Voorrangsvoertuig 20, 29, 101, 127, 132-133, 143

- Voorrangsvoertuigen ... 6, 9, 15, 25, 27, 101, 108-109, 134, 142-147, 221, 224-225
 Voorrangsweg ... 127-128, 177, 180, 182-183, 200, 217, 220-221
 Voorsorteerstrook ... 20, 227
 Voorsorteervak ... 20
 Voorsorteren ... 21, 133, 135, 138-139, 151-161, 197, 214-216, 227
 Voorwegwijzer ... 214
 Voorwielaandrijving ... 14
 VOP ... 140-143, 163, 198
 Vorst ... 112, 116-117
 Vrachtauto ... 21, 25, 29, 41, 48-49, 82, 95, 97, 100-103, 108-109, 112, 116-117, 163, 169, 171-172, 178, 180-181, 202-203, 209, 215-216
 Vrijliggend fietspad ... 32
 Vrijwaringsbewijs ... 21
 Vrijwillig stoppen ... 175, 180, 205
- W**
- Waarborgfonds ... 21
 Waarnemingsvermogen ... 21, 81
 Waarschuwinglicht ... 93, 224
 Waarschuwingstrepen ... 21, 162, 228-231
 Watergladheid ... 94, 112, 116-117
 Weefstrook ... 147
 Weersomstandigheden ... 79, 105, 111-114, 116-119, 124-125, 169, 172-173, 218, 235
 Weg ... 4, 6-8, 10-12, 14-21, 23-25, 27, 30-31, 33, 35-37, 41, 45, 47-49, 52, 76-77, 79-80, 84, 86-87, 93, 95-97, 100-101, 105-106, 111-114, 116-119, 124-125, 127-128, 130-140, 142-145, 147-163, 169, 172-173, 176, 180-181, 183-186, 197-198, 201-202, 206-208, 210-212, 214-216, 218-221, 228, 230-233, 235-236
 Wegas ... 21, 133, 138-139, 158, 160-162, 228
 Wegen ... 8, 11-14, 16-18, 20-22, 30-31, 33-39, 71, 91, 96, 101, 112-113, 116-119, 124-125, 127, 129, 133, 138-139, 154, 169-171, 175, 184, 197-199, 201, 204, 208-209, 214, 220-221, 229, 232-235
 Weggebruiker ... 101, 188-189, 218
 Wegligging ... 7, 21, 66
 Wegverkanting ... 21
 Wegversmalling ... 21, 215
 Wegwerkzaamheden ... 18, 21, 156, 171, 232-233
 Weven ... 10, 21
 Wielspin ... 95-96, 100-101
 Wild ... 21, 79, 103, 212-213
 Windzak ... 113
 Winterband ... 6, 22
 Winterbanden ... 22
 Wisselstrook ... 22
 Woongebied ... 22
 WVV ... 21, 188-189, 205-206
- Z**
- Zebra ... 224
 Zigzagstrepen ... 229
 Zijwind ... 95, 113-114, 213
 Zithouding ... 72, 234
 Zitplaats ... 22, 51, 69-74
 Zon ... 113, 116-117, 190
 Zonsondergang ... 14
 Zonsopgang ... 9, 14
 µg/l ... 42, 50-51, 81, 86-89

VOLG ONS

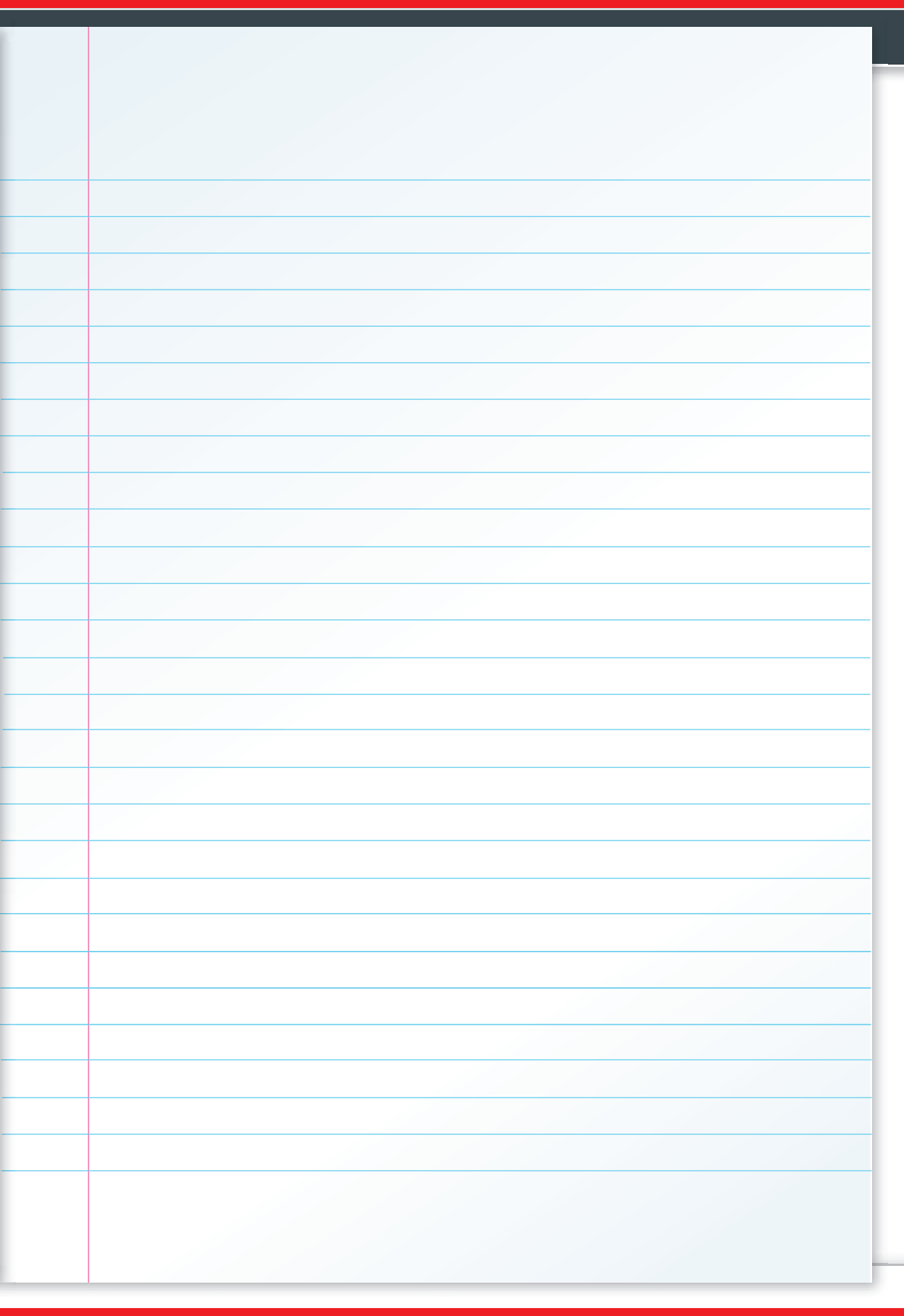
facebook.com/LENSMediaNL

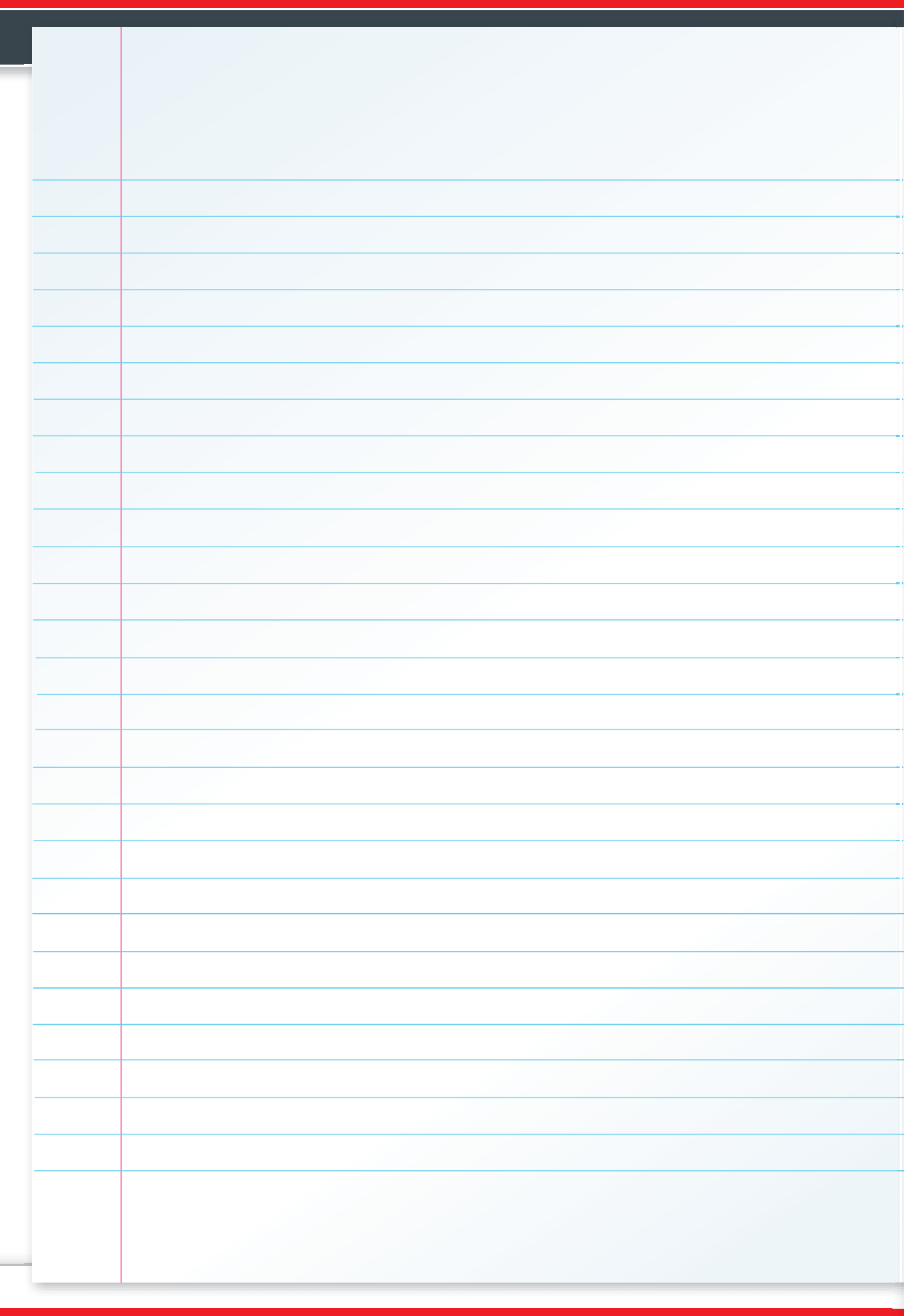

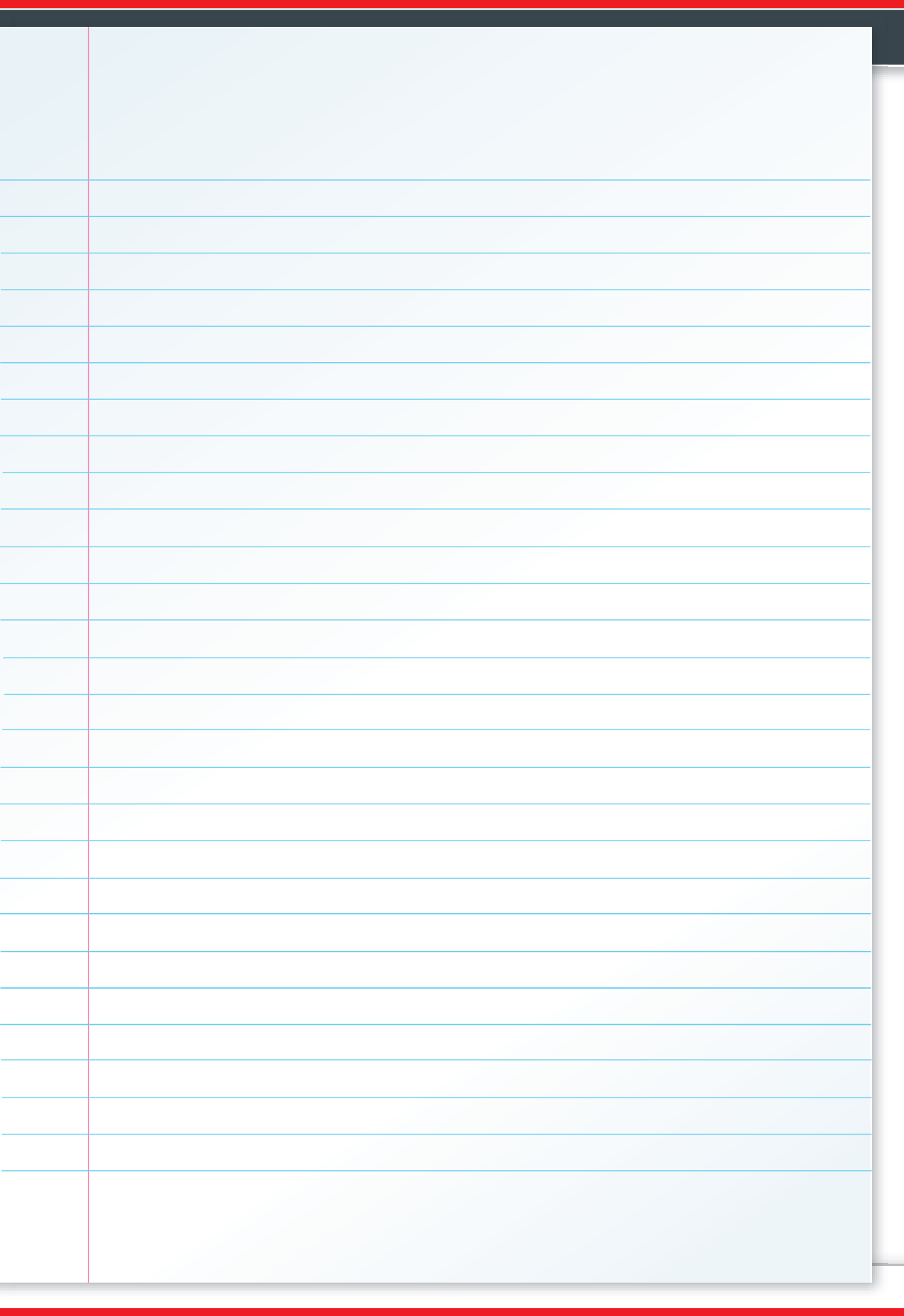
twitter.com/LENSMedia

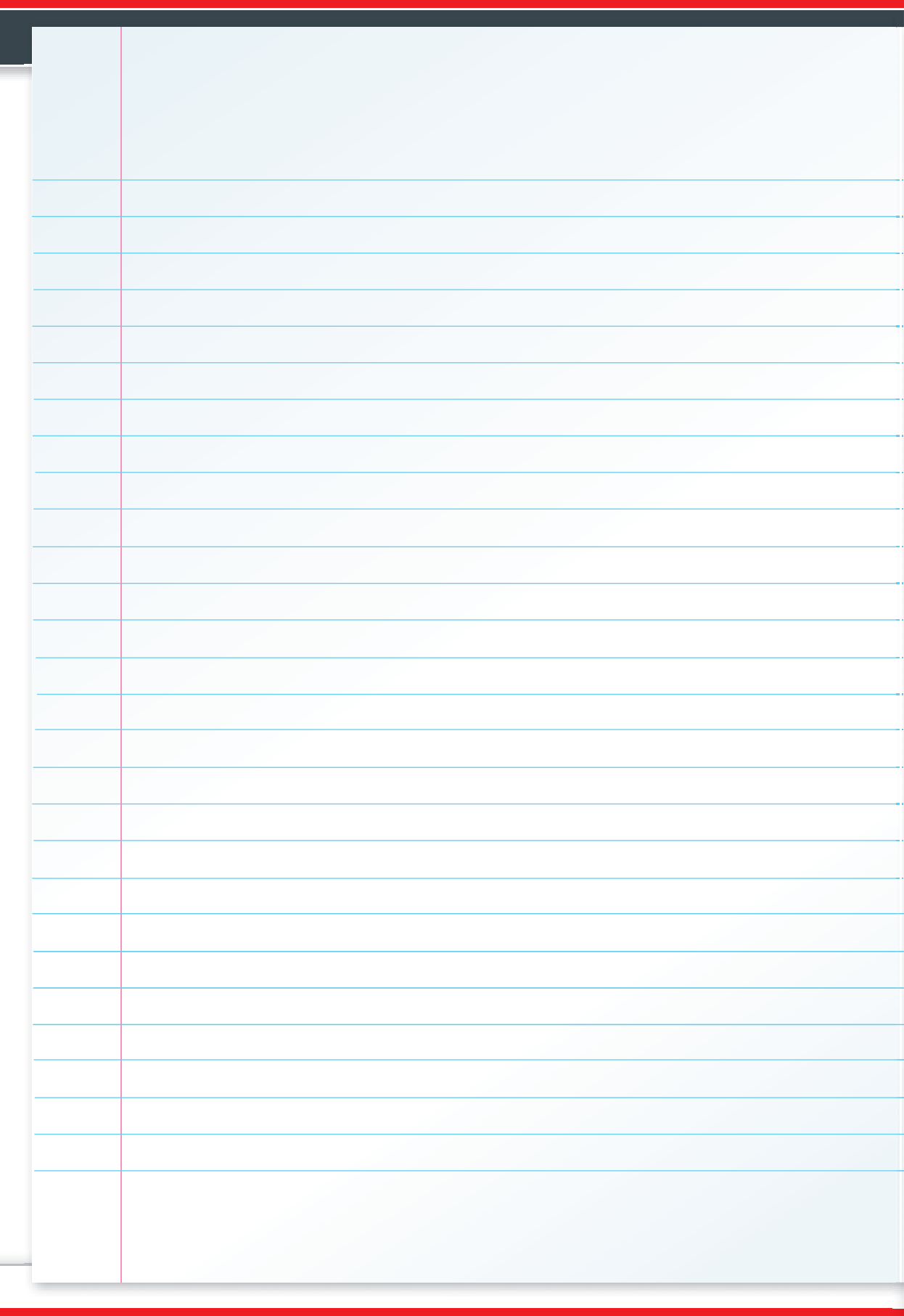

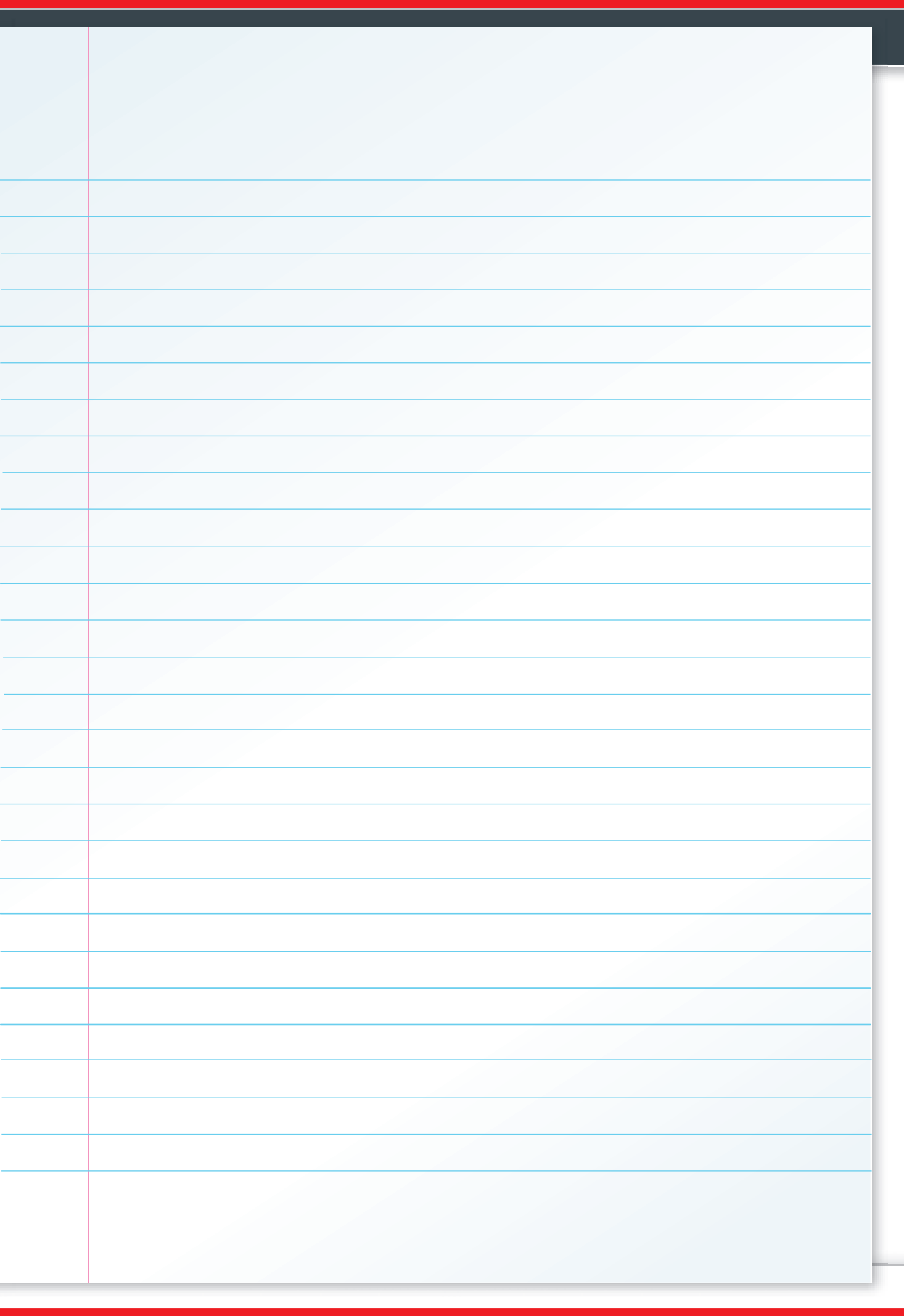
www.lensmedia.nl

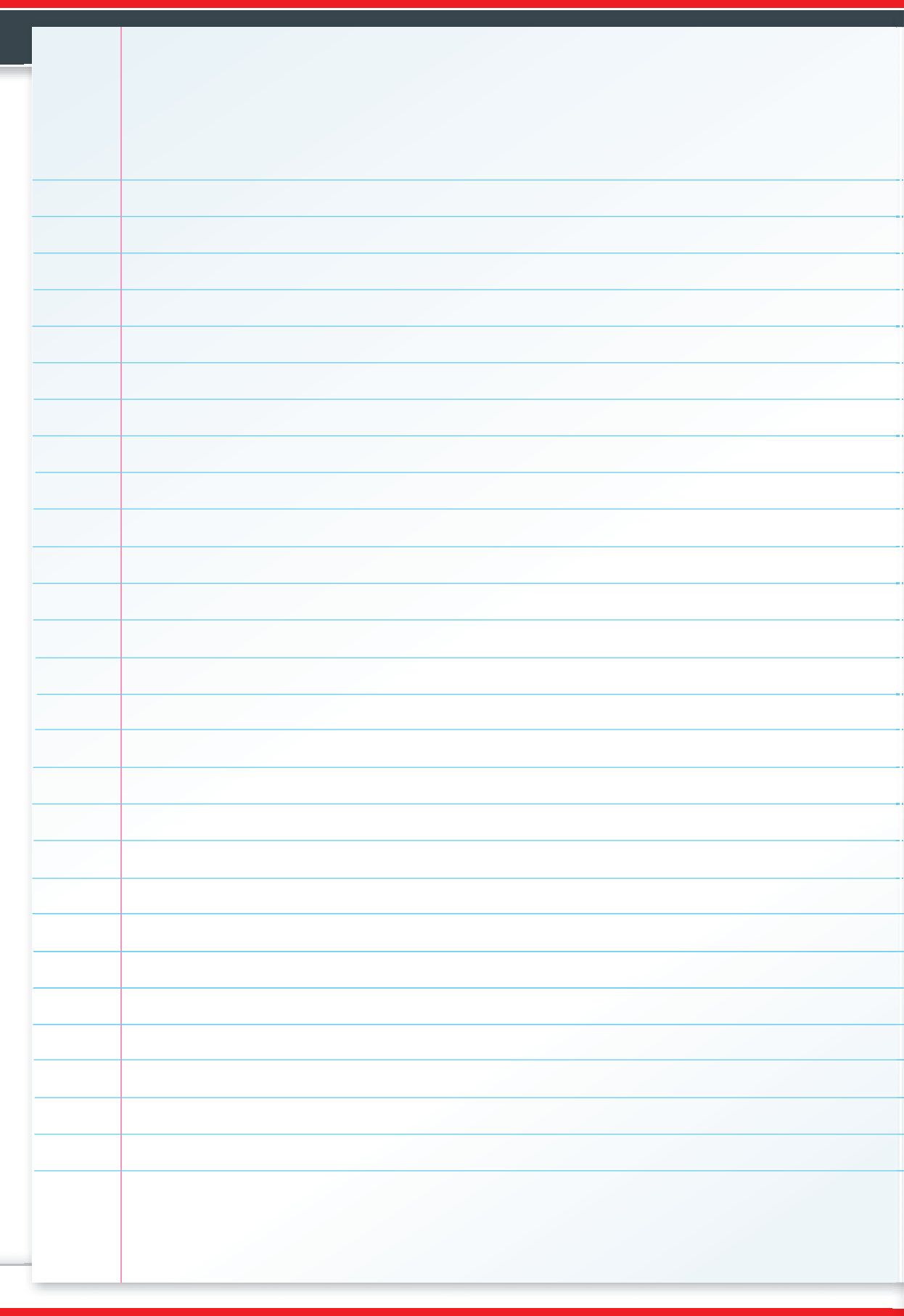

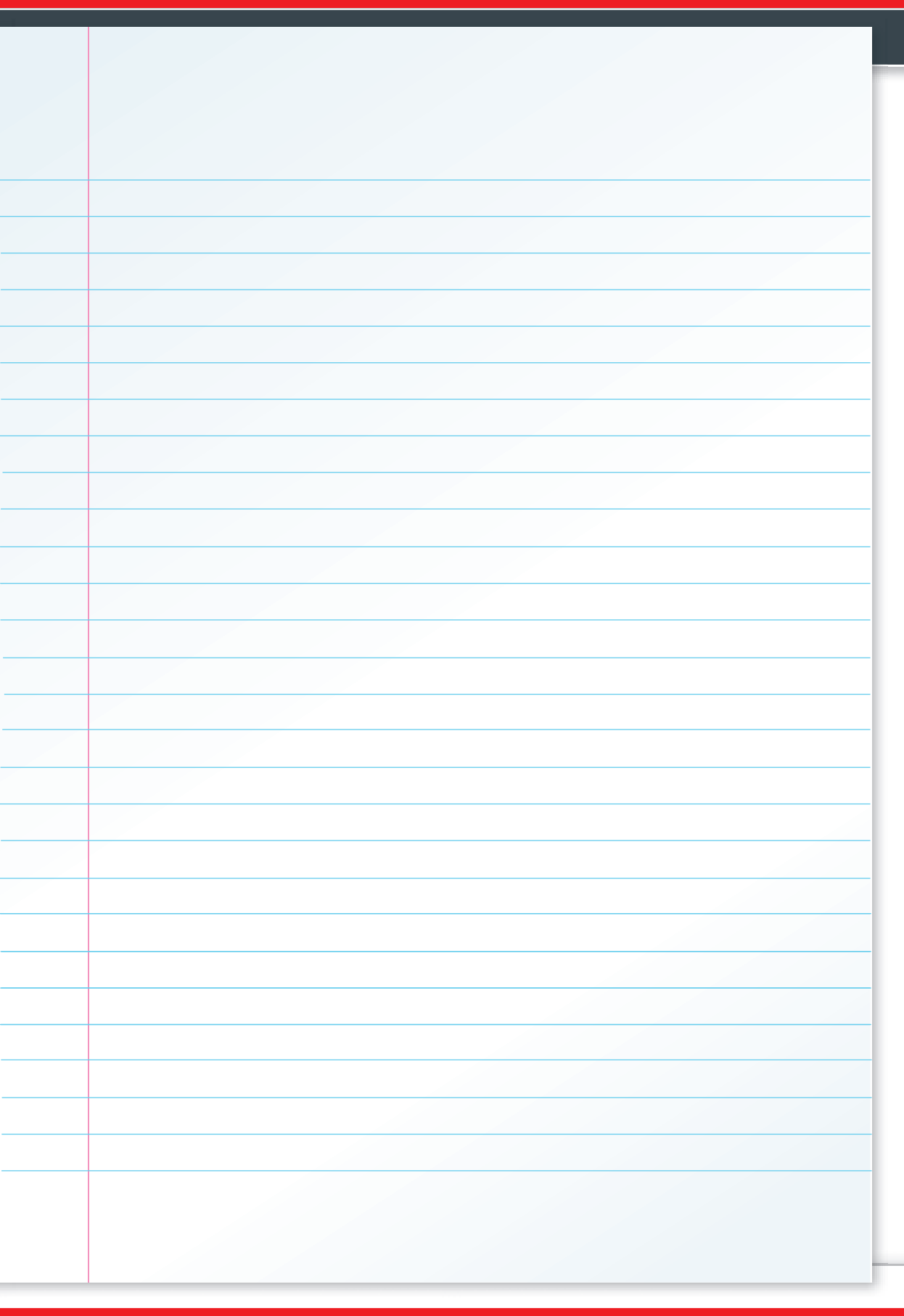

Regels, wetten en overheid

www.rijksoverheid.nl
wetten.overheid.nl
www.hetnieuwerijden.nl
www.vananaarbeter.nl

Instanties

www.cbr.nl
www.rdw.nl
www.politie.nl
www.belastingdienst.nl
www.ibki.nl
www.rijkswaterstaat.nl

Verenigingen

www.anwb.nl
www.wegenwacht.nl
www.routemobiel.nl
www.knmv.nl
www.veiligverkeernederland.nl
www.ehbo.nl

Examens en rijtscholen

www.cbr.nl
www.rijkschoolgegevens.nl
www.rijbewijs.nl
www.digid.nl

Colofon

Voor vragen kun je contact opnemen met LENS Verkeersleermiddelen via support@lensmedia.nl. Alhoewel deze uitgave met de grootste zorg is samengesteld, kan het voorkomen dat er onjuistheden zijn. Wij stellen het zeer op prijs wanneer ons dat gemeld wordt. Ook kunnen wetten en regels inmiddels zijn gewijzigd sinds het ter perse gaan. Wij verwijzen je voor de nieuwste wijzigingen naar www.lensmedia.nl. Aan de inhoud van dit boek kunnen geen rechten worden ontleend.

Ontwikkeling: LENS Verkeersleermiddelen
Redactie: P. Somers, S. Greving
3D: T. Velthuis
Vormgeving: Comceptum, G. Hof
Fotografie: LENS Verkeersleermiddelen, iStockPhoto, Shutterstock

Met dank aan: CBR, Politie, RDW, CROW, Volkswagen, Honda, TeamAlert, 2toDrive, LBVI, Comceptum, NIV, VRB, R.J. Kooren en natuurlijk jou als lezer!

© 2018, 1e druk, LENS Verkeersleermiddelen
Zwolle, Nederland, www.lensmedia.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

LENS Verkeersleermiddelen
Website: www.lensmedia.nl
E-mail: support@lensmedia.nl